

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ЗВІТ
РЕКТОРА УНІВЕРСИТЕТУ,
заслуженого працівника
сільського господарства України,
д.е.н., професора ІВАНІШИН
Володимира Васильовича
за 2014/2019 рр.**

м. Кам'янець-Подільський
2019

УДК 378.4
ББК 72
Н62

Іванишин В. В.

Н62 Звіт ректора університету, заслуженого працівника сільського господарства України, д.е.н., професора Іванишин Володимира Васильовича за 2014/2019 рр. — Кам'янець-Подільський, 2019. — 196 с.

Наводяться аналіз та оцінка діяльності ректора університету, основні результати навчальної і культурно-виховної, науково-дослідної, інноваційної, міжнародної, виробничої і господарської роботи ПДАТУ за період з 2014 по 2019 роки. Аналізуються досягнення та проблеми, що мають місце в роботі університету в розрізі структурних підрозділів.

Рекомендується деканам факультетів, директорам навчально-наукових та навчально-дослідних інститутів, коледжів, завідувачам кафедр, науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, всім, хто приймає активну участь у житті університету, працює над утвердженням його доброго імені в Україні та за її межами.

ЗМІСТ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО УНІВЕРСИТЕТ	4
1. ОНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ.....	9
2. ПОСИЛЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УНІВЕРСИТЕТУ	13
2.1. Якісний склад науково-педагогічних працівників	13
2.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.....	20
2.3. Нагороди і відзнаки співробітників університету	22
3. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	24
4. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ	35
5. ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	64
6. НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА І МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	74
6.1. Основні результати наукової та науково-технічної діяльності	74
6.2. Діяльність аспірантури та докторантури	94
6.3. Результати діяльності спеціалізованих вчених рад університету	99
6.4. Результати наукової діяльності НДІКК ім. О. Алексєєвої.....	106
6.5. Ефективність науково-виробничої діяльності НДЦ «Поділля»	112
6.6. Робота ботанічного саду університету.....	117
6.7. Діяльність наукової бібліотеки.....	124
7. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	134
8. ВИХОВНА РОБОТА	165
9. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	183
ПІСЛЯМОВА	189

ІНФОРМАЦІЯ ПРО УНІВЕРСИТЕТ

Історія Подільського державного аграрно-технічного університету бере свій початок зі створення сільськогосподарського факультету в складі першого університету незалежної Української держави — Кам'янець-Подільського державного українського університету.

Указ про відкриття сільськогосподарського факультету Уряд Української Народної Республіки видав 1 квітня 1919 року. Кам'янець-Подільський став шостим містом в Україні, де готували спеціалістів із вищою аграрною освітою.

Урочисте відкриття сільськогосподарського факультету відбулось 22 жовтня 1919 р. ректором університету, професором Іваном Огієнком. Першим деканом факультету було призначено приват-доцента Сергія Бачинського. 26 лютого 1921 р. факультет реорганізовано в інститут, а першим ректором призначено професора Олексія Полонського.

У 1930 році сільськогосподарський інститут розділено на два вищих навчальних заклади: інститут технічних культур та зоотехнічний інститут. Інститут технічних культур готував агрономів та проіснував у Кам'янці-Подільському до 1933 року. У 1933 році його було приєднано до Житомирського сільськогосподарського інституту. Зоотехнічний інститут здійснював підготовку зоотехніків і перебував у Кам'янці-Подільському до 1935 року. Потім його було переведено до Херсона.

На початку 1930-х усі навчальні заклади міста зазнали сильної соціальної «чистки». Було репресовано багато професорів та доцентів, які викладали на той час в інституті (всього засуджено і страчено 28 осіб). У роки Другої світової війни 55 випускників загинули смертю хоробрих.

26 жовтня 1954 року, за пропозицією Міністерства вищої освіти України, Рада Міністрів СРСР видала розпорядження про відновлення діяльності Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту.

У 1960-1980-х роках значно покращилась матеріально-технічна база інституту. У 1964 році збудовано головний корпус, у

70-80-х роках — приміщення факультетів механізації сільського господарства, економічного, ветеринарної медицини, нові гуртожитки із спортивним комплексом для студентів, 4 житлових будинки для викладачів.

У ці роки відкриваються факультети механізації сільського господарства, економічний, ветеринарної медицини, підготовче відділення, факультет підвищення кваліфікації, проблемна лабораторія з селекції гречки. Інститут стає регіональним навчальним закладом, більшість його випускників працює в господарствах та держаних установах Хмельницької, Вінницької, Тернопільської, Чернівецької, Івано-Франківської областей. Багато з них працюють в інших областях України та за кордоном.

Постановою Кабінету Міністрів України від 2 листопада 1995 року за № 856 Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституту надано статус Подільської державної аграрно-технічної академії.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 р. за номером № 472 р. прийнята пропозиція Міністерства аграрної політики України про реорганізацію Подільської державної аграрно-технічної академії в Подільський державний аграрно-технічний університет.

Сьогодні університет — це потужний навчально-науково-виробничий центр південно-західного регіону України. Він має сучасну матеріально-технічну базу і кадрове забезпечення для підготовки фахівців, конкурентоспроможних на сучасному ринку праці.

До складу університету входять такі структурні підрозділи:

- 4 факультети (факультет агротехнологій і природокористування, інженерно-технічний факультет, економічний факультет, факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві);
- 3 інститути (навчально-науковий інститут енергетики, навчально-науковий інститут дистанційної освіти, науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О. Алексєєвої);

- навчально-науковий центр перепідготовки і підвищення кваліфікації;
- міжнародний центр культурно-освітньої діяльності та дорадництва «Руки співдружності»;
- науково-дослідний центр «Поділля», в структуру якого входять науково-дослідне поле, зооветеринарна клініка, лабораторія «Навчально-науковий сад», лабораторія «Навчально-наукова пасіка»;
- навчально-наукова лабораторія «DAK GPS»;
- ботанічний сад;
- наукова бібліотека
- спортивний комплекс (стадіони, спортивні зали, зали силових тренажерів, настільного тенісу, боротьби та інші спортивні майданчики).

Університет за останні роки став регіональним освітньо-культурним центром для активної молоді, на базі якого проводяться різноманітні фестивалі, культурні заходи, конкурси.

У структурі університету також є територіально відокремлені структурні підрозділи: Бучацький коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (с. Трибухівці, Бучацький район, Тернопільська область), коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область), Кіцманський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Кіцмань, Чернівецька область), Новоушицький коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (сmt. Нова Ушиця, Хмельницька область), Снятинський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Снятин, Івано-Франківська область), Хотинський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Хотин, Чернівецька область), Шепетівський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Шепетівка, Хмельницька область).

Гордістю університету є випускники різних років, які у свій час працювали і зараз працюють в аграрному секторі та інших галузях народного господарства України. Серед них державні і

політичні діячі, науковці, знані виробничники, фахівці, службовці Збройних сил України, Служби Безпеки України і Міністерства внутрішніх справ. Багато випускників різних років працювали і працюють головами обласних і районних адміністрацій, керівниками департаментів, фермерських господарств, аграрних підприємств різних форм власності.

Загалом за часи існування закладу підготовлено 62463 фахівці.

Багато випускників удостоєні високих державних нагород і відзнак. Тридцять сімом присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці, з них двоє Двічі Герої — Долинюк Євгенія Олексіївна і Ткачук Григорій Іванович. Звання Героя України удостоєні шестеро випускників.

Наукова продукція університету, як результат наукової і науково-технічної діяльності, відображається у різних формах інтелектуальної власності. Зокрема, протягом останніх п'яти років, університетський банк об'єктів інтелектуальної власності поповнився 144 охоронними документами. У виробництво впроваджено 102 види науково-технічної продукції, що підтверджено відповідними актами і договорами, з яких — 21 одиниця нової техніки, 37 — нових технологій, 40 — методів, теорій і рекомендацій, винайдено нові матеріали, вирощено нові сорти рослин. За результатами цих впроваджень спеціальний рахунок університету поповнився відповідною сумою коштів, а автори і виконавці науково-дослідних робіт налагодили співпрацю для подальшої діяльності.

Теоретична і практична підготовка сучасних фахівців для аграрного сектору в університеті орієнтується на кваліфікованих ефективних господарів землі, які мають необхідний запас фахових знань, володіють сучасною технікою та технологією сільськогосподарського виробництва.

Завдяки активній співпраці науковців університету із міжнародними організаціями були підписані численні угоди щодо міжнародного співробітництва із кращими господарствами, вишами, науковим установами: США, Польщі, Німеччини, Канади, Австралії, Нової Зеландії, Швеції, Швейцарії, Австрії,

Данії, Норвегії, Голландії, Фінляндії, Пакистану, Об'єднаних Арабських Еміратів та інших країн. Практичний та методичний досвід із питань оволодіння новими прогресивними технологіями, набутий науково-педагогічними працівниками та студентами на більше, ніж двох тисячах ферм, застосовується в багатьох сільськогосподарських підприємствах України.

Сьогоднішня стратегія університету орієнтується на інтеграцію в європейський освітній і науковий простір, підготовку фахівців конкурентоспроможних не лише в Україні, а й у багатьох країнах світу.

1. ОНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ

Прийняття Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. і Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. зумовило необхідність перегляду, оновлення і створення великого масиву університетських нормативних актів з метою імплементації положень нового законодавства. Із 2014 до 2019 року включно у Подільському державному аграрно-технічному університеті підготовлено, затверджено рішеннями Вченої ради університету та введено в дію наказами ректора 72 документи, які регламентують освітню діяльність в умовах її реформування, зокрема:

2014 рік
Положення про організацію курсів іноземних мов в ПДАТУ
Положення про моніторинг та контроль якості навчання ПДАТУ
Положення про кредитно-трансферну систему організації навчального процесу у ПДАТУ
Положення про науково-методичну раду ПДАТУ
Положення про відділ міжнародних зв'язків Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про відкриті заняття
Положення про навчання за індивідуальним графіком студентів денної форми ПДАТУ (із змінами)
Положення про проведення практик студентів Подільського державного аграрно-технічного університету
2015 рік
Положення про право власності й захист авторських прав у галузі дистанційного навчання
Положення про Бучацький коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про Шепетівський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про щорічне оцінювання НПП
Положення про орган студентського самоврядування
Положення про студентське самоврядування Подільського державного аграрно-технічного університету

Положення про науково-дослідну частину в ПДАТУ
Положення про Снятинський коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про факультет Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про Новоушицький коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про науково-виробничий центр «Поділля» Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про Хотинський технікум Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про академічну мобільність студентів ПДАТУ (із змінами)
Положення про державну атестацію студентів ПДАТУ (із змінами)
Положення про організацію і проведення педагогічного контролю за викладанням навчальних дисциплін ПДАТУ (із змінами)
Положення про самостійну роботу студентів ПДАТУ (із змінами)
Положення про відрахування, поновлення та переведення студентів ПДАТУ (із змінами)
Положення про заміщення тимчасово відсутніх НПП ПДАТУ (із змінами)
2016 рік
Положення про регіональний інноваційний центр (ХАБ – Поділля) забезпечення конвергенції регіонів Придністров'я України до прикордонних регіонів Молдови, Румунії, Польщі, Угорщини, Словаччини
Положення про порядок організації та проведення наукових і науково-технічних заходів у ПДАТУ
Положення про організацію англomовного клубу «English speaking club» в Подільському державному аграрно-технічному університеті
Положення про стипендіальне забезпечення
Положення про наглядову раду Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про науково-дослідну роботу студентів ПДАТУ
Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни
Положення про науково-дослідний інститут круп'яних культур імені О. Алексєєвої
Положення про редакційно-видавничу діяльність в Подільському державному аграрно-технічному університеті

Положення про апеляційну комісію ПДАТУ 2016 рік
Положення про приймальну комісію ПДАТУ 2016 рік
2017 рік
Положення про Інститут кураторства ПДАТУ
Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти за ECTS
Положення про робочу навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації щодо її розробки
Положення про організацію освітнього процесу в Подільському державному аграрно-технічному університеті
Положення про методичну комісію факультету ПДАТУ
Положення про Вчену раду Подільського державного аграрно-технічного університету (нова редакція)
Положення про Кіцманський технікум Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про наукове товариство студентів, аспірантів та молодих науковців ПДАТУ
Положення про проведення в Подільському державному аграрно-технічному університеті атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою
Положення про інституційний репозитарій ПДАТУ
Положення про аспірантуру та докторантуру
Положення про порядок замовлення, друку, видачі та обліку документів про вищу освіту державного зразка у Подільському державно-аграрно-технічному університеті
Положення про організацію дуальної форми освіти в Подільському державному аграрно-технічному університеті
Положення про присвоєння почесного звання «Заслужений науковий працівник Подільського державного аграрно-технічного університету»
Положення про присвоєння почесного звання «Заслужений науково-педагогічний (педагогічний) працівник Подільського державного аграрно-технічного університету»
Положення про присвоєння почесного звання «Меценат Подільського державного аграрно-технічного університету»
Положення про присвоєння почесного звання «Почесний професор Подільського державного аграрно-технічного університету»
Положення про центр консалтингових послуг, трансферу та комерціалізації технологій
Положення про відділ міжнародних зв'язків ПДАТУ
Положення про організаційно-виховну роботу в гуртожитках університету

Положення про фізкультурно-масову та спортивну роботу в ПДАТУ
Положення про поселення та проживання в гуртожитках університету
Положення про Інститут кураторства ПДАТУ
2018 рік
Положення про ректорат Подільського державного аграрно-технічного університету (нова редакція)
Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти (Нова редакція)
Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії
Положення про навчально-наукову лабораторію «DAK GPS»
Положення про навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти
Положення про коледж Подільського державного аграрно-технічного університету
Положення про міжнародне періодичне он лайн видання (газету)
Норми часу для планування й обліку навчальної, наукової, методичної, організаційної та виховної роботи науково-педагогічних працівників (із змінами)
Положення про організацію закордонного стажування наукових і науково-педагогічних працівників ПДАТУ
Положення про навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти
2019 рік
Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у Подільському державному аграрно-технічному університеті (нова редакція)

Проекти документів своєчасно розміщувалися на сайті університету, виносилися на громадське обговорення, розглядалися на засіданнях учених рад факультетів і Науково-методичної ради університету, ухвалювалися із урахуванням пропозицій та зауважень.

2. ПОСИЛЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УНІВЕРСИТЕТУ

2.1. Якісний склад науково-педагогічних працівників

Вимоги сьогодення ґрунтуються на зростанні потреби у висококваліфікованих працівниках, тому важливе значення має розвиток кадрового потенціалу університету.

Кадровий потенціал ЗВО складається з таких категорій працівників, як науково-педагогічні, педагогічні працівники та наукові співробітники.

Ефективна результативність роботи закладу вищої освіти у великій мірі залежить від науково-педагогічного складу, працівники якого формують імідж закладу, забезпечують ефективну діяльність та конкурентоспроможність.

Кадрова політика в університеті ґрунтується на переконанні, що найважливішим надбанням закладу є його викладачі, науковці, працівники — саме від них залежать якість навчання, ефективність наукових досліджень, загальна інтелектуальна атмосфера.

Аналізуючи процеси, які відбуваються у формуванні трудових ресурсів університету за рівнями акредитації, необхідно зазначити, що зміни відбуваються не лише в кількісних показниках викладацького персоналу, але і в якісних характеристиках. Здійснено низку важливих заходів, спрямованих на посилення викладацького і наукового складу, створення сприятливих умов для його роботи, матеріальне та моральне заохочення найкращих науково-педагогічних працівників і співробітників.

Станом на 1 серпня 2019 року в університеті і структурних підрозділах працює 380 педагогічних працівників, 249 штатних науково-педагогічних працівників, 9 наукових співробітників.

Впродовж звітного періоду кількість штатних докторів наук, професорів збільшилася до 12%, кандидатів наук, доцентів збільшилась із 55% до 78% відносно загальної кількості науково-педагогічних працівників (рис. 2.1, табл. 2.1).

2014/2015 н.р. 2018/2019 н.р.

Рис. 2.1. Частка докторів наук, професорів та кандидатів наук, доцентів серед штатних науково-педагогічних працівників

Серед штатних співробітників — 1 член-кореспондент НААН України, 31 доктор наук і 194 кандидати наук. Вчене звання професора мають 24 працівники, звання доцента — 201 працівник (табл. 2.1).

Протягом 2014–2019 рр. академіками громадських Академій України обрані:

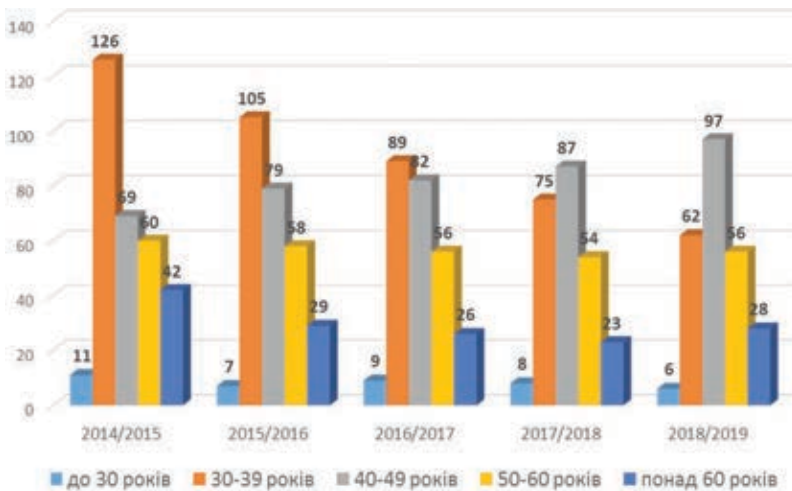
- професор Місюк М.В. — обраний академіком Академії економічних наук України (2018 р.);
- професор Ясінецька І.А. — обрана академіком Академії наук вищої освіти України (2019 р.);
- доцент Чинчик О.С. — обраний академіком Академії наук вищої освіти України (2019 р.).

У звітному періоді середній вік науково-педагогічних працівників збільшився і складає 46 років (проти 38 років у 2014–2015 н. р.). Зменшилася кількість науково-педагогічних працівників віку понад 60 років на 14 осіб (табл. 2.1, рис. 2.2).

Таблиця 2.1

Штатні науково-педагогічні працівники

	Навчальний рік									
	2014/ 2015		2015/ 2016		2016/ 2017		2017/ 2018		2018/ 2019	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
Усього	362	100	308	100	281	100	268	100	249	100
У тому числі: д.н., проф.	23	6	21	7	23	8	24	9	31	12
к.н., доц.	200	55	199	65	191	68	197	74	194	78
Усього науково-педагогічних працівників з науковими ступенями і вченими званнями	223	62	220	71	214	76	221	82	225	90
За віком										
До 30 років	11	4	7	3	9	3	8	3	6	2
30-39 років	126	41	105	38	89	34	75	30	62	25
40-49 років	69	22	79	28	82	31	87	35	97	39
50-59 років	60	19	58	21	56	21	54	22	56	23
Понад 60 років	42	14	29	10	26	10	23	9	28	11

Рис. 2.2. Динаміка змін у штатах університету за віком

Кількісний та якісний склад науково-педагогічних працівників усіх структурних підрозділів як штатних, так і тих, які працюють за сумісництвом, є однією з ключових позицій університету. Вимоги до фахового рівня професорсько-викладацького складу та їх наукових досягнень значною мірою визначають можливості отримання ліцензії для надання освітніх послуг. Саме викладацький склад у кінцевому підсумку несе відповідальність за розробку та виконання навчальних програм, якість викладання та оцінювання, забезпечення зворотного зв'язку з роботодавцями, випускниками і студентами.

У розрізі факультетів і інститутів університету варто відмітити збільшення працівників з науковим ступенем (без вченого звання) з 16 осіб у 2014/2015 навчальному році до 54 осіб у 2018/2019 навчальному році і, відповідно, зменшення працівників без вченого ступеня з 95 осіб у 2014/2015 навчальному році до 40 у 2018/2019 навчальному році (табл. 2.2). Збільшилась кількість докторів наук, професорів на економічному та інженерно-технічному факультетах.

Таблиця 2.2

Штатні науково-педагогічні працівники в розрізі факультетів

Науковий ступінь	Вчене звання	Навчальний рік				
		2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
1	2	3	4	5	6	7
Факультет агротехнологій і природокористування						
Доктор наук	професор	12	11	7	8	7
	доцент	-	-	2	1	3
Кандидат наук	професор	-	-	-	-	-
	доцент	29	34	37	37	37
	без вч. зв.	2	15	14	13	25
Без наук. ст.	без вч. зв.	35	13	8	8	3
Всього:		78	73	68	67	75
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві						
Доктор наук	професор	5	5	5	4	4
	доцент		1	1		

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7
Кандидат наук	професор	1				
	доцент	37	38	32	26	26
	без вч. зв.	2			10	10
Без наук. ст.	без вч. зв.	26	19	17	14	13
Всього:		69	63	55	54	53
Економічний факультет						
Доктор наук	професор	5	7	6	7	7
	доцент	—	—	2	2	2
Кандидат наук	професор	—	—	—	—	—
	доцент	58	60	48	27	29
	без вч. зв.	2	4	—	3	7
Без наук. ст.	без вч. зв.	9	10	1	1	—
Всього:		74	81	57	40	45
Інженерно-технічний факультет						
Доктор наук	професор	3	3	3	6	6
	доцент	0	0	2	0	1
Кандидат наук	професор	1	1	1	1	1
	доцент	39	42	39	40	37
	без вч. зв.	10	7	6	6	6
Без наук. ст.	без вч. зв.	25	20	23	22	20
Всього:		76	71	71	73	67
Навчально-науковий інститут дистанційної освіти						
Доктор наук	професор					2
	доцент					-
Кандидат наук	професор					-
	доцент					15
	без вч. зв.					6
Без наук. ст.	без вч. зв.					4
Всього:						27

Така тенденція вказує на бажання працівників підвищувати свій рівень знань, активізувати організаційно-наукову діяльність кафедр як основного базового структурного підрозділу університету в реалізації принципів ступеневої підготовки фахівців у системі здобувач вищої освіти — аспірант — кандидат наук (доктор філософії) — доктор наук і активно включатися у

наукове життя університету, що забезпечить подальший розвиток науково-педагогічного потенціалу факультетів та інститутів для забезпечення освітнього процесу, для якісної реалізації освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) й наукових програм, надання якісних освітніх послуг відповідно до ліцензійних та акредитаційних вимог.

Невід’ємною і важливою частиною в структурі університету є його відокремлені структурні підрозділи – коледжі. На кінець звітнього періоду в коледжах університету працює 789 штатних працівників, які забезпечують надання якісних освітніх послуг, постійно вдосконалюючи власний рівень знань та застосовуючи сучасні методики викладання.

У розрізі коледжів варто відмітити про збільшення, за звітний період, кількості працівників, які мають науковий ступінь (табл. 2.3), а саме: в Коледжі ПДАТУ збільшення працівників з науковим ступенем з 6 у 2014/2015 навчальному році до 13 у 2018/2019 навчальному році; у Хотинському коледжі за звітний період 1 працівник здобув науковий ступінь.

Таблиця 2.3

Штатні працівники в розрізі коледжів

Показник	Навчальний рік				
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Бучацький коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	176	164	157	153	147
Чисельність педагогічних працівників	93	78	76	68	67
Викладачі, що мають вчений ступінь	2	-	-	-	-
Кіцманський коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	136	140	137	129	126
Чисельність педагогічних працівників	77	73	68	65	60
Викладачі, що мають вчений ступінь	-	-	-	-	-

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6
Коледж ПДАТУ					
Штатна чисельність працівників, всього	216	203	200	176	172
Чисельність педагогічних працівників	125	109	103	96	93
Викладачі, що мають вчений ступінь	6	6	7	10	13
Новоушицький коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	147	142	124	111	108
Чисельність педагогічних працівників	63	56	52	45	46
Викладачі, що мають вчений ступінь	-	-	-	-	-
Снятинський коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	136	119	122	119	105
Чисельність педагогічних працівників	70	63	58	54	48
Викладачі, що мають вчений ступінь	1	1	1	1	1
Шепетівський коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	89	73	68	63	55
Чисельність педагогічних працівників	42	31	31	29	27
Викладачі, що мають вчений ступінь					
Хотинський коледж					
Штатна чисельність працівників, всього	112	107	77	75	76
Чисельність педагогічних працівників	54	50	42	39	39
Викладачі, що мають вчений ступінь	-	-	-	1	1
Всього штатних працівників	928	948	885	826	789
Всього педагогічних працівників	524	460	430	422	380
Всього працівників з вченим ступенем	9	7	8	11	15

2.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Бурхливий розвиток науки і техніки, швидкий ріст нових галузей і напрямів викликають потребу в систематичному підвищенні кваліфікації наукових кадрів. Тому регулярно проводяться семінари науковців, відбуваються підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, їхнє стажування на передових підприємствах у ЗВО, НДІ, та закордонні стажування.

З метою надання науково-навчальних, консультативних, інформаційних, посередницьких та практичних послуг в університеті на період з 2017 по 2019 роки функціонував навчально-науковий інститут підвищення кваліфікації і перепідготовки, створений на базі інституту післядипломної освіти і дорадництва (2014–2017 рр.).

У 2019 році його роботу продовжив новостворений навчально-науковий центр перепідготовки і підвищення кваліфікації, який здійснює організацію освітньої діяльності відповідно до законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», керується Статутом університету, постановами Кабінету Міністрів України та іншими нормативно-правовими актами і розпорядчими документами.

Упродовж 2014–2019 років 836 викладачів університету пройшли підвищення кваліфікації за різними формами навчання (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету у 2014–2019 рр.

Форми підвищення кваліфікації	Роки					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Стажування в межах України	60	177	172	319	47	775
Стажування за кордоном	2	6	10	10	33	61
Усього	62	183	182	329	80	836

Основною формою підвищення кваліфікації було довгострокове стажування у закладах вищої освіти. Науково-педагогічні працівники університету стажувалися на кафедрах університету, у різних закладах освіти, науки та інших базах. Дані про стажування викладачів університету у 2014–2019 роках наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Кількість викладачів університету, які пройшли стажування у 2014–2019 роках (за базами)

Бази стажування	Роки					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Кафедри університету	1	-	-	276	-	277
Інші ЗВО	55	177	109	33	73	447
Наукові заклади	3	2	1	2	1	9
Інші бази	3	4	72	18	6	103
Усього	62	183	182	329	80	836

У 2019 році центр організовував заходи з проведення підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів АПК й інших фахівців-аграріїв за 19 напрямками. Проводилися профорієнтаційні заходи щодо підвищення кваліфікації кадрів аграрної сфери, а саме розсилаються інформаційні листівки на електронні адреси управлінь агропромислового розвитку райдержадміністрацій Хмельницької ОДА. Також у заклади освіти всіх рівнів акредитації розсилалися листи-клопотання і запрошення на навчання науково-педагогічних працівників з метою забезпечення контингенту слухачів.

2.3. Нагороди і відзнаки співробітників університету

Протягом 2014–2019 рр. плідну діяльність співробітників університету було відзначено державними і відомчими нагородами.

Орденем «За заслуги» II ступеня Указом Президента України в 2017 р. нагороджено ректора університету, професора Іванишина В.В.

Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» в 2014 році присвоєне професору Горашу О.С., почесне звання «Заслужений економіст України» в 2016 р. – декану економічного факультету, професору Місюку М.В., директору Буцацького коледжу Леськіву І.Ю. у 2017 р. присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України», а почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства України» Указом Президента України присвоєне в 2018 році проректору з навчально-науково-виробничих питань розвитку і адміністративно-господарської роботи Строяновському В.В.

Грамотами Верховної Ради України нагороджені професор Іванишин В.В. (2017 р.), професор Приліпко Т.М. (2017 р.), директор Коледжу ПДАТУ, доцент Чубайко О. В. (2018 р.), доцент Рарок В.А. (2019 р.), професор Цвігун А.Т. (2019 р.), доцент Рудь А.В. (2019 р.), доцент Яворов В.М. (2019 р.).

Почесними Грамотами Верховної Ради України нагороджені: заступник директора Коледжу ПДАТУ Новак М.М. (2017 р.), професор Приліпко Т.Л., доценти Вахняк В.С., Хомовий М.М. (2019 р.).

Доцент Печенюк В.І. в 2019 році нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення».

Нагрудним знаком «Відмінник освіти України» відзначений професор Рихлівський І.П. (2015 р.).

Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України нагороджено професора Чикуркову А.Д. (2019 р.).

Грамотою Міністерства освіти і науки України відзначено професора Желавського М.М. (2016 р.), професора Чикурко-

ву А.Д. (2017 р.), професора Ясінецьку І.А., доцента Збаравську Л.Ю., доцента Плахтія Д.П. (2019 р.).

У 2016 році професор Супрович Т.М., доцент Карчевська Т.М. і доцент Печенюк В.І. нагороджені ювілейною медаллю «25 років незалежності України».

Відзнакою Президента України «За гуманітарну участь у антитерористичній операції» у 2016 році нагороджено директора Хотинського коледжу Юзька В.І.

Подякою Міністерства освіти і науки України відзначені:

- у 2015 році – професор Чикуркова А.Д., професор Місюк М.М., професор Волощук К.Б., професор Желавський М.М.;
- у 2017 році – професор Приліпко Т.М., доцент Недільська У.В.;
- у 2018 році – професор Ясінецька І.А., професор Цвігун І.А., доцент Збаравська Л.Ю., доцент Хоміна В.Я.;
- у 2019 році – професор Попович М.Д., доценти Горюк В.В., Гуцол Т.Д., Панцир Ю.І., директор НДЦ «Поділля» Чапай В.О.

Трудовою відзнакою «Знак пошани» Міністерства аграрної політики і продовольства України нагороджені: в 2014 році – Філіпчук Ю.М., директор Кіцманського коледжу, в 2015 році – Біляр І.Г., керівник фізичного виховання Кіцманського коледжу.

3. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Формування якісного контингенту здобувачів освіти у 2014–2019 роках проводилось із залученням усіх структурних підрозділів.

Після внесення змін до Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України у 2014 році, згідно з яким ліцензований обсяг підготовки до вступу у заклади вищої освіти громадян України, іноземців та осіб без громадянства не встановлюється окремо, протягом звітного періоду трансформувався ліцензійний обсяг підготовки фахівців.

При набутті чинності Закону України «Про вищу освіту», у 2014 році, останній прийом на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» було проведено у 2016 році. Відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187, ліцензування освітніх послуг із післядипломної освіти та перепідготовки не здійснюється.

Загальний ліцензійний обсяг у 2014/2015 навчальному році складав 8108 осіб, а у 2018/2019 – 5 843 особи. Відповідно, на освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 1 885 та 2 025 осіб; на освітні програми другого (магістерського) рівня вищої освіти – 443 та 1 603 особи (табл. 3.1, 3.2).

Із 2017 року прийом до університету на навчання іноземних громадян відбувається у межах ліцензованого обсягу відповідної спеціальності, визначеного ліцензією навчального закладу для громадян України.

Таблиця 3.1

Ліцензійний обсяг підготовки фахівців

Форма навчання	Навчальний рік				
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Денна форма	3673	3668	3613	4568	5843
Заочна (дистанційна) форма	2485	2405	2485		
Перепідготовка спеціалістів	200	200	-	-	-
Підвищення кваліфікації за акредитованими напрямами (спеціальностями)	800	800	-	-	-
Підвищення кваліфікації молодших спеціалістів	950	950	-	-	-
Усього	8108	8023	6098	4568	5843

Таблиця 3.2

Ліцензійний обсяг підготовки фахівців за рівнями вищої освіти

Рівень	Навчальний рік				
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Молодший спеціаліст	2515	2390	2215	2215	2215
Бакалавр	1885	1775	1775	1775	2025
Спеціаліст	1515	1515	1515	-	-
Магістр	443	593	593	578	1603
Усього	6358	6273	6098	4568	5843

Конкурсний відбір вступників на основі повної загальної середньої освіти у 2014–2019 роках здійснювався за результатами зовнішнього незалежного оцінювання, підтверджених сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти. Дані про зарахування на навчання до університету наведені в таблицях 3.3, 3.4.

Таблиця 3.3

**Дані про зарахування на навчання за денною формою
громадян України**

Рівень	Зараховано на навчання		
	За держзамовленням	За контрактом	Усього
2014/2015 рік			
Молодший спеціаліст	726	184	910
Бакалавр	353	188	541
Спеціаліст	201	150	351
Магістр	73	113	186
Усього	1353	635	1988
2015/2016 рік			
Молодший спеціаліст	659	106	765
Бакалавр	331	178	509
Спеціаліст	244	33	277
Магістр	86	114	200
Усього	1320	431	1751
2016/2017 рік			
Молодший спеціаліст	686	74	760
Бакалавр	301	112	413
Спеціаліст	218	29	247
Магістр	186	22	208
Усього	1391	237	1628
2017/2018 рік			
Молодший спеціаліст	650	102	752
Бакалавр	301	149	450
Спеціаліст	0	0	0
Магістр	123	116	239
Усього	1074	367	1441
2018/2019 рік			
Молодший спеціаліст	609	62	671
Бакалавр	249	151	400
Спеціаліст	0	0	0
Магістр	160	211	371
Усього	1018	424	1442

Таблиця 3.4

**Дані про зарахування на навчання за дистанційною (заочною)
формою громадян України**

Рівень	Зараховано на навчання		
	За держзамовленням	За контрактом	Усього
2014/2015 рік			
Молодший спеціаліст	69	96	165
Бакалавр	121	196	317
Спеціаліст	88	139	227
Магістр	21	43	64
Усього	299	474	773
2015/2016 рік			
Молодший спеціаліст	33	22	55
Бакалавр	85	96	181
Спеціаліст	80	76	156
Магістр	24	51	75
Усього	222	245	467
2016/2017 рік			
Молодший спеціаліст	39	49	88
Бакалавр	68	98	166
Спеціаліст	103	163	266
Магістр	91	11	102
Усього	301	321	622
2017/2018 рік			
Молодший спеціаліст	38	36	74
Бакалавр	50	177	227
Спеціаліст	0	0	0
Магістр	58	146	204
Усього	146	359	505
2018/2019 рік			
Молодший спеціаліст	40	30	70
Бакалавр	30	267	297
Спеціаліст	0	0	0
Магістр	35	187	222
Усього	105	484	589

За звітний період в усіх підрозділах університету навчалось 36707 здобувачів вищої освіти усіх форм навчання (табл. 3.5). У 2018/2019 навчальному році загальна кількість здобувачів вищої освіти склала 5964 осіб (табл. 3.5, рис. 3.1). Кількість здобувачів вищої освіти за денною формою навчання становила 4091 осіб.

Таблиця 3.5

Контингент здобувачів вищої освіти в університеті

Вид навчання	Навчальний рік				
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Здобувачі вищої освіти, в тому числі:	8561	7997	7187	6288	5964
денна форма	5692	5555	4995	4507	4091
дистанційна (заочна) форма	2869	2442	2192	1781	1873
Аспіранти	89	88	88	81	84
Докторанти	4	5	4	5	4
Друга вища освіта і перепідготовка	86	59	63	36	14
Усього	8740	8149	7342	6410	6066

Рис. 3.1. Контингент здобувачів вищої освіти в університеті

Люди, які працюють, віддають перевагу гнучкому графіку, який би дозволив їм зберігати рівновагу між роботою, власним життям та навчанням. Дистанційне навчання дозволяє реалізувати саме цю ідею. Під час навчання заочно з використанням технологій дистанційного навчання студент має більше свободи у плануванні свого робочого дня, раціонально поєднуючи роботу і навчання. При цьому дистанційне навчання вимагає більшої організованості та ефективності в використанні свого часу.

Здобувачі вищої освіти, які навчалися за дистанційною (заочною) формою навчання, у 2018/2019 навчальному році становили 1873 особи (табл. 3.5, рис. 3.1).

У розрізі структурних підрозділів, на факультеті агротехнологій і природокористування за звітний період за денною формою навчалось 2690 осіб, у 2018/2019 навчальному році – 433 особи, на факультеті ветеринарної медицини та технологій у тваринництві за період 2014–2019 років навчалось 3089 осіб, у 2018/2019 навчальному році – 521 особа, на інженерно-технічному факультеті за 2014–2019 роки навчалось 3351 особа, у 2018/2019 навчальному році – 598 осіб, на економічному факультеті за 2014–2019 роки навчалось 1571 особа, у 2018/2019 навчальному році відповідно навчалось 293 особи. Загалом на факультетах університету навчалось 10701 здобувач денної форми навчання (табл. 3.6, рис. 3.2).

Таблиця 3.6

**Контингент здобувачів вищої освіти, які навчалися
в університеті (по факультетах)**

Факультети/ інститути	Денна форма навчання					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Факультет агротехнологій і природокористування	551	583	537	586	433	2690
Факультет ветеринарної медицини та технологій у тваринництві	695	698	641	534	521	3089
Інженерно-технічний факультет	687	727	688	651	598	3351

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7
Економічний факультет	364	364	313	237	293	1571
Усього	2297	2372	2179	2008	1845	10701
Факультети/ інститути	Дистанційна (заочна) форма навчання					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Факультет агротехнологій і природокористування	491	448	451	417	0	1807
Факультет ветеринарної медицини та технологій у тваринництві	295	272	237	253	0	1057
Інженерно-технічний факультет	681	536	493	421	0	2131
Економічний факультет	672	544	459	379	0	2054
Навчально-науковий інститут дистанційної освіти	0	0	0	0	1661	1661
Усього	2139	1800	1640	1470	1661	8710
Разом	4436	4172	3819	3478	3506	19411

Рис. 3.2. Контингент здобувачів вищої освіти денної форми навчання по факультетах

У розрізі коледжів, у Бучацькому коледжі за звітний період за денною формою навчалось 2132 особи, у Кіцманському коледжі – 2386 осіб, у Коледжі ПДАТУ – 4361 особа, у Новоушицькому коледжі – 1571 особа, у Снятинському коледжі – 1406, у Хотинському коледж – 1324, у Шепетівському коледжі – 959 осіб. (табл. 3.7, рис. 3.3).

Таблиця 3.7

**Контингент здобувачів вищої освіти, які навчалися
в університеті (по коледжах)**

Коледжі	Денна форма навчання					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Бучацький коледж	629	618	471	276	138	2132
Кіцманський коледж	553	494	473	446	420	2386
Коледж ПДАТУ	939	901	874	837	810	4361
Новоушицький коледж	371	373	299	280	248	1571
Снятинський коледж	358	307	264	243	234	1406
Хотинський коледж	317	281	246	239	241	1324
Шепетівський коледж	228	209	189	178	155	959
Усього	3395	3183	2816	2499	2246	14139
Коледжі	Дистанційна (заочна) форма навчання					Усього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Бучацький коледж	78	54	62	0	0	194
Кіцманський коледж	210	203	135	73	17	638
Коледж ПДАТУ	247	240	247	176	169	1079
Новоушицький коледж	85	73	48	30	5	241
Снятинський коледж	12					12
Хотинський коледж	59	52	44	16	10	181
Шепетівський коледж	51	20	16	16	11	114
Усього	742	642	552	311	212	2459
Разом	4137	3825	3368	2810	2458	16598

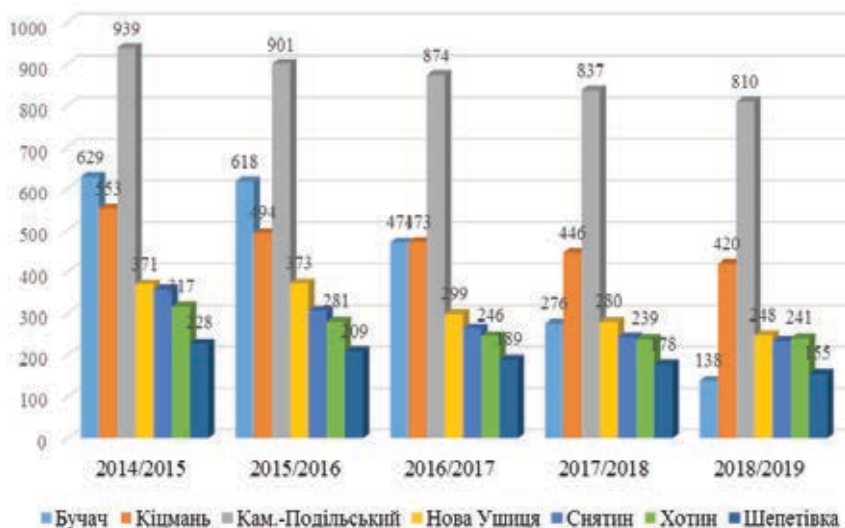

Рис. 3.3. Контингент здобувачів вищої освіти денної форми навчання по коледжах

За аналогічний період (2014—2019 роки) по-факультетно здобувачів вищої освіти за дистанційною (заочною) формою навчання навчалось 8710 осіб.

На факультеті агротехнологій і природокористування за період 2014—2019 років, за дистанційною (заочною) формою навчалось 1807 осіб, на факультеті ветеринарної медицини та технологій у тваринництві за період 2014—2019 років навчалось 1057 осіб, на інженерно-технічному факультеті за 2014—2019 роки навчалось 2131 особа, на економічному факультеті за відповідний період навчалось 2054 особи.

У 2018 році, згідно наказу № 100 від 21 травня 2018 року, створено навчально-науковий інститут дистанційної освіти, в якому станом на 2018/2019 навчальний рік, навчалась 1661 особа (табл. 3.6, рис. 3.4).

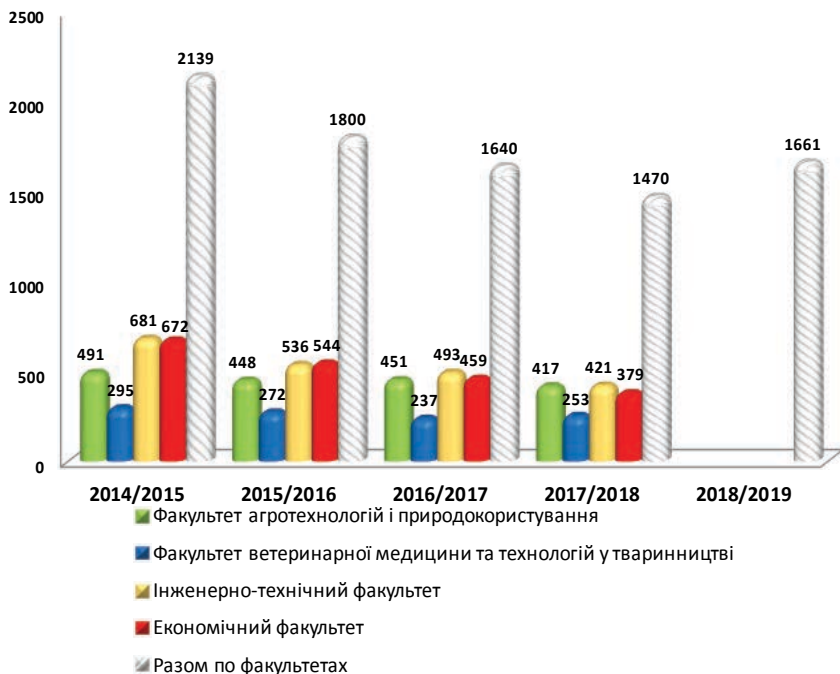

Рис. 3.4. Контингент здобувачів вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання по факультетах

Примітка: з 2018 здобувачів вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання переведено до Навчально-наукового інституту дистанційної освіти.

За звітний період у коледжах університету за дистанційною (заочною) формою навчання навчалось 2459 студентів. У Бучацькому коледжі за звітний період навчалось 194 особи, у Кіцманському коледжі – 638 осіб, у Коледжі ПДАТУ – 1079 осіб, у Новоушицькому коледжі – 241 особа, у Снятинському коледжі – 12 осіб, у Хотинському коледж – 181, у Шепетівському коледжі – 114 осіб. (табл. 3.7, рис. 3.5).

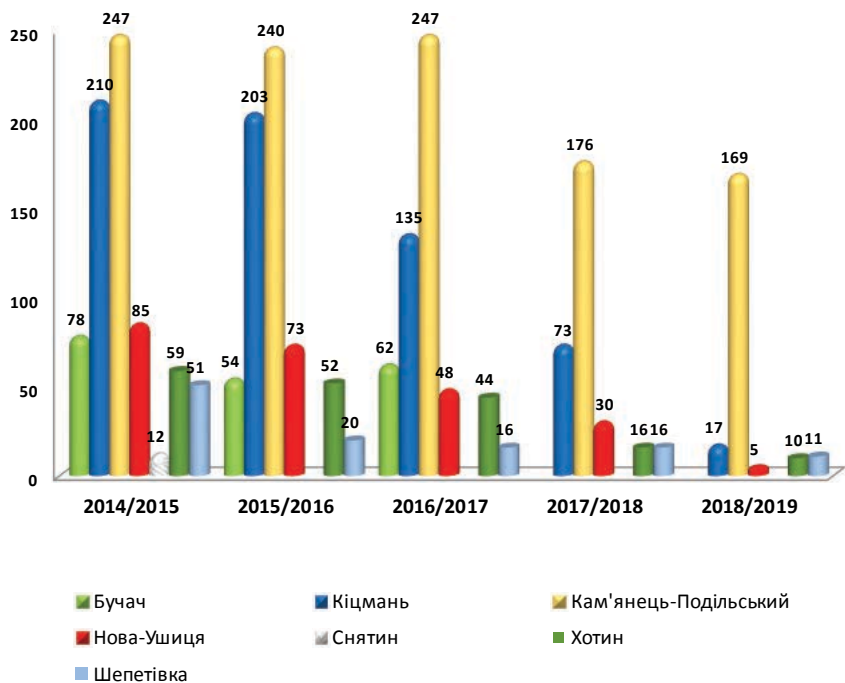

Рис. 3.5. Контингент здобувачів вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання по факультетах

4. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ

За період 2014—2019 років підготовка фахівців здійснювалася за напрямками і спеціальностями згідно з Ліцензією на надання освітніх послуг.

У 2018 році для реалізації освітніх програм вищої і післядипломної освіти та впровадження сучасних технологій навчання було створено Навчально-науковий інститут дистанційної освіти.

Значно зросла кількість напрямів і спеціальностей, за якими університет готує фахівців (табл. 4.1, 4.2). Протягом звітнього періоду було ліцензовано нові спеціальності, акредитовано напрями (спеціальності) й освітньо-професійні програми за ліцензованими спеціальностями:

- за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» ліцензовано 1 спеціальність;
- за першим (бакалаврським) рівнем ліцензовано 2 спеціальності;
- за другим (магістерським) рівнем ліцензовано 10 спеціальностей;
- із 20 освітньо-професійних програм за першим (бакалаврським) рівнем акредитовано 11 освітньо-професійних програм;
- із 18 освітньо-професійних програм за другим (магістерським) рівнем акредитовано 16 освітньо-професійних програм.

Таблиця 4.1

Ліцензовані напрями (спеціальності) підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів, магістрів, за якими здійснювалася підготовка фахівців згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 20.06.2007 р. № 839, від 13.12.2006 року № 1719, від 27.08.2010 року № 787

№ з/п	Шифр галузі знань	Назва галузі знань	Код і найменування напрямку підготовки, спеціальності, виду освітньої послуги	
1	2	3	4	5
Підготовка бакалаврів				
1	0101	Педагогічна освіта	6.010104	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробка продуктів сільського господарства)
2	0305	Економіка та підприємництво	6.030504	Економіка підприємства
3	0305	Економіка та підприємництво	6.030508	Фінанси і кредит
4	0305	Економіка та підприємництво	6.030509	Облік і аудит
5	0306	Менеджмент і адміністрування	6.030601	Менеджмент
6	0401	Природничі науки	6.040106	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
7	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	6.070101	Транспортні технології (за видами транспорту)
8	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	6.070106	Автомобільний транспорт
9	0801	Геодезія та землеустрій	6.080101	Геодезія, картографія та землеустрій
10	0901	Сільське господарство і лісництво	6.090101	Агрономія
11	0901	Сільське господарство і лісництво	6.090102	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
12	0901	Сільське господарство і лісництво	6.090103	Лісове і садово-паркове господарство
13	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	6.100101	Енергетика та електротехнічні системи в агропромисловому комплексі
14	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	6.100102	Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва
15	1101	Ветеринарія	6.110101	Ветеринарна медицина
Підготовка спеціалістів				
1	0305	Економіка та підприємництво	7.03050401	Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)
2	0305	Економіка та підприємництво	7.03050801	Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)
3	0305	Економіка та підприємництво	7.03050901	Облік і аудит
4	0306	Менеджмент і адміністрування	7.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)
5	0401	Природничі науки	7.04010601	Екологія та охорона навколишнього середовища
6	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	7.07010102	Організація перевезень і управління на транспорті (за видами транспорту)
7	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	7.07010104	Організація і регулювання дорожнього руху
8	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	7.07010601	Автомобілі та автомобільне господарство
9	0801	Геодезія та землеустрій	7.08010103	Землеустрій та кадастр
10	0901	Сільське господарство і лісництво	7.09010101	Агрономія

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
11	0901	Сільське господарство і лісництво	7.09010104	Плодоовочівництво і виноградарство
12	0901	Сільське господарство і лісництво	7.09010201	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва
13	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	7.10010101	Енергетика сільськогосподарського виробництва
14	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	7.10010203	Механізація сільського господарства
15	1101	Ветеринарія	7.11010101	Ветеринарна медицина (за видами)
Підготовка магістрів				
1	0101	Педагогічна освіта	8.01010401	Професійна освіта (Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств)
2	0305	Економіка та підприємництво	8.03050401	Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)
3	0305	Економіка та підприємництво	8.03050801	Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)
4	0305	Економіка та підприємництво	8.03050901	Облік і аудит
5	0306	Менеджмент і адміністрування	8.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)
6	0401	Природничі науки	8.04010601	Екологія та охорона навколишнього середовища
7	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	8.07010104	Організація і регулювання дорожнього руху
8	0801	Геодезія та землеустрій	8.08010103	Землеустрій та кадастр*
9	0901	Сільське господарство і лісництво	8.09010101	Агрономія

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
10	0901	Сільське господарство і лісництво	8.09010104	Плодоовочівництво і виноградарство
11	0901	Сільське господарство і лісництво	8.09010201	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва
12	0901	Сільське господарство і лісництво	8.09010303	Садово-паркове господарство*
13	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	8.10010201	Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств*
14	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	8.10010202	Транспортні технології та засоби в агропромисловому комплексі*
15	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	8.10010203	Механізація сільського господарства
16	1101	Ветеринарія	8.11010101	Ветеринарна медицина (за видами)
Перепідготовка спеціалістів				
1	0305	Економіка та підприємництво	7.03050901	Облік і аудит
2	0306	Менеджмент і адміністрування	7.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)
3	Підвищення кваліфікації за акредитованими напрямми (спеціальностями)			
Відокремлені структурні підрозділи:				
Бучацький коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0305	Економіка та підприємництво	5.03050901	Бухгалтерський облік
2	0306	Менеджмент і адміністрування	5.03060101	Організація виробництва
3	0601	Будівництво та архітектура	5.06010115	Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн

Продовження табл. 4.1

	2	3	4	5
4	0801	Геодезія та землеустрій	5.08010102	Землевпорядкування
5	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва
6	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010201	Виробництво і переробка продукції тваринництва
7	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010303	Зелене будівництво і садово-паркове господарство
8	1101	Ветеринарія	5.11010101	Ветеринарна медицина
9	Підвищення кваліфікації молодших спеціалістів та керівників середньої ланки агропромислового комплексу за акредитованими спеціальностями			
Кіцманський коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0304	Право	5.03040101	Правознавство
2	0305	Економіка та підприємництво	5.03050901	Бухгалтерський облік
3	0306	Менеджмент і адміністрування	5.03060101	Організація виробництва
4	0801	Геодезія та землеустрій	5.08010102	Землевпорядкування
5	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010102	Організація і технологія ведення фермерського господарства
6	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва
7	1101	Ветеринарія	5.11010101	Ветеринарна медицина
Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0304	Право	5.03040101	Правознавство
2	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
3	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010201	Виробництво і переробка продукції тваринництва
4	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010303	Зелене будівництво і садово-паркове господарство
5	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	5.10010102	Монтаж, обслуговування та ремонт електротехнічних установок в агропромисловому комплексі
6	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	5.10010201	Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва
7	1101	Ветеринарія	5.11010101	Ветеринарна медицина
8	1401	Сфера обслуговування	5.14010301	Туристичне обслуговування
Новоушицький коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0506	Енергетика та енергетичне машинобудування	5.05060403	Монтаж і обслуговування холодильно-компресорних машин та установок
2	0601	Будівництво та архітектура	5.06010113	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
3	0701	Транспорт і транспортна інфраструктура	5.07010101	Організація та регулювання дорожнього руху
4	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва
5	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010301	Лісове господарство
6	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	5.10010201	Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
Снятинський коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0304	Право	5.03040101	Правознавство
2	0305	Економіка та підприємництво	5.03050702	Комерційна діяльність
3	0305	Економіка та підприємництво	5.03050901	Бухгалтерський облік
4	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010102	Організація і технологія ведення фермерського господарства
5	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва
6	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	5.10010201	Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва
Хотинський коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0305	Економіка та підприємництво	5.03050901	Бухгалтерський облік
2	0901	Сільське господарство і лісництво	5.09010103	Виробництво і переробка продукції рослинництва
3	1001	Техніка та енергетика аграрного виробництва	5.10010201	Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва
Шепетівський коледж				
Подільського державного аграрно-технічного університету				
Підготовка молодших спеціалістів				
1	0305	Економіка та підприємництво	5.03050201	Інформаційна діяльність підприємства*
2	0305	Економіка та підприємництво	5.03050801	Фінанси і кредит
3	0305	Економіка та підприємництво	5.03050901	Бухгалтерський облік

У 2014 році рішенням Акредитаційної комісії України Подільський державний аграрно-технічний університет визнано вищим навчальним закладом IV рівня акредитації.

Із 2016 року підготовка фахівців здійснювалася відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою КМУ від 29.04.2015 р. № 266. Для забезпечення потреб здобувачів вищої освіти у здобувачам вищої освіти запропоновано освітньо-професійні програми за ступенями «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» у межах спеціальностей нового переліку.

Таблиця 4.2

Ліцензовані спеціальності підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів, магістрів, докторів філософії, за якими здійснювалася підготовка фахівців згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 року № 266 та освітньо-професійні програми запропоновані в межах спеціальностей

№ з/п	Шифр галузі знань	Назва галузі знань	Код спеціальності	Назва спеціальності	Назви освітньо-професійних програм
1	2	3	4	5	6
Підготовка бакалаврів					
1	01	Освіта	015	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)**
2	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	Економіка**
3	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування**
4	07	Управління та адміністрування	072	Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси, банківська справа та страхування**
5	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент*	Менеджмент**

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
6	07	Управління та адміністрування	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
7	10	Природничі науки	101	Екологія	Екологія
8	14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
9	19	Архітектура та будівництво	193	Геодезія та землеустрій	Геодезія та землеустрій**
10	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія**
11	20	Аграрні науки та продовольство	202	Захист і карантин рослин*	Захист і карантин рослин
12	20	Аграрні науки та продовольство	203	Садівництво та виноградарство	Садівництво та виноградарство**
13	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
					Кінологія
14	20	Аграрні науки та продовольство	206	Садово-паркове господарство	Садово-паркове господарство**
15	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
16	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина
17	27	Транспорт	274	Автомобільний транспорт	Автомобільний транспорт
18	27	Транспорт	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
19	28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування**
Підготовка спеціалістів (останній набір 2016 року)					
1	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	Економіка

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
2	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
3	07	Управління та адміністрування	072	Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси, банківська справа та страхування
4	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	Менеджмент
5	07	Управління та адміністрування	074	Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування
6	07	Управління та адміністрування	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
7	10	Природничі науки	101	Екологія	Екологія
8	14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
9	19	Архітектура та будівництво	193	Геодезія та землеустрій	Геодезія та землеустрій
10	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія
11	20	Аграрні науки та продовольство	203	Садівництво та виноградарство	Садівництво та виноградарство
12	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
13	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
14	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина
15	27	Транспорт	274	Автомобільний транспорт	Автомобільний транспорт
16	27	Транспорт	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Підготовка магістрів					

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
1	01	Освіта	015	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
2	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка*	Економіка
3	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
4	07	Управління та адміністрування	072	Фінанси, банківська справа та страхування*	Фінанси, банківська справа та страхування
5	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент*	Менеджмент
7	07	Управління та адміністрування	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
8	10	Природничі науки	101	Екологія	Охорона навколишнього середовища
9	14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка*	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
10	19	Архітектура та будівництво	193	Геодезія та землеустрій	Землеустрій і кадастр
11	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія
12	20	Аграрні науки та продовольство	203	Садівництво та виноградарство	Садівництво та виноградарство
13	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
					Кінологія
14	20	Аграрні науки та продовольство	206	Садово-паркове господарство	Садово-паркове господарство

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
15	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
16	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина*	Ветеринарна медицина
17	27	Транспорт	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Транспортні технології (автомобільний транспорт)
18	28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування
Підготовка докторів філософії					
1	01	Освіта/ Педагогіка	015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)	-
2	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	-
3	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	-
4	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	-
5	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва	-
6	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	-
Для відокремлених структурних підрозділів:					
Коледж Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	08	Право	081	Право	Право
2	14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
3	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
4	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
5	20	Аграрні науки та продовольство	206	Садово-паркове господарство	Садово-паркове господарство
6	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
7	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина
Кіцманський коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
2	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	Менеджмент
3	08	Право	081	Право	Право
4	19	Архітектура та будівництво	193	Геодезія та землеустрій	Геодезія та землеустрій
5	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	1) Агрономія 2) Організація і технологія ведення фермерського господарства
6	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина
Новоушицький коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	14	Електрична інженерія	142	Енергетичне машинобудування	Енергетичне машинобудування
2	19	Архітектура та будівництво	192	Будівництво та цивільна інженерія	Будівництво та цивільна інженерія
3	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія
4	20	Аграрні науки та продовольство	205	Лісове господарство	Лісове господарство
5	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
6	27	Транспорт	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Снятинський коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
2	07	Управління та адміністрування	075	Маркетинг	Маркетинг
3	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія
4	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
Хотинський коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
2	20	Аграрні науки та продовольство	208	Агроінженерія	Агроінженерія
Шепетівський коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
2	07	Управління та адміністрування	072	Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси, банківська справа та страхування
3	07	Управління та адміністрування	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Буцацький коледж					
Подільського державного аграрно-технічного університету					
Підготовка молодших спеціалістів					
1	07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	Облік і оподаткування
2	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	Менеджмент

Продовження табл. 4.2

1	2	3	4	5	6
3	19	Архітектура та будівництво	192	Будівництво та цивільна інженерія	Будівництво та цивільна інженерія
4	19	Архітектура та будівництво	193	Геодезія та землеустрій	Геодезія та землеустрій
5	20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	Агрономія
6	20	Аграрні науки та продовольство	204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
8	21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	Ветеринарна медицина

Примітка: *ліцензовані спеціальності за звітний період;

**акредитовані освітньо-професійні програми за звітний період.

Усього за новим Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка здобувачів вищої освіти, за твердженням постановою КМУ від 29.04.2015 р. № 266, для здобуття вищої освіти університетом за період 2014–2019 років запропоновано 90 освітньо-професійних програм, із них:

- молодший спеціаліст – 36 освітніх програм;
- бакалавр – 20 освітньо-професійних програм;
- спеціаліст – 16 освітньо-професійних програм;
- магістр – 18 освітньо-професійних програм.

Одним із важливих показників діяльності університету та його окремих навчальних підрозділів є успішність і якість знань студентів.

Аналіз абсолютної успішності за весняними семестрами по факультетах університету свідчить, що загальний показник успішності зріс і складав у 2017–2018 роках за денною формою навчання – 86,9%, за заочною (дистанційною) формою навчання – 82,35% (табл. 4.3).

Абсолютна успішність по коледжам університету за весняними семестрами у 2017–2018 роках складала за денною формою навчання – 96,4%, за заочною (дистанційною) формою навчання – 99,4% (табл. 4.3.1).

Таблиця 4.3

**Абсолютна успішність за весняними семестрами
по факультетах університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Денна форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	89,6	89,9	91,4	93,0	97,3	99,8
Інженерно-технічний факультет	82,2	92,3	87,45	78,59	66,25	98,3
Економічний факультет	75,1	82,6	92,1	80,1	93,0	94,3
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	90,65	90,20	91,82	90,47	91,1	91,5
Всього	84,4	88,8	90,7	85,6	86,9	95,9
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	72,1	78,2	73,1	76,5	79,8	74,1
Інженерно-технічний факультет	74,5	81,5	75,3	80,2	84,9	81,3
Економічний факультет	81,64	87,47	79,15	84,34	89,04	75,32
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	64,38	78,82	85,36	66,48	75,66	73,2
Всього	73,16	81,50	78,23	76,88	82,35	75,98

Таблиця 4.3.1

**Абсолютна успішність за весняними семестрами
по коледжам університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	99,8	99,42	99,42	99,3	99,3	100
Коледж ПДАТУ	96,2	96,0	98,2	97,5	98,4	96,2
Кіцманський коледж ПДАТУ	99,61	99,82	99,73	99,96	99,65	99,8

Продовження табл. 4.3.1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Новоушицький коледж ПДАТУ	98,4	97,8	99,1	98,7	91,3	95,3
Снятинський коледж ПДАТУ	100	100	100	100	100	99
Хотинський коледж ПДАТУ	95,8	93,4	96,7	97,4	94,7	96,2
Шепетівський коледж ПДАТУ	94,8	96,5	99,0	98,9	92,0	99,5
Всього	97,8	97,5	98,8	98,7	96,4	98,3
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	98,7	97,2	98,8	99,0		
Коледж ПДАТУ	94,5	95	97,7	94,5	98,1	97,8
Кіцманський коледж ПДАТУ	100	100	99,5	99,3	100	99,9
Новоушицький коледж ПДАТУ	98,3	99,1	98,9	99,4	99,1	98,8
Снятинський коледж ПДАТУ	100					
Хотинський коледж ПДАТУ	95,6	97,1	95,3	97,7	97,5	96,4
Шепетівський коледж ПДАТУ	96,0	98,0	100,0	100,0	100,0	100
Всього	96,2	97,4	97,8	97,5	99,4	98,9

Аналіз показника успішності за осінніми семестрами показує коливання показника в межах 67-98% у 2018/2019 навчальному році по факультетах університету за денною формою навчання, за заочною (дистанційною) – даний показник знаходився у межах 74,5-91,2% (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

**Абсолютна успішність за осінніми семестрами
по факультетах університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	95,3	94,7	96,3	97,3	96,2	98,0
Інженерно-технічний факультет	92,2	90,1	80,61	86,3	69,4	69,6
Економічний факультет	76,3	81,9	96,5	95,4	95,6	87,1

Продовження табл. 4.4

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	90,90	91,15	90,69	92,85	90,53	93,14
Всього	88,7	89,5	91,0	93,0	87,9	87,0
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	69,1	68,7	74,1	68,5	70,1	74,5
Інженерно-технічний факультет	78,9	77,7	79,7	75,8	74,1	79,5
Економічний факультет	82,64	86,05	86,27	86,02	90,84	91,2
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	62,48	72,24	72,36	64,32	78,32	73,4
Всього	73,28	76,17	78,11	73,66	78,34	79,7

Показник абсолютної успішності по коледжам університету склав в звітному році загалом 96,7%, що дещо нижче показника 2013–2014 н. р. (97,5%). За заочною формою навчання коледжі університету продемонстрували позитивну динаміку зміни даного показника (98,9% в 2018–2019 н. р. проти 96,2% в 2013–2014 н. р.) (табл. 4.4.1).

Таблиця 4.4.1

**Абсолютна успішність за осінніми семестрами
по коледжам університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	100	100	100	98,8	98,8	98,57
Коледж ПДАТУ	92,8	93,6	94,2	95,3	94,8	93,7
Кіцманський коледж ПДАТУ	99,85	99,58	100	100	99,85	99,87
Новоушицький коледж ПДАТУ	99,3	98,2	99,1	98,3	99,1	97,3
Снятинський коледж ПДАТУ	100	95	100	97	98	94,7

Продовження табл. 4.4.1

1	2	3	4	5	6	7
Хотинський коледж ПДАТУ	92,3	86,9	91,4	98,6	100	97,5
Шепетівський коледж ПДАТУ	98,2	92,3	96,1	99,0	100,0	95,5
Всього	97,5	95,1	97,3	98,1	98,7	96,71
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	99,8	96,0	98,0	97,2		
Коледж ПДАТУ	91,5	93	93,5	93,3	97,4	96,5
Кіцманський коледж ПДАТУ	99,7	100	100	98,2	100	99,8
Новоушицький коледж ПДАТУ	98,7	99,6	99,8	98,4	100	99,2
Снятинський коледж ПДАТУ	100					
Хотинський коледж ПДАТУ	92,6	95,8	93,4	96,8	97,4	94,7
Шепетівський коледж ПДАТУ	95,0	97,0	98,0	100,0	100,0	100,0
Всього	96,2	97,4	97,8	97,5	99,4	98,89

Показник якісної успішності за весняними семестрами в 2017–2018 н.р. за денною формою навчання спостерігався на рівні 60,8–74,7%, за заочною (дистанційною) формою навчання – 54–79,4% (табл. 4.5). Максимальний показник спостерігався по факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві – 74,7%, при цьому в 2013–2014 н.р. показник якісної успішності знаходився в діапазоні 46,7–68,5%, що свідчить про покращення стану. По заочній формі навчання даний показник зріс майже на всіх факультетах і знаходився в діапазоні 54–79,3% проти 51–63,9% в 2013–2014 н.р.

Якісний показник успішності по коледжах університету (табл. 4.5.1) за весняними семестрами коливався в межах 51–78,9% в звітному 2017–2018 н. р., максимальне значення продемонстрував Хотинський коледж – 78,9%, в 2013–2014 н.р. діапазон коливання показника був у межах 50,2–69,4% за денною формою навчання. За заочною формою показники складають 51–60,1% в 2017–2018 р.

Таблиця 4.5

**Якісна успішність за весняними семестрами
по факультетах університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Денна форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	46,7	34,9	46,9	56,0	65,4	99,8
Інженерно-технічний факультет	68,5	71,1	59,9	61,1	60,8	69,6
Економічний факультет	57,0	64,2	77,6	63,8	73,4	94,3
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	62,35	60,85	67,63	71,95	74,74	91,5
Всього	58,6	57,8	63,1	63,2	68,6	93,8
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	51,2	50,1	52,0	56,3	54,0	54,8
Інженерно-технічний факультет	52,3	50,2	54,8	61,4	57,5	56,3
Економічний факультет	63,96	61,27	77,86	79,95	79,39	86,3
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	60,64	70,82	89,38	82,36	74,48	73,2
Всього	57,03	58,10	68,51	70,00	66,34	67,6

Таблиця 4.5.1

**Якісна успішність за весняними семестрами
по коледжам університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	65,4	56,05	56,05	57,2	57,2	57,6
Коледж ПДАТУ	49,3	46,2	41,6	48	51	50,9
Кіцманський коледж ПДАТУ	67	68,86	68,02	64,94	63,47	70,7

Продовження табл. 4.5.1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Новоушицький коледж ПДАТУ	55,4	54,3	52,1	53,4	53,2	54,8
Снятинський коледж ПДАТУ	78	74	65	60	50,1	51
Хотинський коледж ПДАТУ	69,4	72,8	72,4	70,1	78,9	68,5
Шепетівський коледж ПДАТУ	50,2	47,7	47,9	52,1	51,0	39,3
Всього	62,1	60	57,6	58	57,8	56,1
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	65,1	63,4	59,6	55,4		
Коледж ПДАТУ	67,2	65,5	68,4	67,5	59,5	62,5
Кіцманський коледж ПДАТУ	62	59,3	60,1	62,3	60,1	66,0
Новоушицький коледж ПДАТУ	56,8	51,2	50,8	54,3	52,7	53,7
Снятинський коледж ПДАТУ	58,1					
Хотинський коледж ПДАТУ	70,1	69,4	72,8	72,4	70,1	78,9
Шепетівський коледж ПДАТУ	50,2	47,7	47,9	52,1	51,0	50,0
Всього	59,05	55,93	56,8	59,05	55,82	62,22

Осінні семестри продемонстрували якісні показники успішності по факультетах університету в межах 62-89,6% за денною формою навчання і 55,2-86,1% за заочною (дистанційною) в звітному 2018–2019 н.р. проти відповідно 58,2-65,7% та 55,3-67,4% в 2013–2014 н.р., тобто, загалом показники успішності зростають за період 5 років (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

**Якісна успішність за осінніми семестрами
по факультетах університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	58,2	55,8	58,6	72,9	71,8	89,6
Інженерно-технічний факультет	65,1	62,9	59,6	59,9	61,2	62,0
Економічний факультет	55,6	64,6	67,5	76,2	70,6	73,3

Продовження табл. 4.6

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	65,75	72,35	60,10	65,29	70,06	85,0
Всього	61,2	63,9	61,5	68,6	68,4	77,5
Заочна (дистанційна)форма навчання						
Факультет агротехнологій і природокористування	55,3	54,4	52,0	50,1	50,3	55,2
Інженерно-технічний факультет	57,9	58,3	54,4	53,9	51,4	56,3
Економічний факультет	67,37	69,05	75,82	80,15	80,7	85,41
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	64,37	68,72	76,62	74,66	72,84	86,14
Всього	61,24	62,62	64,71	64,70	63,81	70,76

Якісна успішність за осінніми семестрами по коледжам університету показана в таблиці 4.6.1. Максимальний показник зафіксовано в 2018–2019 н. р. в Бучацькому коледжі – 60,7%, а в 2013–2014 н. р. в Кіцманському коледжі – 70,7%. Загалом показник якісної успішності по коледжам університету в звітному 2018–2019 н. р. склав 53,9% по денній формі та 56,7% по заочній формі навчання.

Таблиця 4.6.1

**Якісна успішність за осінніми семестрами
по коледжам університету, %**

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Денна форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	62,3	56,28	56,28	56,9	56,9	60,74
Коледж ПДАТУ	45,3	44,4	42,2	44,2	43,0	43,2
Кіцманський коледж ПДАТУ	70,71	69,11	68,3	61,73	62,07	60,62
Новоушицький коледж ПДАТУ	57,3	58,4	57,3	58,3	47,8	53,4
Снятинський коледж ПДАТУ	72	68	67	55	52	50,3

Продовження табл. 4.6.1

1	2	3	4	5	6	7
Хотинський коледж ПДАТУ	70,6	71,0	61,6	69,9	62,4	59,5
Шепетівський коледж ПДАТУ	45,5	48,7	48,9	50,7	61,6	50,1
Всього	60,53	59,41	57,37	56,67	55,11	53,98
Заочна (дистанційна) форма навчання						
Бучацький коледж ПДАТУ	64,5	65,2	57,2	53,2		
Коледж ПДАТУ	64,4	62,2	63,8	63,5	56,2	61,3
Кіцманський коледж ПДАТУ	61,5	60,2	60,4	58,6	60,1	60,1
Новоушицький коледж ПДАТУ	54,3	52,8	50,1	58,9	54,3	56,2
Снятинський коледж ПДАТУ	98,9					
Хотинський коледж ПДАТУ	67,5	66,7	69,6	62,5	57	68,5
Шепетівський коледж ПДАТУ	45,2	46,4	49,6	50,1	62,6	49,0
Всього	56,35	55,4	56	57,8	58,3	56,7

Невід'ємною складовою частиною освітнього процесу є навчально-виробнича практика.

У 2014/2015 навчальному році були перероблені наскрізні програми. Програми проведення виробничих практик були спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці. За останні п'ять років поширювалися сучасні форми проведення практики, зросла кількість студентів, які проходять практику індивідуально, значно збільшилася кількість баз практик. Із 2014 року було укладено понад 2600 договорів на проведення практик студентів. За звітний період на практику було направлено понад 6000 студентів університету, 98% із яких працювали на виробництвах та в наукових установах (табл. 4.7).

За звітний період університет випустив 14 102 фахівців за всіма формами навчання, з них:

- за денною формою навчання – 4577 молодших спеціалістів, 2639 бакалаврів, 1091 спеціалістів, 979 магістрів;
- за дистанційною (заочною) формою навчання – 1047 молодших спеціалістів, 1985 бакалаврів, 1061 спеціалістів, 633 магістра (табл. 4.8, рис. 4.1, 4.2).

Таблиця 4.7

Організація виробничої практики

Місце проходження практики, результати, керівництво	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
На виробництві, у наукових установах	1038	1054	938	1150	982	840
На кафедрах університету	10	11	11	29	11	23
<i>У цілому</i>	1048	1065	949	1179	993	863
Одержали оцінки «відмінно» і «добре», %	87,1	84,9	85	87	86	89
Одержали оцінки «задовільно», %	12,9	15,1	15	13	14	11
<i>Керували практикою</i>	119	123	124	133	129	114
Кількість керівників	46	46	46	41	42	39
Професори, доценти	73	77	78	92	87	75

Таблиця 4.8

Випуск фахівців з вищою освітою

Отримали дипломи	Денна форма навчання					Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	
Молодший спеціаліст	1229	972	870	816	690	4577
Бакалавр	673	432	503	367	664	2639
Спеціаліст	261	322	257	251	0	1091
Магістр	143	106	143	165	422	979
Усього	2306	1832	1773	1599	1776	9286
Отримали дипломи	Дистанційна (заочна) форма навчання					Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	
Молодший спеціаліст	315	253	206	177	96	1047
Бакалавр	465	456	482	386	196	1985
Спеціаліст	297	241	161	362	0	1061
Магістр	130	78	62	72	291	633
Усього	1207	1028	911	997	583	4726
Разом по ЗВО	3513	2860	2684	2596	2359	14012

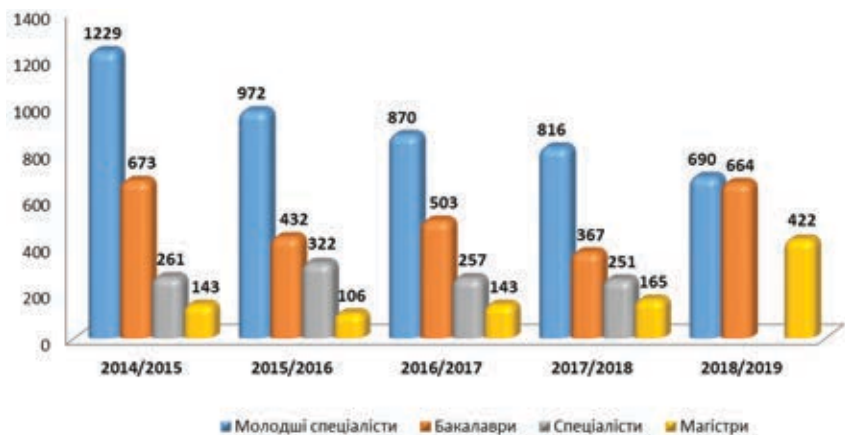

Рис. 4.1. Випуск фахівців за денною формою навчання

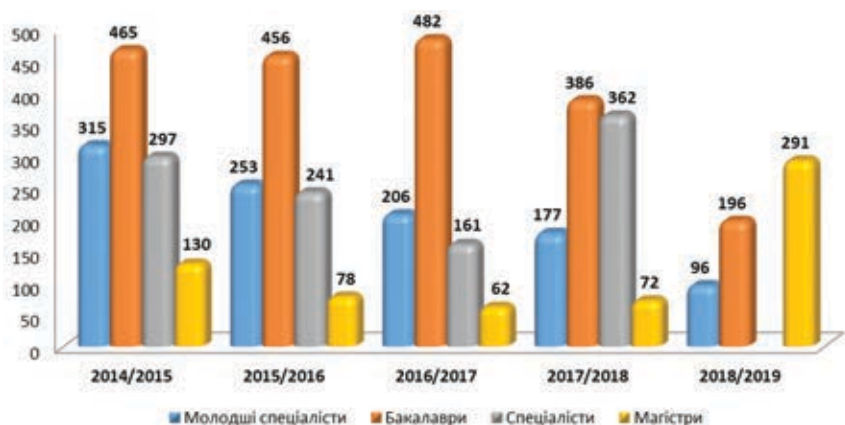

Рис. 4.2. Випуск фахівців за дистанційною (заочною) формою навчання

Метою освітньої діяльності університету є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для підприємств усіх форм власності, наукових та освітніх установ, органів державної влади й управління за всіма рівнями вищої освіти, утвердження національних і загальнолюдських цінностей, створення

умов для реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих здібностей.

Підтвердженням високого успіху здобувача вищої освіти у здобутті освітньо-кваліфікаційного рівня за відповідною фаховою програмою є диплом з відзнакою (табл. 4.9, 4.10).

Таблиця 4.9

Кількість випускників, які отримали дипломи з відзнакою

Факультети	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Денна форма навчання					
бакалаври					
Факультет агротехнологій і природокористування	18	9	13	11	25
Інженерно-технічний факультет	15	13	8	4	25
Економічний факультет	19	13	9	4	13
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	27	9	15	9	19
Всього	79	44	45	28	82
Разом по факультетах 2014–18 рр.	278				
спеціалісти					
Факультет агротехнологій і природокористування	13	19	7	11	
Інженерно-технічний факультет	21	16	19	13	
Економічний факультет	12	10	10	10	
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	18	20	11	9	
Всього	64	65	47	43	0
Разом по факультетах 2014–18 рр.	219				
магістри					
Факультет агротехнологій і природокористування	15	17	20	13	46
Інженерно-технічний факультет	20	37	9	9	20
Економічний факультет	21	28	23	14	38
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	8	6	10	18	35
Всього	64	88	62	54	139

Продовження табл. 4.9

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Разом по факультетах 2014—18 рр.	407				
Навчально-науковий інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки (заочна форма навчання)					
бакалаври					
Факультет агротехнологій і природокористування	8	8	5	4	
Інженерно-технічний факультет	4	6	2	4	2
Економічний факультет	10	14	15	9	
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	1	0	0	1	
Всього	23	28	22	18	2
Разом по факультетах 2014—18 рр.	93				
спеціалісти					
Факультет агротехнологій і природокористування	14	7	3	32	
Інженерно-технічний факультет	7	11	5	20	
Економічний факультет	11	14	12	29	
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	2	2	1	1	
Всього	34	34	21	82	0
Разом по факультетах 2014—18 рр.	171				
магістри					
Факультет агротехнологій і природокористування	10	7	5	1	18
Інженерно-технічний факультет	17	21	5	2	4
Економічний факультет	24	35	9	10	21
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	6		2	3	7
Всього	57	63	21	16	50
Разом по факультетах 2014—18 рр.	207				

За звітний період диплом з відзнакою за денною формою навчання отримали 278 бакалаврів, 219 спеціалістів, 407 магістрів. Випускники Навчально-наукового інституту підвищення кваліфікації та перепідготовки (заочна форма навчання) отри-

мали дипломи з відзнакою в кількості: бакалаври – 93, спеціалісти – 171, магістри – 88.

Таблиця 4.10

Кількість випускників, які отримали дипломи з відзнакою

Факультет	Навчальний рік					
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Денна форма навчання						
Молодший спеціаліст						
Бучацький коледж ПДАТУ	43	25	22	17	23	2
Коледж ПДАТУ	57	50	42	40	36	
Кіцманський коледж ПДАТУ	22	25	22	29	15	
Новоушицький коледж ПДАТУ	7	7	4	4	6	9
Снятинський коледж ПДАТУ	18	6	6	7	4	12
Хотинський коледж ПДАТУ	13	9	4	10	5	
Шепетівський коледж ПДАТУ	6	11	9	9	12	
Всього	166	133	109	116	101	23
Всього по коледжах 2014–2018 рр.	648					
Заочна (дистанційна)форма навчання						
Молодший спеціаліст						
Бучацький коледж ПДАТУ						
Коледж ПДАТУ	8	8	7	4	3	
Кіцманський коледж ПДАТУ	4	7	4	-	-	
Новоушицький коледж ПДАТУ	2	-	1	-	1	-
Снятинський коледж ПДАТУ	-	-	-	-	-	-
Хотинський коледж ПДАТУ	-	-	-	-	-	-
Шепетівський коледж ПДАТУ	9	8	6	2	5	9
Всього	23	23	18	6	9	9
Всього по коледжах 2014–2018 рр.	88					

Кількість молодших спеціалістів, які отримали дипломи з відзнакою у коледжах університету за звітний період, за денною формою навчання – 648 здобувачів вищої освіти, за заочною (дистанційною) формою – 88.

5. ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Освітній процес в університеті здійснювався відповідно до Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативних та розпорядчих документів Міністерства освіти і науки.

Освітню діяльність в цілому за IV рівнем акредитації університет здійснював відповідно до рішення АК України (протокол №109 від 3 червня 2014 р.). Організацію освітнього процесу здійснювали навчальні підрозділи університету відповідно до галузевих стандартів, навчальних планів за усіма спеціальностями, освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», та освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» та «доктор філософії» за денною та заочною формами навчання.

Методична робота є важливою складовою освітнього процесу й спрямована на вирішення завдань з підвищення якості підготовки фахівців на основі комплексного підходу до вдосконалення змісту, організації й методів навчання.

Основними напрямками методичної роботи є:

- створення навчально-методичних комплексів з дисциплін і спеціальностей у відповідності із сучасними вимогами до рівня підготовки фахівців;
- аналіз забезпеченості навчального процесу навчально-методичною літературою, формування поточних планів видання підручників, навчальних і методичних посібників і рекомендацій;
- сприяння у розширенні сфер застосування інформаційно-комунікаційних технологій шляхом створення власних електронних підручників, посібників, електронних портфоліо, презентацій, тестів та програмного забезпечення освітнього процесу;
- вивчення обсягу й змісту самостійної роботи здобувачів вищої освіти, вироблення методичних рекомендацій із планування, організації й контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Таблиця 5.1

**Кількість розроблених методичних матеріалів
за 2014–2019 роки**

	Навчальний рік					Всього
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Факультет агротехнологій і природокористування						
Навчально-методичні комплекси (в т.ч. в сис. Moodle)	-	4	3	13	-	20
Навчальні посібники		7	2	3	15	27
Інструктивно-методичні матеріали	26	43	56	48	25	198
Факультет ветеринарної медицини і технологій в тваринництві						
Навчально-методичні комплекси (в т.ч. в сис. Moodle)	1	-	-	7	-	8
Навчальні посібники	-	1	3	3	2	9
Інструктивно-методичні матеріали	57	102	86	51	43	339
Економічний факультет						
Навчально-методичні комплекси (в т.ч. в сис. Moodle)	6	7	4	17	10	44
Навчальні посібники	-	1	-	-	3	4
Інструктивно-методичні матеріали	84	123	145	85	69	506
Інженерно технічний факультет						
Навчально-методичні комплекси (в т.ч. в сис. Moodle)	2	9	3	4	9	27
Навчальні посібники	-	-	2	2	1	5
Інструктивно-методичні матеріали	29	68	38	31	9	175
Навчально-науковий інститут дистанційної освіти*						
Навчально-методичні комплекси (в т.ч. в сис. Moodle)	-	2	-	1	-	3

Продовження табл. 5.1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Навчальні посібники	-	-	1	8	9	18
Інструктивно-методичні матеріали	10	8	32	25	46	121

*Примітка: * в 2018 році, згідно наказу № 100 від 21 травня 2018 року, створено навчально-науковий інститут дистанційної освіти, до якого приєднано кафедри реорганізованого навчально-наукового інституту підвищення кваліфікації та перепідготовки.*

Упродовж звітнього періоду на факультетах і інститутах університету було розроблено 102 навчально-методичні комплекси, 63 навчальні посібники та підручники та 1339 – інструктивно-методичних матеріалів (таблиця 5.1). Найбільшу кількість підручників і посібників, за звітний період, було підготовлено на факультеті агротехнологій і природокористування – 27, а найбільше інструктивно-методичних матеріалів, за звітний період, сформовано на економічному факультеті – 506.

На сьогодні навчально-методичними комплексами та навчальною літературою забезпечені практично всі загальні та відбіркові дисципліни. Згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» та відповідними Положеннями університету, факультетами було розроблено освітньо-професійні програми, навчальні плани та програми навчальних дисциплін.

Одним із пріоритетних напрямів було впровадження комп'ютерних освітніх технологій, широко розповсюджено на всіх факультетах читання лекцій із використанням мультимедійних презентацій, використання комп'ютерних технологій під час контролю знань, виконання студентами на заняттях і у процесі самостійної роботи віртуальних лабораторних робіт.

Із метою розвитку комп'ютерних освітніх технологій та систем дистанційного навчання в університеті впроваджено систему електронного навчання «Moodle», де розроблялися електронні навчальні курси з різних дисциплін. За звітний період на факультетах університету було розроблено 1069 навчальних курсів з різних дисциплін (табл. 5.1.1).

Таблиця 5.1.1

**Кількість розроблених електронних навчальних курсів
за 2014–2019 роки**

Факультети	Кількість ЕНК
Факультет агротехнологій і природокористування	293
Інженерно-технічний факультет	258
Економічний факультет	334
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	184
РАЗОМ	1069

Загальна кількість користувачів «Moodle» – 3957 осіб, з них 239 – науково-педагогічні працівники, 3528 – здобувачі вищої освіти (1384 – здобувачі вищої освіти за дистанційною (заочною) формою навчання).

Для вдосконалення організації процесу розробки електронних навчальних курсів функціонував форум «Робота в Moodle», де розробники навчальних курсів обмінювалися досвідом роботи, що в свою чергу позитивно вплинуло на динаміку створення нових електронних навчальних курсів (рис. 5.1).

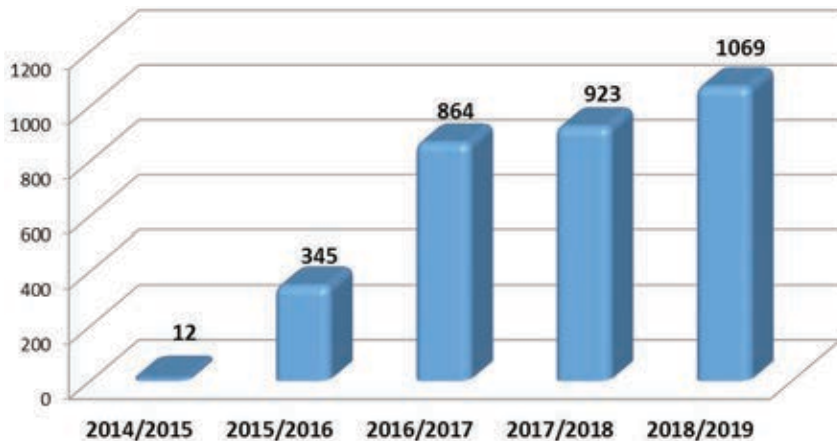

Рис. 5.1. Динаміка розробки ЕНК за звітний період

У 2019 році в структурі навчального сервера створений новий розділ «Навчально-науковий центр перепідготовки і підвищення кваліфікації» з категоріями «Робітничі професії» та «Підвищення кваліфікації» та розпочата робота з їх наповнення.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти університету ґрунтувалася на положеннях Закону України «Про вищу освіту» та на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю ДСТУ» ISO 9001:2009.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачала здійснення таких процедур і заходів:

1) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

2) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

3) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів;

5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

7) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти.

Відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних пра-

цях працівників і здобувачів вищої освіти університету відділом інформаційних технологій, консультування та комп'ютерного забезпечення наукової бібліотеки перевірялися курсові та дипломні роботи здобувачів вищої освіти. Для перевірки використовувався інтернет-сервіс з перевірки робіт на плагіат Unicheck (unicheck.com). Перевірка проводилася згідно з Порядком проведення перевірки дипломних робіт (проектів) студентів на наявність запозичень з інших документів.

Основні завдання системи управління якістю освіти — це аналіз та перевірка результатів навчання, аналіз оцінок, зароблених студентами, поліпшення освітніх програм, мотивація співробітників, покращення рівня викладання.

За результатами розгляду питань оптимізації вищої освіти, підвищення якості навчання, наукової та виховної роботи вченою радою університету затверджено та реалізовано заходи щодо підвищення якості підготовки фахівців:

1. Забезпечення навчальних дисциплін навчально-методичними матеріалами, їх друк та розміщення у внутрішньо-університетській мережі.

2. Використання мультимедійного обладнання під час проведення лекційних і семінарських занять.

3. Запровадження інтерактивних технологій навчання та електронного тестування для поточного контролю.

4. Автоматизація навчальних планів та розкладів занять.

Пріоритетним завданням університету було його всебічне представлення в інформаційному просторі. Важливим кроком у досягненні цієї мети стала розробка та підтримка веб-ресурсів, що забезпечують висвітлення інформації в мережі Інтернет про історію, діяльність та перспективи університету.

Професійна діяльність науково-педагогічних працівників має творчий характер, що вимагає визначення чітких критеріїв оцінки і конкретних кінцевих результатів їх праці.

З метою визначення відповідності кваліфікації науково-педагогічних працівників займаним посадам, згідно з «Положенням про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівни-

ків ПДАТУ», схваленим вченою радою університету (протокол № 3 від 29 жовтня 2015 р.), в університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників університету, яке допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладачів й усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач. В оцінюванні беруть участь всі кафедри університету (табл. 5.2, рис. 5.2).

Суттєвим доповненням до рейтингу науково-педагогічного працівника є підготовка здобувачів вищої освіти для участі в різноманітних Всеукраїнських студентських олімпіадах.

Таблиця 5.2

Результати оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ПДАТУ в розрізі факультетів

Оцінка рівня діяльності НПП	Навчальний рік			
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Факультет агротехнологій і природокористування				
високий	28	2	2	5
достатній	19	50	44	27
недостатній	-	-	-	2
Факультет ветеринарної медицини і технологій в тваринництві				
високий	27	1	1	6
достатній	14	39	32	22
недостатній	1	-	10	8
Економічний факультет				
високий	29	3	1	4
достатній	36	46	37	25
недостатній	-	3	2	1
Інженерно технічний факультет				
високий	29	1	-	6
достатній	38	65	40	31
недостатній	-	1	8	6

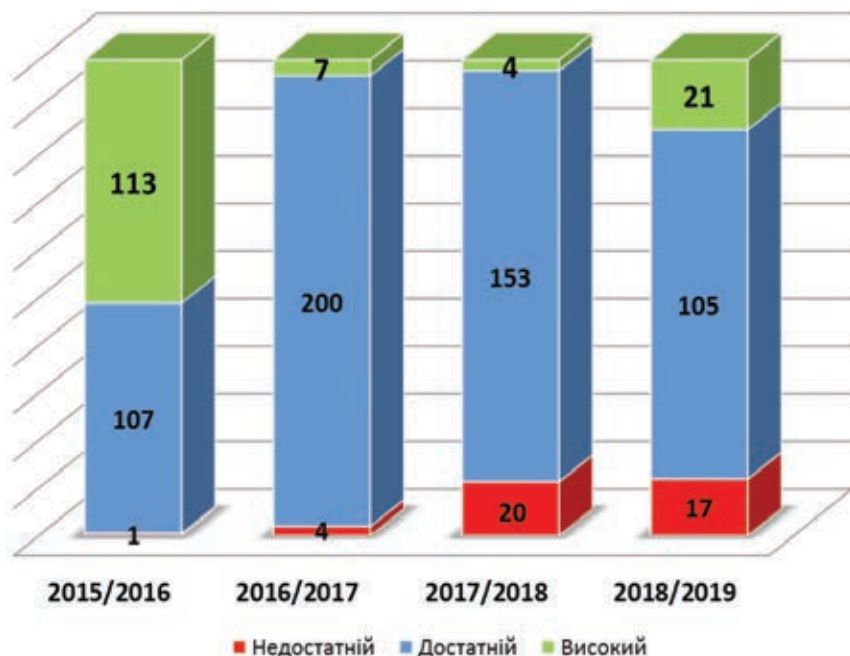

Рис. 5.2. Результати щорічного оцінювання НПП ПДАТУ за звітний період

Студентська олімпіада є однією з форм навчальної роботи зі студентами. Варто зауважити, що такі олімпіади сприяють активізації розвитку й втілення здібностей та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, заохочуванню до творчої праці здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників, виявленню та відбору обдарованої молоді, підвищенню якості підготовки фахівців через системне вдосконалення навчального процесу.

Всеукраїнські олімпіади сприяють також формуванню інтересу студентів до наукової творчості, розвитку у них креативних здібностей, виявленню обсягу знань у пізнавальній діяльності відповідно до категорій навчальних цілей (наприклад, знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка) та визначенню певного рівня навченості здобувачів вищої освіти.

У 2014–2019 рр. у II турі Всеукраїнських студентських олімпіад взяли участь 160 здобувачів вищої освіти університету (табл. 5.3). Найбільша кількість учасників у II турі Всеукраїнських студентських олімпіад була серед здобувачів вищої освіти інженерно-технічного факультету – 75 та факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві – 64 здобувача освіти відповідно.

Таблиця 5.3

Кількість учасників II туру Всеукраїнських студентських олімпіад

Факультет	Навчальний рік					Всього за 5 років
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Факультет агротехнологій і природокористування	-	1	-	1	1	3
Інженерно-технічний факультет	6	18	15	14	22	75
Економічний факультет	2	2	3	4	7	18
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	11	14	13	11	15	64
Всього	19	35	31	30	45	160

Таблиця 5.3.1

Переможці Всеукраїнських студентських олімпіад у 2014–2019 рр.

Факультет	Навчальний рік					Всього за 5 років
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	
Факультет агротехнологій і природокористування	-	-	-	1	1	2
Інженерно-технічний факультет	1	1	2	2	6	12
Економічний факультет	-	-	-	2	2	4
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	-	-	3	5	5	13
Всього	1	1	5	10	14	31

Результатом високої якості знань, яких набули здобувачі вищої освіти університету, є їхні індивідуальні та колективні перемоги на Всеукраїнських і Міжнародних олімпіадах. За звітний період переможцями стали 31 здобувач вищої освіти (табл. 5.3.1). Серед здобувачів вищої освіти факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві перемогу отримали 13 учасників, в свою чергу інженерно-технічний факультет підготував 12 переможців.

Слід відмітити позитивну динаміку, щодо кількості учасників та переможців Всеукраїнських студентських олімпіад за звітний період. Так, якщо у 2014/2015 навчальному році кількість учасників II туру Всеукраїнських студентських олімпіад від університету всього складала 19 учасників і лише одного переможця, то у 2018/2019 навчальному році кількість учасників становила 45, а переможцями Всеукраїнських студентських олімпіад стали 14 здобувачів вищої освіти.

6. НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА І МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Основні результати наукової та науково-технічної діяльності

Наукова діяльність у Подільському державному аграрно-технічному університеті є невід’ємною складовою освітньої діяльності і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності в системі вищої освіти.

Протягом звітнього періоду наукова та науково-технічна діяльність університету провадилася відповідно до Законів України «Про вищу освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність», пріоритетними напрямками якої є:

- збереження та вивчення генофонду гречки з метою розширення національного банку зародкової плазми роду *Fagopyrum*;
- розробка та дослідження альтернативних систем енергопостачання; розробка та впровадження в клінічну практику ефективних методів ветеринарного обслуговування тварин;
- розробка нових підходів оцінки мікробіологічної безпечності продуктів харчування за рахунок удосконалення нормативно-методичної бази контролю;
- удосконалення системи обороноздатності і цивільного захисту України;
- науково-інноваційні проблеми ботанічного саду;
- розробка конструкцій природно-техногенних геоеко-систем з підвищеними рівнями екологічної безпеки;
- сприяння конвергенції розвитку аграрної сфери до євро-стандартів;
- дослідження проблем компетентнісно-особистісного підходу у підготовці фахівців-аграріїв;
- розширення діяльності університету у впливових міжнародних організаціях, проектах, програмах, створення спільних з міжнародними організаціями структур.

Науково-дослідна робота в університеті має системний комплексний характер, охоплює важливі аспекти теорії і практики аграрної науки та освіти, орієнтована на одержання нових науково-прикладних результатів та їх ефективне використання у практичній діяльності.

Наукові дослідження виконуються на базі інфраструктури чотирьох факультетів, двох інститутів, науково-дослідного центру «Поділля» і дев'ятнадцяти навчально-наукових лабораторій. Окрім того, наукову діяльність забезпечують: наукова бібліотека, ботанічний сад і наукові музеї.

Наукова діяльність університету забезпечується високо-професійними науковими та науково-педагогічними працівниками, які є основою складової наукового потенціалу. Нині в університеті на постійній основі працює понад 80,0% співробітників, які мають науковий ступінь. Причому, чисельність докторів наук протягом останніх п'яти років збільшилася майже на 48,0% і 2018 року становила 31 особу. Університет і надалі працює над оновленням та якісним поліпшенням наукового кадрового потенціалу, як найголовнішого чинника успішного провадження наукової діяльності.

Таблиця 6.1

Науковий кадровий потенціал

Показники	Роки					Відхилення 2018 р. від 2014 р., ±	
	2014	2015	2016	2017	2018	абсо- лютне, осіб	віднос- не, %
Залучено до наукової діяльності – всього	317	314	287	278	260	– 57	– 18,0
у тому числі:							
доктори наук	21	23	24	26	31	+ 10	+ 47,6
кандидати наук	192	194	187	190	179	– 13	– 6,7
Середній вік виконавців науково-дослідних робіт	46,0	45,0	48,0	44,0	50,0	+ 4,0	+ 8,7

У формуванні наукового потенціалу університету беруть участь аспіранти і докторанти. Профіль підготовки аспірантів відповідає пріоритетним напрямам наукової діяльності університету та фактично охоплює всі напрями, за якими в університеті здійснюється підготовка фахівців за відповідними спеціальностями. Під час розробки планів підготовки науково-педагогічних кадрів враховуються потреби кафедр в докторих та кандидатах наук з урахуванням перспективного розвитку спеціальностей та наявного складу кафедр.

Підготовка наукових кадрів в аспірантурі здійснюється за шістьма спеціальностями. Функціонує докторантура за 3 спеціальностями.

Окрім аспірантури і докторантури, в університеті функціонує дві спеціалізовані вчені ради:

- Д 71.831.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво»;
- Д 71.831.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

Під керівництвом провідних науковців університету захищено десятки кандидатських та докторських дисертацій. Зокрема, протягом звітнього періоду науково-педагогічними працівниками університету захищено 47 кандидатських і 11 докторських дисертацій.

Щороку в університеті виконується біля двохсот науководослідних робіт.

Протягом 2014–2018 рр. їх загальна кількість нараховувала 519 одиниць, з яких 128 – зареєстровано в УкрІНТЕІ, а 430 – у межах кафедральної тематики (рис. 6.1).

Таблиця 6.2

**Результативні показники виконання наукових,
науково-технічних робіт, договорів на науково-технічні послуги**

Показники	Роки					Відхилення 2018 р. від 2014 р., ±	
	2014	2015	2016	2017	2018	абсо- лютне, од/тис. грн	віднос- не, %
Кількість наукових об'єктів, що становлять національне надбання, од.	1	1	1	1	1	—	—
Кількість наукових, науково-технічних робіт, договорів на науково-технічні послуги, які виконувались за рахунок коштів замовників (спец. фонд), од.	15	11	12	21	30	+ 15	+ 100,0
Кількість наукових і науково-технічних робіт, які виконувались у межах кафедральної тематики, од.	39	53	76	168	133	+ 94	у 3,4 рази
з них: зареєстрованих в УкрІНТЕІ	7	10	32	46	40	+ 33	у 5,7 разів
Обсяг фінансування із загального фонду збереження наукових об'єктів, що становлять національне надбання, тис. грн	—	—	172,8	198,0	355,8	+ 183,0*	у 2,1 рази
Обсяг надходжень до спеціального фонду за результатами наукової та науково-технічної діяльності, тис. грн	78,8	135,1	76,1	131,4	557,4	+ 478,6	у 7,1 разів

* Порівняно з 2016 р.

Рис. 6.1. Розподіл і кількість науково-дослідних робіт (2014–2018 рр.)

Протягом останніх п'яти років співробітниками університету виконано 89 науково-дослідних робіт за кошти замовників (рис. 6.2).

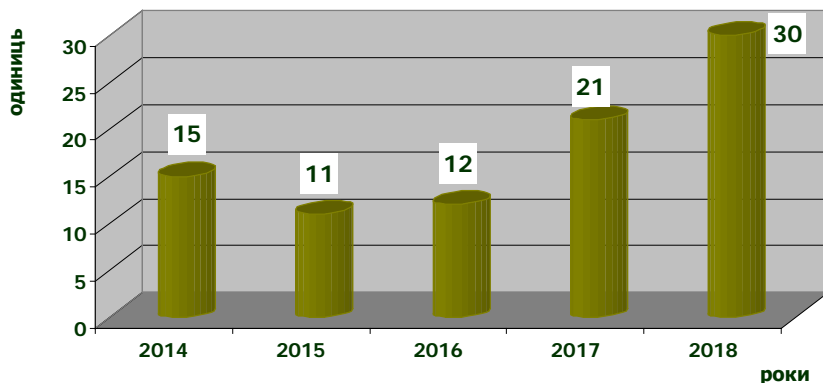

Рис. 6.2. Динаміка кількості наукових і науково-технічних робіт за госпдоговорами і договорами на послуги

За науковими напрямами госпдоговірні теми і науково-консультаційні послуги розподілені таким чином: економічні науки – 23,3%; технічні науки, енергетика та енергоефективність, машинобудування та приладобудування – 13,3%; наукові

проблеми сільського, лісового і садово-паркового господарства, ветеринарії, харчових технологій та промислової біотехнології – 63,4%.

Суттєвий вплив на ефективність наукової діяльності має її фінансування, тому цей аспект знаходиться під постійним контролем керівництва університету. Аналіз фінансування наукових досліджень протягом 2014–2018 рр. засвідчив 1705,4 тис. грн, з яких 726,6 тис. грн. – обсяг фінансування із загального фонду на збереження Колекції світового генофонду гречки і 978,8 тис. грн. надходжень до спеціального фонду за результатами фінансування наукових і науково-технічних робіт за госпдоговорами та договорами на науково-консультаційні послуги.

Рис. 6.3. Фінансування наукової та науково-технічної діяльності (2014–2018 рр.)

У таблиці 6.3 наведена інформація щодо фінансових надходжень до спеціального фонду в розрізі факультетів та інститутів університету. Як бачимо, лідером у виконанні госпдоговірної тематики є факультет агротехнологій і природокористування. Також впевнену тенденцію до зростання у цій ділянці наукової

та науково-технічної діяльності мають факультети ветеринарної медицини і технологій у тваринництві та інженерно-технічний.

Таблиця 6.3

Фінансові надходження до спеціального фонду від виконання наукових і науково-технічних робіт за госпдоговорами і договорами на послуги в розрізі факультетів та інститутів університету

Назва факультету/інституту	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Всього
Факультет агротехнологій і природокористування	45,0	102,0	33,0	45,0	378,8	603,8
Інженерно-технічний факультет	7,8	7,8	15,0	24,9	46,0	101,5
Економічний факультет	16,0	8,8	1,1	24,5	37,0	87,4
Факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві	10,0	6,0	11,0	19,0	55,8	101,8
Навчально-науковий інститут дистанційної освіти	—	—	—	—	4,8	
Науково-дослідний інститут круп'яних культур	—	10,5	16,0	18,0	35,0	79,5
Всього	78,8	135,1	76,1	131,4	557,4	978,8

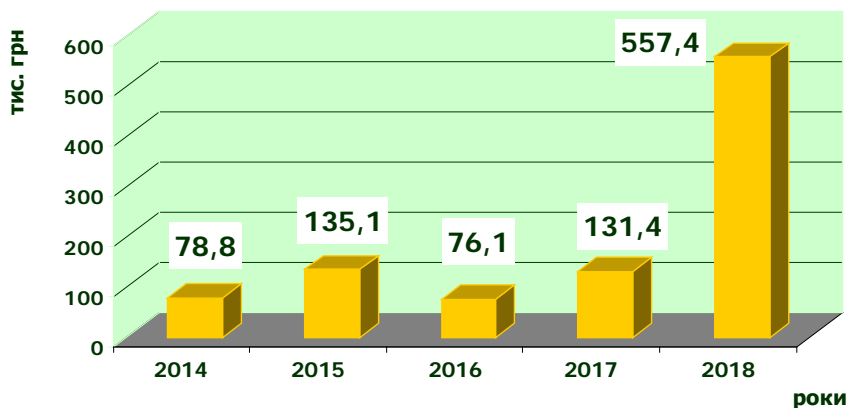

Рис. 6.4. Динаміка фінансових надходжень до спеціального фонду від виконання наукових і науково-технічних робіт за госпдоговорами і договорами на послуги

Наукова і науково-технічна продукція, отримана в результаті досліджень, щорічно впроваджується в практику як на локальному, так і регіональному рівнях шляхом оприлюднення та апробації результатів. Об'єктами впровадження є органи державної влади та місцевого самоврядування, навчальні заклади й наукові установи. Про це свідчать програми науково-технічних заходів (конференцій, семінарів, вебінарів, форумів, «круглих столів» тощо). Протягом звітного періоду на базі університету проведено 96 наукових заходів, з яких 35 міжнародних і 61 всеукраїнських конференцій.

За результатами досліджень учених університету щорічно виходять друком сотні наукових праць, зокрема, в зарубіжних наукових журналах, що вводить результати досліджень у міжнародний науковий обіг.

Протягом 2014–2018 рр. результати наукових досліджень університету оприлюднено в 48 одноосібних монографіях. Кількість опублікованих наукових статей нараховувала 1099 одиниць, з них – 147 за кордоном. Апробація наукових досліджень шляхом опублікування тез доповідей становить 2233 одиниць, в тому числі 131 за кордоном.

А розподіл наукових статей за публікацією їх у провідних наукометричних базах свідчить про те, що протягом 2017 і 2018 років опубліковано 15 статей у Scopus і 18 – у Web of Science.

Таблиця 6.4

Публікаційна активність наукового потенціалу

Показники	Роки					Відхилення 2018 р. від 2014 р., ±	
	2014	2015	2016	2017	2018	абсолютне, одиниць	відносне, %
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
Монографії	15	15	8	6	4	– 11	– 73,3
Наукові статті – всього	228	196	210	205	260	+ 32	+ 14,0
у тому числі:							

Продовження табл. 6.4

1	2	3	4	5	6	7	8
за кордоном	7	13	39	23	72	+ 65	у 10,3 рази
у НБ Scopus	—	—	—	4	11	+ 7*	у 2,8 рази
у НБ Web of Science	—	—	—	3	15	+ 12	у 5,0 разів
Тези доповідей — всього	498	499	324	347	565	+ 67	+ 13,5
у тому числі за кордоном	5	17	23	35	51	+ 46	у 10,2 рази

* Порівняно з 2017 р.

Протягом звітного п'ятирічного періоду в університеті створено 124 одиниці науково-технічної продукції, серед якої нової техніки — 24, нових технологій — 31, нових матеріалів — 2, виведено сортів рослин та порід тварин — 6, створено методів і теорій — 37, рекомендацій — 24. Впроваджено у виробництво 102 і в освітній процес 98 одиниць продукції.

Таблиця 6.5

Створення і впровадження науково-технічної продукції

Показники	2014–2018 рр.
1	2
Створено науково-технічної продукції (видів виробів), усього одиниць	124
в тому числі:	
нової техніки	24
нових технологій	31
нових матеріалів	2
сортів рослин та порід тварин	6
методів, теорій	37
рекомендацій	24
Впроваджено у виробництво науково-технічної продукції, створеної у відповідний період, усього одиниць	102
в тому числі:	
нової техніки	21

Продовження табл. 6.5

<i>I</i>	<i>2</i>
нових технологій	38
нових матеріалів	2
сортів рослин та порід тварин	2
методів, теорій	26
рекомендацій	14
Впроваджено в освітній процес науково-технічної продукції, створеної у відповідний період, усього одиниць	98
в тому числі:	
нової техніки	23
нових технологій	28
нових матеріалів	2
сортів рослин та порід тварин	3
методів, теорій	29
рекомендацій	13

Особливим попитом серед споживачів користується наступна науково-технічна продукція:

- адаптивна конкурентоспроможна технологія вирощування насіння гречки з високими посівними та врожайними властивостями шляхом підбору кращих попередників, системи застосування добрив, оптимальних строків і способів сівби, збирання та зберігання. (Патенти на корисну модель «Спосіб вирощування гречки», «Спосіб вирощування гречки з урахуванням способу сівби і норми висіву насіння в умовах Лісостепу західного України», «Спосіб збору зерна гречки з використанням десикації в умовах Лісостепу західного України», «Спосіб вирощування зерна гречки в проміжних посівах», «Спосіб вирощування екологічно-чистого зерна гречки в поукісних посівах»);
- технічні та експлуатаційні заходи забезпечення екологічно безпечної експлуатації автомобільних доріг Хмельницької області з метою підвищення транспортно-технологічного ре-

сурсу та рівня екологічної безпеки. (Патент на корисну модель «Газопилозахисна лісосмуга автомобільної дороги»);

- наукові критерії, аналіз ризиків санітарно-гігієнічного стану потужностей з виробництва та обігу молочної продукції. Розроблено рекомендації підприємствам з ефективного використання ресурсів для управління безпекою молочної продукції, чіткий розподіл відповідальності за безпеку продукції серед персоналу на підприємстві; надання додаткових можливостей за інтеграції зі стандартами серії ISO 9000, 14000, 22000. (Патенти на корисну модель «Горизонтальний спосіб виявлення *SALMONELLA* у молоці і молокопродуктах», «Горизонтальний спосіб виявлення *LISTERIA MONOTYGENES* у молоці і молокопродуктах», «Горизонтальний спосіб виявлення коагулазо-позитивних стафілококів у молоці і молокопродуктах», «Спосіб визначення фальсифікації молока лужними мийними засобами», «Спосіб визначення фальсифікації молока гідрокарбонатом натрію із застосуванням хромового темно-синього»);

- розробка і впровадження методів діагностики, профілактики та лікування тварин. Обґрунтовано морфологічні, біологічні, патогенетичні особливості хвороб тварин і методи їх профілактики й лікування. (Патенти на корисну модель «Спосіб цитохімічної діагностики кістозно-фіброзної хвороби молочної залози кішок і собак», «Спосіб цитохімічної діагностики піометри», «Спосіб оцінювання локального імунітету статевих органів у тварин»);

- удосконалення елементів виробництва та переробки сільськогосподарських тварин, птиці, рибництва і бджільництва. Досліджено фактори продуктивності та забою тварин залежно від технологій вирощування. Розроблено рекомендації підприємствам щодо використання технологічних варіантів з виробництва і переробки. (Патент на корисну модель «Спосіб підвищення приростів поросят за раннього їх відлучення від свиноматок»).

Практичну цінність для економіки та інших сфер суспільного життя науково-технічних результатів, отриманих університетом за п'ятирічний період, мають наступні розробки:

Таблиця 6.6

**Апробація, дослідне використання і трансфер
науково-технічних результатів**

№ з/п	Назва роботи	Інформація щодо укладення договору про апробацію, дослідне використання і трансфер
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Ефективне використання кальцієвмісних природних руд для підвищення родючості ґрунтів	Договір № 1 від 14 січня 2014 року договір № 2 від 12 січня 2015 року договір № 5 від 12 лютого 2016 року (госпдоговірна тема) Кам'янець-Подільський ПАТ «Гіпсовик» м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області
2.	Економічна ефективність відгодівлі свиней з використанням преміксів різних виробників	Договір № 3 від 7 лютого 2014 року (госпдоговірна тема) ТОВ «Україна 2001» Теофіпольського району Хмельницької області
3.	Агроекологічне обґрунтування зимового розливу відходів спиртового виробництва на властивості ґрунту та урожайність сільськогосподарських культур ДП «Довжоцький спиртзавод»	Договір № 14 від 15 квітня 2014 року (госпдоговірна тема) ДП «Довжоцький спиртзавод» м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області
4.	Розробка кислотного мийно-дезінфікуючого засобу для доїльного устаткування та молочного інвентаря	Угода №1 про науково-виробничу співпрацю з ТзОВ «Агропродсервіс-Інвест» Козівського району Тернопільської області на проведення апробації від 2 липня 2014 року

Продовження табл. 6.6

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
5.	Біохімічні процеси в організмі поросят в період відлучення та за дії вітаміну Е і цитратів Zn, Fe та Ge	Угода №1 про науково-виробничу співпрацю з ТОВ СП «НІБУЛОН» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області на проведення апробації від 2 квітня 2014 року
6.	Ветеринарно-санітарний контроль за мікробіологічними критеріями молока і кисломолочних продуктів на агропродовольчих ринках	Договір №7 про науково-виробничу співпрацю з Тернопільською державною регіональною лабораторією ветеринарної медицини від 5 липня 2016 року
7.	Впровадження технології вирощування гречки сорту Єлена	Госпдоговірні теми: договір № 3 від 7 лютого 2014 року договір № 3 від 4 січня 2016 року договір № 10 від 16 березня 2016 року договір № 12 від 1 квітня 2016 року договір № 8 від 20 квітня 2017 року договір № 13 від 1 червня 2017 року договір № 18 від 4 вересня 2017 року договір № 18 від 2 квітня 2018 року ТОВ «Адамівка Агро» Вінківського району Хмельницької області
8.	Випробування нових експериментальних гібридів соняшнику	Госпдоговірні теми: договір № 3 від 7 лютого 2014 року Договір № 14/2015 договір № 01 R&D від 20 листопада 2016 року договір № 02-PR від 7 квітня 2017 року договір № 02PR від 6 квітня 2018 року ТЗОВ «КВС-Україна»

Продовження табл. 6.6

1	2	3
9.	Випробування нових експериментальних гібридів кукурудзи	Госпдоговірні теми: договір № 3 від 7 лютого 2014 року договір № 01 PR від 28 березня 2016 року договір № 5 від 20 березня 2017 року договір № 01 PR від 7 квітня 2017 року договір № 01PR від 6 квітня 2018 року ТЗОВ «КВС-Україна»
10.	Діагностика, лікування та профілактика гінекологічних хвороб корів	Госпдоговірні теми: договір № 3 від 7 лютого 2014 року договір №4/2014 договір №4/2015 договір № 4 від 4 січня 2016 року договір № 6 від 1 лютого 2016 року договір № 4 від 4 січня 2017 року договір № 6 від 1 лютого 2017 року договір № 7 від 4 січня 2018 року договір № 8 від 4 січня 2018 року Агрофірма ім. В.Д. Слободяна Городоцького району Хмельницької області
11.	Енергозберігаюча технологія товарного виробництва гливи звичайної	Договір № 19 від 11 вересня 2017 року (госпдоговірна тема) ФО-П Погорілий Олександр Іванович с. Копачівка Деражнянського району Хмельницької області
12.	Ефективність поєднань різних генотипів свиней залежно від методу їх розведення та впровадження антикризових технологій	Договір № 22 від 15 вересня 2017 року (госпдоговірна тема) ФОП «ЧЕРКАШИНА Л.С.» с. Вербка Кам'янець-Подільського району Хмельницької області
13.	Екологічне випробування сортів озимої пшениці	Договір № 21 від 15 вересня 2017 року ТОВ «РАЖТ Семенс-Україна»
14.	Вивчення реакції гібридів кукурудзи на терміни посіву	Госпдоговірні теми: договір № 2-СУ від 6 квітня 2018 року договір № 1-СУ від 6 квітня 2018 року ТОВ «РАЖТ Семенс-Україна»

Продовження табл. 6.6

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
15.	Вивчення реакції гібридів соняшнику на терміни посіву	Госпдоговірні теми: договір № 4-СУ від 6 квітня 2018 року договір № 3-СУ від 6 квітня 2018 року ТОВ «РАЖТ Семенс-Україна»
16.	Розробка елементів технології для удосконалення вирощування товарної риби	Договір № 2 від 3 січня 2018 року (госпдоговірна тема) ФГ «СИЛА» Ярмолинецького району Хмельницької області
17.	Розробка обладнання і технології і отримання біологічно активних речовин флюїдною екстракцією	Договір № 11/2016 від 5 квітня 2016 року (госпдоговірна тема) ТОВ «ІНТЕРМАГНЕТІК» м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області
18.	Дослідження працездатності композиційних полімерних матеріалів на основі фторопласту в вузлах тертя сільськогосподарських машин	Договір № 8/2016 від 1 березня 2016 року (госпдоговірна тема) ФОП «Колесник А.М.» м. Хмельницький
19.	Дослідження переушільнення ґрунтів	Договір № 23 від 7 червня 2017 року (госпдоговірна тема) Товариство з обмеженою відповідальністю «Корпорація «Колос-ВС» Борщівського району Тернопільської області
20.	Вимірювання параметрів електрообладнання та електромереж, спрямованих на поліпшення безпеки праці в навчальних лабораторіях	Договір № 3 від 9 листопада 2018 року (госпдоговірна тема) Коледж ПДАТУ м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області

Отримані результати у питаннях ранньої діагностики захворювань органів розмноження та молочної залози тварин дозволили підвищити ефективність діагностики патології органів розмноження тварин на 82-93%, а ефективність методів лікування та імунореабілітації – на 17-28 відсотків.

Економічна ефективність застосування розробленого нового кислотного мийно-дезінфікуючого засобу «ТДС» на молочних фермах полягає у значно нижчій вартості порівняно з закордонними мийно-дезінфікуючими засобами і водночас у підвищенні ціни на молоко за рахунок вищого гатунку одержаного молока незбираного відповідно до ДСТУ 3662-97.

За розробленими мікробіологічними критеріями безпечності молока коров'ячого незбираного і кисломолочних продуктів, які надходять для реалізації на агропродовольчі ринки сформовано методичні рекомендації «Ветеринарно-санітарна оцінка сиру кисломолочного та сметани, які надходять у вільний продаж на ринки за мікробіологічними критеріями». Наукова новизна цих досліджень підтверджена двома деклараційними патентами України на корисну модель.

Отримані результати з розробки установки для флюїдної екстракції є цінними для підприємств, які переробляють ефіроолійні культури, зокрема лікарських рослин, таких як амарант. Розроблена конструкція реактора установки для флюїдної екстракції дасть можливість отримувати біологічно активні речовини зі збереженням цінних елементів після обробки.

Виготовлена дослідна партія заготовок з композиційних полімерних матеріалів на основі фторопласту передана замовнику для дослідження їх працездатності у вузлах тертя сільськогосподарських машин. Ці фторопластові композиції зможуть працювати в агресивних середовищах в умовах підвищеної вібрації та температури.

З метою визначення середніх показників щільності ґрунту і глибини залягання переуцільнених шарів ґрунту розроблено та передано агровиробникам рекомендації з глибини розуцільнення ґрунту, що дозволить підвищити урожайність на 15-25 відсотків.

Для поліпшення безпеки праці в навчальних аудиторіях з електроенергетики вдосконалено методику вимірювання параметрів електрообладнання та електромереж.

Наукова продукція університету, як результат наукової і науко-технічної діяльності, відображається у різних формах інтелектуальної власності. Університетський банк об'єктів інтелектуальної власності протягом 2014–2018 рр. поповнився 145 охоронними документами.

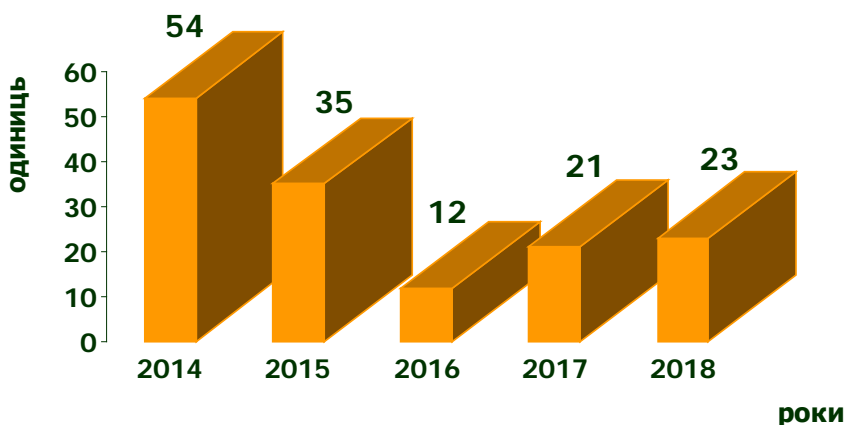

Рис. 6.5. Динаміка кількості охоронних документів

Патентно-ліцензійна і винахідницька робота Університету базується на правових основах захисту об'єктів інтелектуальної власності України. Вона спрямована на створення, оформлення та охорону прав інтелектуальної власності співробітників, підвищення ефективності їх використання, пошук нових технологічних (технічних) рішень, що забезпечує покращення якості науково-дослідних робіт та дає можливість подальшого трансферу об'єктів інтелектуальної власності.

В університеті та його підрозділах успішно функціонує Наукове товариство студентів та молодих учених. Серед основних його здобутків за звітний п'ятирічний період – 63 переможці Всеукраїнських і міжнародних конкурсів студентських науково-дослідних робіт з 169 наших учасників. Протягом 2014–2018 рр.

студентами університету опубліковано 3389 наукових праць, з яких 1875 є самостійним доробком.

Протягом звітного періоду середня щорічна чисельність молодих учених нараховувала 121 особу, з яких – троє докторів і 27 кандидатів наук. Ними опубліковано 7 одноосібних монографій, 175 наукових статей, у тому числі 22 у закордонних виданнях, 11 наукових публікацій у наукометричних базах Scopus і Web of Science.

Університет п'ятий рік поспіль є базовим закладом вищої освіти з проведення II-го туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Економіка сільсько-го господарства і АПК», в якому взяли участь біля 500 студентів з різних закладів вищої освіти України.

Поширенню наукових здобутків науково-педагогічних працівників сприяє наявність низки наукових періодичних видань, засновником та співзасновником яких є Університет, а саме: основний університетський журнал – «Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка»; наукові журнали «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації», «Економічний дискурс», «Професійно-прикладні дидактики».

Згідно з наказом МОН України № 32 від 15.01.2018 року, ці видання включено до категорії «В» Переліку наукових фахових видань України строком на 2 роки.

Університетом заплановано низку заходів, спрямованих на популяризацію університетських видань, зокрема їхнє представлення у провідних міжнародних наукометричних базах даних і каталогах. Інтеграція університетських видань до світового наукового простору дасть змогу перереєструвати їх у МОН України та отримати статус фахового видання категорії «Б».

Інформаційне забезпечення наукової діяльності університету спрямоване на реалізацію пріоритетних напрямів наукової і науково-технічної діяльності. Для цього проведено таку роботу: вивчено інформаційні потреби користувачів усіх категорій; забезпечено необмежений вільний доступ до бібліотечних, на-

ціональних та світових інформаційних ресурсів; сформовано комплекс заходів задля просування наукового доробку університету до світової наукової спільноти.

Для популяризації та активного використання світових та вітчизняних наукових баз даних використовуються різноманітні канали розповсюдження інформації: сайт університету, соціальні мережі, електронна розсилка тощо.

Ключовими завданнями на перспективу щодо забезпечення організації й координації та налагодження більш ефективної роботи наукового процесу є:

- пошук і розвиток нових напрямів фундаментальних та прикладних досліджень відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки України та пріоритетних напрямів наукових досліджень ПДАТУ;
- участь у виконанні державних науково-технічних програм, розширення співпраці з міністерствами та відомствами з питань проведення досліджень на їх замовлення, участь співробітників університету в реалізації пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної науки спільно з НАН і НААН України;
- активізація участі науковців університету у міжнародних та вітчизняних конкурсах наукових проектів із залученням студентів до їх виконання;
- розширення джерел залучення коштів на наукові дослідження за рахунок активізації співпраці структурних підрозділів університету з бізнесом шляхом укладення договорів на виконання науково-дослідних робіт та надання науково-консультаційних послуг кожною кафедрою, через систему грантів, благодійних фондів, державних і приватних організацій, установ, тощо;
- поглиблення спільної наукової діяльності в підрозділах університету шляхом виконання міжкафедральних науково-дослідних робіт;
- підвищення конкурентоспроможності об'єктів права інтелектуальної власності, розробка і здійснення маркетингових заходів для популяризації та комерціалізації наукових розробок університету, активізація створення інноваційних підрозділів;

- оновлення і посилення матеріально-технічної бази структурних підрозділів університету сучасними науковими приладами та обладнанням;
- поглиблення творчої співпраці з провідними вченими інших науково-дослідних, проектних і освітніх закладів України та Європи за пріоритетними напрямками наукових досліджень шляхом реалізації спільних науково-дослідних проектів, проведення наукових і науково-технічних заходів, публікації наукових праць;
- посилення роботи в університеті з підготовки і публікації результатів наукових досліджень у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science;
- продовження системної роботи з інтеграції університетських наукових видань до світового наукового простору, зокрема їхнього представлення у провідних міжнародних наукометричних базах даних;
- активізація наукової діяльності молодих вчених і здобувачів вищої освіти шляхом ширшого залучення до виконання наукових проектів, підготовки заявок на отримання грантової підтримки на проведення досліджень, організації зустрічей та онлайн-конференцій з провідними вітчизняними і зарубіжними науковцями, збільшення кількості наукових публікацій;
- розширення переліку наукових спеціальностей, за якими відбувається захист дисертацій у спеціалізованих вчених радах університету;
- підвищення якості інформаційного забезпечення дослідницьких процесів в університеті шляхом придбання сучасної комп'ютерної техніки, програмного забезпечення для обробки результатів наукових досліджень, доступу співробітників і студентів університету до інформаційно-пошукових систем, наукової періодики, електронних бібліотек, баз даних Укрпатенту, Європейського патентного відомства «Espacenet», міжнародної бази даних BOIB «Patentscope», забезпечення роботи електронних ресурсів на сайті університету.

6.2. Діяльність аспірантури та докторантури

Станом на 01.09.2019 року в університеті навчається 75 аспірантів, з них — 42 з відривом від виробництва (7 із них на комерційній основі), 33 — без відриву від виробництва (табл. 6.7). У 2018/2019 н. р. вступило на навчання 25 аспірантів: 12 з відривом від виробництва (2 із них на комерційній основі), 13 без відриву від виробництва (вечірня форма). Усі аспіранти атестовані на відповідних кафедрах та вчених радах факультетів.

Функціонує докторантура за 3 спеціальностями, де навчається 5 докторантів (2 — агрономія; 2 — економіка, 1 — менеджмент) (табл. 6.8).

Шифри і назви спеціальностей, за якими ведеться підготовка в аспірантурі:

01 Освіта

015 — Професійна освіта (за спеціалізаціями)

05 Соціальні та поведінкові науки

051 — Економіка

07 Управління та адміністрування

073 — Менеджмент

20 Аграрні науки та продовольство

201 — Агрономія

204 — Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

21 Ветеринарна медицина

211 — Ветеринарна медицина

Шифри і назви спеціальностей, за якими ведеться підготовка в докторантурі:

05 Соціальні та поведінкові науки

051 — Економіка

20 Аграрні науки та продовольство

201 — Агрономія

07 Управління та адміністрування

073 — Менеджмент

Таблиця 6.7

Кількість аспірантів станом на 01.08.2019, прийом і випуск

Найменування спеціальностей	Код спеціальності	№ рядка	Кількість осіб, зарахованих до аспірантури у звітному році, за формами навчання		Кількість осіб, які закінчили аспірантуру у звітному році, за формами навчання				Кількість аспірантів – жінок (з суми граф 7 та 8)			Кількість жінок, зарахованих до аспірантури (з суми граф 1 та 2)	
			денною	вечірньою та заочною	Кількість аспірантів на кінець звітного року за формами навчання		денною	вечірньою та заочною					
			у тому числі з захистом дисертації	у тому числі з захистом дисертації	у тому числі з захистом дисертації	у тому числі з захистом дисертації							
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Усього		101	13	12	26	11	15	1	33	42	28	11	13
Технічні	05.20.00				3	0	1	0	0	2	0	0	
Машини і засоби мех.-ції с.-г. вир-ва	05.05.11				2	0	1	0		1	0	0	
Автомобілі і трактори	05.22.02				1	0	0	0		1	0	0	
Сільськогосподарські	06.00.00				7	2	4	1	1	5	3	3	
Селекція рослин	06.01.05				1	1	0	0	0	0	0	1	
Овочівництво	06.01.06				1	0	0	0	0	2	1	0	
Рослинництво	06.01.09				2	1	2	1	0	1	1	1	

Продовження табл. 6.7

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Кормовиробництво і лукувництво	06.01.12				1		0	0	0	0	0	1	
Годівля тварин	06.02.02				2		2	0	1	2	1	0	
Економічні	08.06.00				2		5	1	2	1	2	5	
Економіка і упр-ня підприємствами	08.00.04				1		5	1	1	1	1	5	
Економіка та упр. нац. госп-вом	08.00.03					1	1	1	1	0	1	0	
Ветеринарні	16.00.00				3				0	0	0	0	
Патологія, онкологія і морфологія	16.00.02				1				0	0	0	0	
Ветакушерство	16.00.07				2				0	0	0	0	
Агрономія	201		4	4					13	12	11		5
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	204		2	1					5	5	2		1
Економіка	051		2	2					6	8	5		3
Менеджмент	073		1	3					2	7	1		-
Ветеринарна медицина	211		2	2					5	5	5		2
Професійна освіта	015		2	0					5	0	2		2
Всього по ліцензованих спеціальностях			13	12	26	11	15	1	36	37	26		13

Таблиця 6.8

Кількість докторантів станом на 01.08.2019, прийом і випуск

Найменування спеціальностей	Код спеціальності	№ рядка	Кількість осіб, зарахованих до докторанти у звітному році	Кількість осіб, які закінчили докторантуру у звітному році		Кількість докторантів на кінець звітнього року		Кількість жінок, які закінчили докторантуру (з гр.2)	Кількість жінок, зарахованих до докторанти (з гр.1)
				усього	у т.ч. із захистом дисертації	усього	із них жінок		
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>I</i>	<i>I</i>
Усього		301	3	1		5	3	1	2
Економіка та управління підприємствами	08.00.04			1		0	0		
Рослинництво	06.01.09			1		0	0		
Агрономія	201		1	1		2	1	1	1
Економіка	051		1			2	2		1
Менеджмент	073		1			1			

За звітний період в аспірантурі університету розпочали навчання 174 особи, завершили навчання 169 осіб (табл. 6.9).

Таблиця 6.9

Порівняльна таблиця кількості аспірантів за 2013–2019 рр.

Показники	Роки						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість аспірантів у тому числі:	93	85	88	81	84	75	104
за державним замовленням	75	75	76	67	75	68	
на комерційній основі	18	10	12	11	9	7	
Прийом до аспірантури у тому числі:	27	19	29	23	25	25	26
за державним замовленням	22	19	25	20	22	23	24
на комерційній основі	5	-	4	3	3	2	2
Фактичний випуск у тому числі:	24	27	36	27	21	26	8
денна форма навчання	19	19	34	24	16	11	-
заочна форма навчання	5	8	2	3	5	15	8

За звітні п'ять років роботи аспірантури Подільського державного аграрно-технічного університету, не зважаючи на те, що в популярність післядипломної освіти та науки в країні втрачається, вдалося зберегти всі вище зазначені напрямки підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Завдяки збільшенню державних місць ліцензування є змога підготувати більше науковців з ліцензованих спеціальностей. Аналізуючи роботу ЗВО Хмельницької області, саме Подільський державний аграрно-технічний університет отримує найбільшу кількість державних місць для підготовки науково-педагогічних працівників регіону.

Аспіранти та докторанти брали активну участь у наукових та науково-методичних заходах університету. Разом зі своїми керівниками наукових проектів брали участь у міжнародних конференціях та стажуваннях.

Наукові праці аспірантів та докторантів Подільського державного університету представлені в наукових виданнях Польщі, Великої Британії, Білорусії, Молдови, Німеччини та інших країн світу.

6.3. Результати діяльності спеціалізованих вчених рад університету

В університеті протягом звітного періоду функціонували дві спеціалізовані вчені ради:

- Д 71.831.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво»;
- Д 71.831.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

Спеціалізована вчена рада Д 71.831.01 була створена і затверджена наказом МОН України за № 793 від 04.07.2014 року з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво» строком на два роки.

07 жовтня 2016 року (наказ МОН № 1222) продовжено роботу ради строком на три роки. Склад ради затверджений у кількості 15 чоловік, з яких 14 докторів наук. До складу спеціалізованої вченої ради увійшли 9 докторів та 1 кандидат наук нашого університету і 5 докторів наук, професорів інших ЗВО і науково-дослідних інститутів НААН України:

Голова ради:

Бахмат Микола Іванович — д.с.-г.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Заступник голови:

Хоміна Вероніка Ярославівна — д.с.-г.н., доцент, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Вчений секретар:

Кобернюк Олена Тарасівна — к.с.-г.н., учений секретар, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Члени ради:

Бахмат Олег Миколайович — д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Гораш Олександр Савич — д.с.-г.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Дзюбайло Андрій Григорович — д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка;

Доля Микола Миколайович — д.с.-г.н., професор, член-кореспондент НААН України, декан, Національний університет біоресурсів і природокористування України;

Кірілеско Олексій Леонтійович — д.с.-г.н., професор, старший науковий співробітник, Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН України;

Овчарук Василь Іванович — д.с.-г.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Овчарук Олег Васильович — д.с.-г.н., доцент, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Рихлівський Ігор Петрович — д.с.-г.н., професор, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Роїк Микола Володимирович — д.с.-г.н., професор, академік НААН, директор Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України;

Чинчик Олександр Сергійович — д.с.-г.н., доцент, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Шевчук Валентина Костянтинівна — д.с.-г.н., професор, професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет;

Шувар Іван Антонович — д.с.-г.н., професор, професор кафедри, Львівський національний аграрний університет.

За період роботи спеціалізованої вченої ради докторські дисертації захистили наступні співробітники університету:

- Овчарук Олег Васильович — доцент кафедри екології та збалансованого природокористування (2016 р.);
- Чинчик Олександр Сергійович — доцент кафедри екології та збалансованого природокористування (2017 р.);
- М'ялковський Руслан Олександрович — доцент кафедри садово-паркового господарства, землеробства і ґрунтознавства (2019 р.).

Також захищено 12 кандидатських дисертацій:

- Рарок Антон Васильович — науковий співробітник інституту круп'яних культур Подільського державного аграрно-технічного університету;
- Кравченко Віталій Станіславович — асистент Уманського національного університету садівництва;
- Сікора Юрій Володимирович — асистент Подільського державного аграрно-технічного університету;
- Протопіш Іван Григорович — голова фермерського господарства у Вінницькій області;
- Трач Іван Васильович — асистент Подільського державного аграрно-технічного університету;
- Присяжнюк Микола Петрович — головний спеціаліст управління агропромислового розвитку Тисменицької РДА Івано-Франківської області;
- Пастух Олександр Дмитрович — голова ПП «Пастух О.Д.» Кельменецького району Чернівецької області;
- Панцирева Ганна Віталіївна — асистент Вінницького національного аграрного університету;

- Прус Леонід Іванович – директор Хмельницького обласного державного центру експертизи сортів рослин;
- Шевченко Наталія Василівна – асистент Вінницького національного аграрного університету;
- Солоненко Сергій Васильович – агроном в СФГ «Оберіг» Чемеровецького району Хмельницької області;
- Гайдай Любов Сергіївна – асистент Вінницького національного аграрного університету.

Всі здобувачі отримали дипломи докторів і кандидатів сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 – рослинництво.

В цілому, спеціалізована вчена рада, маючи достатній рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення працює ефективно для підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 04 липня 2014 року № 793 спеціалізованій вченій раді К 71.831.02 надано право на період до 04 липня 2016 року проводити захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальностями:

08.00.03 «Економіка та управління національним господарством»;

08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».

За звітний період спеціалізована вчена рада провела 15 засідань, на яких проведено захист 5 кандидатських дисертацій зі спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 9 кандидатських дисертацій зі спеціальності 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Усі дисертації написано українською мовою.

Переатестації дисертацій не було, апеляцій не розглядалось, разових захистів дисертацій не проводилось.

Спеціалізована вчена рада Д 71.831.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним

господарством» та 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» утворена згідно наказу Міністерства освіти і науки України №1714 від 28.12.2017 року строком на три роки.

Склад спеціалізованої вченої ради включає:

Голова ради:

Іванишин Володимир Васильович, д.е.н., професор, ректор, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.03.

Заступник голови:

Волошук Катерина Богданівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04.

Вчений секретар:

Білик Тетяна Леонівна, к.е.н., проректор, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04.

Членами ради є:

- Васильківський Дмитро Миколайович, д.е.н., доцент кафедри, Хмельницький національний університет, спеціальність 08.00.04;

- Жук Микола Васильович, д.е.н., професор кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04;

- Місюк Микола Васильович, д.е.н., професор, декан, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Попрозман Наталія Василівна, д.е.н., професор кафедри, Національний університет біоресурсів і природокористування України, спеціальність 08.00.03;

- Пуцентейло Петро Романович, д.е.н., професор кафедри, Тернопільський національний економічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Рудик Володимир Касянович, д.е.н., доцент, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04;

- Стельмашук Антон Михайлович, д.е.н., професор, головний науковий співробітник, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Тарнавська Наталія Петрівна, д.е.н., професор, старший науковий співробітник наукової частини, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Цвігун Інна Анатоліївна, д.е.н., доцент, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Чикуркова Алла Дмитрівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04;

- Чорна Неля Петрівна, д.е.н., доцент, професор кафедри, Тернопільський національний економічний університет, спеціальність 08.00.03;

- Ясінецька Ірина Анатоліївна, д.е.н., професор, проректор, Подільський державний аграрно-технічний університет, спеціальність 08.00.04.

В цілому до складу спеціалізованої вченої ради Д 71.831.02 входять 14 д.е.н. та 1 к.е.н. зі спеціальностей:

- 08.00.03 – економіка та управління національним господарством: 7 д.е.н., професорів та 1 д.е.н., доцент;

- 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності): 4 д.е.н., професорів та 2 д.е.н., доценти і 1 к.е.н.

На даний час, від початку роботи, спеціалізованої вченої ради Д 71.831.02 захистилось 9 здобувачів: 1 на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, або 11%, та 8 робіт, або 89% – кандидата економічних наук. З них 1 робота виконана у Національному університеті біоресурсів і природокористування та 1 робота – у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Структурно, в загальному, 78% захищених робіт виконаних у ПДАТУ та 22% – в інших ЗВО.

Розподіл захищених робіт за спеціальностями наступний.

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством: 1 на здобуття наукового ступеня док-

тора економічних наук (ЛАВРУК Віталій Валерійович), 3 на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (Печенюк Алла Петрівна; Меглей Віктор Іванович; Драбик Оксана Миколаївна).

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності): 5 на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (Личук Людмила Іванівна; Дуда Галина Богданівна; Фень Катерина Сергіївна; Горіховський Максим Володимирович; Белко Ігор Антонович).

Роботи виконувалися на теми, які є сьогодні доволі актуальними, а саме:

1. Лаврук Віталій Валерійович: «Економічна модернізація тваринництва як умова продовольчого забезпечення населення України»;

2. Печенюк Алла Петрівна: «Формування стратегії розвитку сільського зеленого туризму»;

3. Личук Людмила Іванівна: «Формування і використання трудового потенціалу сільськогосподарських підприємств»;

4. Дуда Галина Богданівна: «Формування, використання та розвиток трудового потенціалу сільськогосподарських підприємств в системі інноваційної економіки»;

5. Фень Катерина Сергіївна: «Формування і зміцнення економічної безпеки підприємств харчової промисловості»;

6. Горіховський Максим Володимирович: «Стратегічне управління конкурентоспроможністю фермерських господарств»;

7. Меглей Віктор Іванович: «Еколого-економічний розвиток аграрного сектора національної економіки»;

8. Драбик Оксана Миколаївна: «Державне регулювання пенсійного забезпечення в контексті соціального захисту сільського населення»;

9. Белко Ігор Антонович: «Стратегічне управління розвитком сільськогосподарських підприємств».

6.4. Результати наукової діяльності НДІКК ім. О. Алексєєвої

Науково-дослідний інститут круп'яних культур є структурним підрозділом Подільського державного аграрно-технічного університету. Науково-дослідна робота в інституті здійснювалася згідно з Законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», іншими нормативно-правовими документами, а також Статутом університету.

У 2015 році в науково-дослідному інституті круп'яних культур ім. О. Алексєєвої відновлено лабораторію генофонду гречки та лабораторію селекції та насінництва гречки

У лабораторії генофонду гречки зберігається «Колекція світового генофонду гречки», яка має статус Національного надбання і нараховує близько 1000 зразків. Колекція генофонду гречки є матеріальним та інтелектуальним надбанням народу України. Вона є сконцентрованим резервом цінних зразків рослин для використання у сільському господарстві як вихідний матеріал для селекції, наукових, освітніх та інших програм. Дана колекція відіграє важливу роль у поліпшенні наукового потенціалу і збереження у життєздатному стані та генетичній цілісності. Колекція зразків генофонду культури — набір зразків, які відрізняються один від одного за генотипом, сформований за певним принципом для вирішення наукових, селекційних та інших практичних завдань. Створення і формування нового вихідного матеріалу — найбільш актуальне питання в селекції будь-якої культури, а тим більше гречки, яка має вузький природний поліморфізм за рядом господарсько-цінних ознак. Від генофонду культури залежить своєчасність і точність вирішення тих чи інших завдань селекції. Колекції з яких складається генофонд є сконцентрованим резервом цінних зразків, які використовуються у сільському господарстві (у першу чергу як вихідний матеріал у селекції, адже чим більша різноманітність генів використовується в селекційній роботі, тим більша вірогідність отримання тих ознак та властивостей, які необхідні селекціонеру), наукових, освітніх та інших програмах.

У 2015 році в інституті проводилась наукова робота щодо збільшення виробництва насіння гречки для забезпечення фермерських господарств та приватних землекористувачів посівним матеріалом. З метою розширення посівних площ гречки було заключено договір на розроблення науково-технічної продукції з ТОВ «Адамівка Агро» і ПрАТ «Сад». Наукові працівники інституту надавали науковий супровід у веденні насінництва гречки господарств різних форм власності з технології вирощування насіння гречки, а саме агрофірмі «АГРО СОУЛ» та господарству «Любава Агріко» Житомирської області та іншим господарствам.

За результатами проведеної роботи було отримано 102,0 тис. грн.

У 2016 році на збереження та розвиток наукового об'єкта «Колекція світового генофонду гречки, що становлять національне надбання, було відновлено фінансування із загального фонду державного бюджету виділено кошти у розмірі 172,0 тис. грн.

Важливим напрямом організації наукової роботи є проведення наукових конференцій, які дають можливість провести апробацію результатів наукових досліджень, створюють сприятливі умови для обміну передовим досвідом між ученими з інших вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ України та зарубіжжя, а також дають змогу налагодити взаємовигідну співпрацю у сфері науково-дослідної діяльності.

За сприяння адміністрації університету 25-26 квітня 2016 року інститут організував та провів міжнародну конференцію присвячену 90-річчю від дня народження видатного вченого селекціонера О.С. Алексеевої. За результатами проведеної конференції видано збірник наукових праць з актуальних проблем селекції насінництва, технології вирощування круп'яних та інших сільськогосподарських культур.

У 2016 році Рарок Антон Васильович захистив кандидатську дисертацію на тему: «Удосконалення окремих елементів технології вирощування гречки в умовах Лісостепу західного». Номер державної реєстрації 0111U009407. Науковий керівник

Гаврилянчик Р.Ю. Результати досліджень використовуються в навчальному процесі при підготовці фахівців зі спеціальності «Агрономія».

Заклучено договори:

- «Надання ефективної допомоги у технології вирощування насіння гречки сорту Єлена». Селянське (фермерське) господарство «ЛЮБАВА АГРІКО» с. Глинівці Андрушівського району Житомирської області.

- «Впровадження технології вирощування гречки сорту «Єлена» Сільськогосподарський багатofункціональний кооператив «Ратай», м. Заліщики, Тернопільська область.

- «Впровадження гречки сорту «Єлена» в умовах ТОВ «Адамівка Агро» Вінковецького району, Хмельницької області.

За результатами проведеної наукової роботи на розроблення науково-технічної продукції з господарств було отримано 130,0 тис. грн.

У 2017 році на збереження та розвиток наукового об'єкта «Колекція світового генофонду гречки, що становлять національне надбання, було виділено кошти із загального фонду державного бюджету у розмірі 198,0 тис.грн. В інституті науковцями селекціонерами проводяться дослідження з селекції гречки, головним завданням яких є створення високопродуктивних сортів гречки різних напрямів використання, як для літніх та весняних посівів. В результаті цієї роботи створено новий вихідний матеріал та передано на державне сортовипробування сорти гречки Володар та Детермінант Подільський, які характеризуються високою продуктивністю.

15–16 червня 2017 року за підтримки адміністрації університету інститут організував та провів Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні питання сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату». За результатами проведеної конференції видано збірник наукових праць з актуальних проблем селекції, насінництва, технології вирощування круп'яних та інших сільськогосподарських культур.

У 2017 році наукові працівники Бурдига В.М., Рарок А.В. отримали диплом за наукову роботу «Агроекологічне обґрунтування адаптивної технології вирощування гречки в умовах лісостепу західного» в обласному конкурсі науково-дослідних робіт у номінації «Наукові розробки молодих вчених».

Заключено договори:

- «Впровадження та розмноження гречки сорту «Єлена» в умовах ТОВ «Адамівка Агро» с. Адамівка Віньковецького району, Хмельницької області.
- «Дослідження зародкової плазми на предмет урожайності та інші агрономічні характеристики дослідних ділянок сояшнику».
- «Надання допомоги у технології вирощування насіння гречки сорту «Єлена» ДНЗ «Підгаєцький ПАЛ» м. Підгайці, Тернопільської області.

За результатами проведеної наукової роботи на розроблення науково-технічної продукції з господарств було отримано 238,0 тис. грн.

У 2018 році на збереження та розвиток наукового об'єкта «Колекція світового генофонду гречки, що становлять національне надбання, були збільшені видатки коштів із загального фонду державного бюджету у розмірі 355,0 тис. грн. Виділені кошти використані за цільовим призначенням на утримання та збереження колекції гречки, так цього року до святкування 100-річчя Подільського державного аграрно-технічного університету зроблено ремонт у національному генетичному банку гречки аудиторія №53 та закуплено обладнання для проведення наукових досліджень, а саме: портативний азот-тестер, прилад для вимірювання деформації клейковини, вологонатуромір польовий, прилад для визначення числа падіння.

В інституті, селекціонером Рарок Василем Антоновичем здійснювалися дослідження з селекції гречки, головним завданням було створення високопродуктивних сортів гречки різних напрямів використання, як для весняних так і літніх посівів. У результаті цієї роботи створено новий вихідний матеріал

та передано на державне сортовипробування сорти гречки «Володар» і «Детермінант Подільський», які успішно пройшли перший рік перевірки в українському інституті експертизи сортів рослин України і характеризуються високою продуктивністю.

Науковцями інституту (Бурдига Віталій Миколайович, Рарок Антон Васильович, Рарок Василь Антонович), видано колективну монографію «Адаптивні технології вирощування круп'яних культур». Ч. 1 Гречка, та «Адаптивні технології вирощування круп'яних культур». Ч. 2 Сорго і сориз.

У 2018 році наукові працівники Гаврилянчик Р.Ю., Бурдига В.М., Рарок А.В. отримали диплом за наукову роботу «Розробка екологічно-чистої технології безвідходного виробництва гречки» в обласному конкурсі науково-дослідних робіт у номінації «Наукові розробки молодих вчених».

Заключено договори:

- «Впровадження та розмноження гречки сорту «Єлена» в умовах ТОВ «Адамівка Агро», с. Адамівка Вінницького району, Хмельницької області.
- «Дослідження зародкової плазми на предмет урожайності та інші агрономічні характеристики дослідних ділянок сояшнику».

За результатами проведеної наукової роботи, на розроблення науково-технічної продукції, з господарств було отримано 80,0 тис.грн.

У 2019 році на збереження та розвиток наукового об'єкта «Колекція світового генофонду гречки, що становлять національне надбання, було виділено кошти із загального фонду державного бюджету у розмірі 205,0 тис. грн. Селекціонером, доцентом Вільчинською Л.А., зареєстровано новий сорт гречки «Кам'янчанка», який занесений до державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні.

Збільшення валових зборів насіння гречки, як однієї з стратегічних круп'яних культур України, пов'язане з впровадженням нових високоврожайних, стійких до несприятливих факторів довкілля сортів та придатних для вирощування за інноваційними технологіями.

Тому в інституті гречки пріоритетним напрямом є інтеграція досліджень, спрямованих на створення нових сортів з підвищеною урожайністю, стійкістю до абіотичних стресів, оптимізації технологічних заходів їх вирощування та впровадження інноваційних розробок у виробництво.

Наукові працівники інституту працюють над створенням бази паспортних даних по колекції генофонду гречки згідно методики Національного банку генетичних ресурсів рослин.

З Українського інституту інтелектуальної власності отримано 5 патентів на корисну модель:

- Патент на корисну модель 112800 Україна, МПК А01С 21/00. «Спосіб вирощування екологічно-чистого зерна гречки в поукісних посівах» / Іванишин В.В., Бурдига В.М. Сенік І.І.; заявник і патентовласник Подільський державний аграрно-технічний університет. — № u201607595 заявка від 11.07.2016. Оpubл. бюл. №24, 2016 р.

- Патент на корисну модель 120813 Україна, МПК А01С 21/00. «Спосіб вирощування зерна гречки в проміжних посівах» / Іванишин В.В., Бурдига В.М. Сенік І.І.; заявник і патентовласник Подільський державний аграрно-технічний університет. — № u20170258 заявка від 20.03.2017. Оpubл. бюл. №22, 2017 р.

- Патент на корисну модель 129700 Україна, МПК А01С 21/00.; «Спосіб вирощування гречки» / Бурдига В.М., Гаврилянчик Р.Ю., Сенік І.І. № u201804613 заявка від 26.04.2018.

- Патент на корисну модель 128296 Україна, МПК А01С 21/00.; «Спосіб вирощування гречки з урахуванням способу сівби і норми висіву насіння в умовах Лісостепу західного України» / Рарок А.В., Полторецький С.П., Білоножко В.Я., Яценко А.О., Полторецька Н.М., Щетина С.В. Оpubл. бюл. №172018 р. 10.09.2018. № 17.

- Патент на корисну модель 128810 МПК А01С 21/00.; «Спосіб збору зерна гречки з використанням десикації в умовах Лісостепу західного України» / Рарок А.В., Полторецький С.П., Білоножко В.Я., Яценко А.О., Полторецька Н.М., Слободяник Г.Я. 10.10.2018. №19.

6.5. Ефективність науково-виробничої діяльності НДЦ «Поділля»

Науково-виробничий центр «Поділля» Подільського державного аграрно-технічного університету створено рішенням Вченої ради університету від 03.12.2015 року. З 14 грудня 2017 року наказ № 237 про перейменування науково-виробничого центру «Поділля» у науково-дослідний центр «Поділля».

Науково-дослідний центр «Поділля» є структурним підрозділом університету і основною базою для проведення виробничого навчання, виробничої практики, впровадження прогресивних технологій вирощування сільськогосподарської продукції, механізації трудомістких процесів у тваринництві, переробки сільськогосподарської продукції.

Основними завданнями центру є:

1. Забезпечення необхідних умов для проведення виробничого навчання та, в разі необхідності, проходження виробничої і переддипломної практики студентів зі спеціальностей і професій сільськогосподарського напрямку відповідно до робочих навчальних планів і програм на основі високої культури землеробства, тваринництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, застосування світових досягнень науки і передової практики сільськогосподарського виробництва.

2. Виробництво і переробка сільськогосподарської продукції на основі сучасних технологій та її реалізація. Отримання високих стійких врожаїв сільськогосподарських культур, забезпечення високої продуктивності тваринництва.

3. Зміцнення матеріально-технічної бази, для забезпечення студентів і слухачів у період їх професійно-практичної підготовки та безпечних умов праці.

4. Дотримання Земельного кодексу (2768-14) та законодавства України, здійснення заходів з охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів.

До структури НДЦ «Поділля» входять такі підрозділи:

- науково-дослідне поле;
- лабораторія «Навчально-науковий сад»;

- зооветеринарна клініка;
- навчально-наукова пасіка.

Науково-дослідне поле є базою для проведення наукових досліджень науково-педагогічними працівниками, аспірантами, докторантами факультету агротехнологій і природокористування, а також є базою для проведення навчальних і виробничих практик студентів напряму підготовки «Агрономія».

Щороку традиційним вже є проведення на базі НДЦ «Дня поля» — прийомки дослідів аспірантів, докторантів та молодих учених. Із 2018 року до цього заходу долучилися і науково-педагогічні працівники, які проводять досліді із госпдоговірних тематиках зокрема з фірмою RAGT, що додало цьому заходу ще більшого значення. У 2019 році до вище згаданих фірм долучились: фірма ADAMA та компанія «БТУ-Центр», що надало даному заходу ще більшого масштабу.

Окрім цього науково-дослідне поле використовується для вирощування зерна таких культур як озима та яра пшениця, ярий ячмінь, соя. Структура посіву з 2015 по 2019 рр. майже не змінилася і складається із дотриманням сівозміни та попиту певних культур. Основну частину структури посіву, близько 60% від загальної площі (153 га), займає озима пшениця та соя. Решту площі займає ячмінь, гречка, кормові трави, демонстраційні поля та дослідні ділянки.

Урожайність сільськогосподарських культур та площі посіву по роках представлені в таблиці 6.10.

З 2015 по 2018 рр. у центрі було вирощено зерна на суму 3799 тис. грн. З урожаю 2019 р. уже продано зерна на суму 412 тис. грн. Основна частина урожаю реалізовується, а решта залишалась на корм тваринам зооветеринарної клініки та на насіння для посівної кампанії.

Лабораторія «Навчально-науковий сад» є базою для проведення навчальних і виробничих практик студентів напряму підготовки «Садівництво і виноградарство». Загальна площа 15 га. Із них 4,2 га рілля, 8,8 га сад. У зв'язку із закінченням періоду експлуатації, починаючи з 2017 р., проводилося викорчовування плодових дерев на підщепі М9 та ММ106 площею 2,0 га.

Таблиця 6.10

**Урожайність сільськогосподарських культур НДЦ «Поділля»
2015–2019 рр.**

№ з/п	Назва культури	Посія- но (га)	Списа- но (га)	Під- лягає до зби- рання (га)	Зібра- но (га)	Зібра- но (ц)	Середня урожай- ність (ц/га)
1	2	3	4	5	6	7	8
2015 р.							
1.	Зернові культури	37	0	37	37	751,5	20,3
	У тому числі:						
	Озима пшениця	29	0	29	29	527,5	18,2
	Озимий ячмінь	8	0	8	8	224	28
2.	Зернобобові	74	19	55	55	440	8,0
	Горох						
	Соя	74	19	55	55	440	8,0
3.	Олійні та технічні культури						
4.	Інші культури	30,7	2,0	28,7	28,7	145	5,05
	Гречка	30,7	2,0	28,7	28,7	145	5,05
2016 р.							
1.	Зернові культури	65	0	65	65	2307,5	35,5
	у тому числі:						
	Озима пшениця	32	0	32	32	1280	40
	Озимий ячмінь	5	0	5	5	122,5	24,5
	Яра пшениця	15	0	15	15	480	32
	Ярий ячмінь	13	0	13	13	425	32,7
2.	Зернобобові						
	Горох						
	Соя	40	0	40	40	360	9,0
3.	Олійні та технічні культури						
4.	Інші культури						
	Гречка	27	0	27	27	270	10,0

Продовження табл. 6.10

1	2	3	4	5	6	7	8
2017 р.							
1.	Зернові культури	74	0	74	74	3246	43,9
	у тому числі:						
	Озима пшениця	25	0	25	25	1423	56,9
	Озимий ячмінь	5	0	5	5	180	36,0
	Яра пшениця	9	0	9	9	380	42,2
	Яра пшениця сорт Сімкода	10	0	10	10	279	27,9
	Яра пшениця сорт Діана	10	0	10	10	365	36,5
	Ярий ячмінь сорт Командор	5	0	5	5	176	35,2
	Ярий ячмінь сорт Віраж	10	0	10	10	443	44,3
2.	Зернобобові	46	0	46	30	1030	34,3
	Горох	30	0	30	30	1030	34,3
	Соя	16	0	16	16	219	13,7
3.	Олійні та технічні культури						
4.	Інші культури	20	0	20	20	141	7,05
	Гречка	20	0	20	20	141	7,05
2018 р.							
1.	Зернові культури	85	0	85	85	255,5	30,0
	у тому числі:						
	Озима пшениця	25	0	25	25	102,5	41
	Яра пшениця сорт Сімкода	15	0	15	15	40,5	27
	Яра пшениця сорт Діана	15	0	15	15	44,5	29,6
	Ярий ячмінь сорт Командор	15	0	15	15	33,0	23,3
	Ярий ячмінь сорт Віраж	15	0	15	15	35,0	22,0
2.	Зернобобові	30	0	30			
	Соя	30	0	30	30	51,0	17,0

Продовження табл. 6.10

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Олійні та технічні культури	-	-	-			
4.	Круп'яні культури	13	0	13	13	19,5	15,0
5.	Кормові культури на сіно та зелений корм	13	0	13		-	-
6.	Демо поля, дослідні ділянки	12	0	12		-	-
2019 р.							
1.	Зернові культури	85	0	85	85	255,5	30,0
	у тому числі:						
	Озима пшениця	39	0	39	39	118	31
	Яра пшениця сорт Сімкода	10	0	10	10	21	21
	Ярий ячмінь	20	1,9	18,1	18,1	42	23,0
2.	Зернобобові	39	2,1	36,9			
	Соя	39	2,1	36,9	36,9	820	22,2
3.	Круп'яні культури	10	0	10			
4.	Кормові культури на сіно та зелений корм	8	0	8			
5.	Демо поля, дослідні ділянки	25	0	25			

Плодово-ягідна та овочева продукція лабораторії «Навчально-наукового саду» здається до студентської їдальні та йде на реалізацію для співробітників університету.

«Зооветеринарна клініка» є базою для проведення лабораторних та практичних занять, а також виробничих і навчальних практик студентами факультету ветеринарної медицини та технологій у тваринництві. Крім цього займається вирощуванням і реалізацією сільськогосподарських тварин, зокрема свиней — породи велика біла, петрен, ландрас. На базі клініки постійно відбуваються практичні блоки олімпіад з ветеринарії.

Навчально-наукова пасіка НДЦ «Поділля» нараховує 20 бджолиних сімей української степової породи. Основний виробничий напрямок пасіки — запилювально-медовий. Бджіл утримують у вуликах-лежаках на 20 рамок розміром 435 x 300 мм та українських вуликах з розміром рамок 300 x 435 мм. Також на пасіці є вулики інших конструкцій (Паливоди, Ливицького та інші), що використовуються з навчальною метою.

Створення існуючої та подальший розвиток матеріальної бази пасіки дає можливість здійснювати підготовку висококваліфікованих фахівців галузі бджільництва, опановувати необхідними технологічними процесами виробництва продукції бджільництва, а також вміло використовувати бджіл для запилення сільськогосподарських ентомофільних культур та підвищення їх урожайності.

Окрім навчання студентів створена необхідна база для виконання дипломних, магістерських робіт студентів та наукових досліджень викладачів університету з питань: технології виробництва продукції бджільництва, організації запилення ентомофільних рослин, хвороб бджіл, механізації виробничих процесів у бджільництві, апітерапії та багато інших.

6.6. Робота ботанічного саду університету

Ботанічний сад університету сьогодні представлений:

- лабораторією дендрології;
- лабораторією декоративного квітникарства;
- лабораторією флори і рослинності.

Станом на 01.09.2019 року колекція рослин саду із різних ботаніко-географічних генетичних центрів походження нараховує 1500 видів (табл. 6.11).

Наукові дослідження у ботанічному саду за звітний період проводилися за такими напрямками:

- відтворення біологічної різноманітності рослинного світу, розробка наукових основ їх охорони, особливо рідкісних та зникаючих видів рослин;

- опрацювання практичних і теоретичних питань інтродукції та акліматизації рослин;
- збільшення видового різноманіття рослин;
- вивчення методів захисту інтродуцентів від шкідників і хвороб.

Таблиця 6.11

Колекція рослин ботанічного саду університету

1.	Колекція дерев і кущів	485 видів
2.	Колекція тропічних і субтропічних	421 вид
3.	Колекція лікарських та інших корисних	119 видів
4.	Колекція рідкісних і зникаючих	55 видів
	в тому числі в списку Червоної Книги України	18 видів
5.	Колекція багаторічних трав'янистих квітково-декоративних	332 види
6.	Колекція однорічних та дворічних трав'янистих квітково-декоративних	70 видів.
Всього		1500 видів

Дослідження проводилися спільно з науковцями університету. Досліджувалися всі інтродуценти, не враховуючи їх екологічні особливості, застосовуючи звичайну агротехніку, прийняту для культурних рослин. Вивчалися теоретичні питання по інтродукції та акліматизації рослин. Опрацьовано спеціальну літературу. Проводилася робота по етикетуванню рослин колекційного фонду.

Проводилися профілактичні заходи боротьби зі шкідниками рослин закритого і відкритого ґрунту.

У лабораторії декоративного квітникарства вивчалися особливості росту й розвитку та проводилась оцінка успішності інтродукції однорічних квіткових видів, сортів.

Метою інтродукційних досліджень було визначити можливість впровадження в озеленення нових видів однорічників з метою розширення та поповнення за їх рахунок асортименту.

Оцінка колекції однорічних квіткових рослин за ступенем декоративності допомогла виділити з поміж колекційних видів представника роду *Gazania splendens hort*, котрий досить ви-

гідно вирізняється за своїми декоративними показниками. У результаті досліджень встановлено, що насіння власної репродукції вирощене в умовах ботанічного саду, має досить високі показники посівних якостей. Так енергія проростання визрілого насіння близько 60%, лабораторна схожість — 82,5%, абсолютна маса 1000 насінин — 4,8-5,4 г. Аналіз посівних якостей насіння власної репродукції вказує на те, що є чи не найголовнішою ознакою високого ступеня адаптаційної та інтродукційної спроможності. Здатність виду давати повноцінне насіння можливе лише при вирощуванні його розсадним способом, тобто штучне продовження вегетаційного періоду.

У 2014—2015 рр. заключено договір з фірмою «Сонце-сад», завдяки якому колекційний фонд ботанічного саду поповнено на 150 сортів жоржин і інших квіткових рослин.

Найціннішим надбанням ботанічного саду є колекція тропічних і субтропічних рослин, яка нараховує 421 вид, які відносяться до 75 родин і 186 родів. Флора тропіків і субтропіків характеризується величезною різноманітністю. Колекція тропічних і субтропічних рослин в ботанічному саду є однією із форм збереження флористичного різноманіття тропіків і субтропіків. Формування даної колекції розпочалося одночасно з заснуванням ботанічного саду. Колекційні фонди тропічних і субтропічних рослин розміщені в оранжереї № 1 площею 310 м² та теплиці № 2 площею 260 м².

За звітний період колекція тропічних і субтропічних рослин збільшилась на 14 видів:

1. Маслина європейська;
2. Циперус sp.;
3. Цимбідіум алоелистий;
4. Бегонія Фіста;
5. Фітонія сріблястожилкова;
6. Фітонія Фершафельта;
7. Гойя мясиста;
8. Мушмула японська;
9. Стефанотіс флорібунда;
10. Сансів'єра граціозна;

11. Гаворція Рейварда;
12. Гастролея Бедінхауза;
13. Ріпсалідопсіс Гарднера;
14. Епіфіліум Акермана;

Протягом 2014–2018 рр. рослини пройшли період інтродукції та акліматизації.

Спеціалісти лабораторії флори ввійшли до колективу авторів зі створення «Каталога раритетних рослин ботанічних садів і дендропарків України» видавництва «Академперіодика».

Основними напрямками в інтродукції лікарських рослин є:

- а) дослідження біоморфологічних особливостей феноритмотипів та успішності їх розмноження;
- б) поповнення колекції новими видами.

Дослідження проводились протягом звітного періоду. Об'єктом досліджень були лікарські рослини родини *Lamiaceae* на території Кам'янець-Подільського ботанічного саду. Вивчались види з колекційної ділянки і також в трав'янистих угрупованнях під наметом дендроколекції. При дослідженні використовувались класичні методи первинної інтродукції.

В умовах Кам'янець-Подільського ботанічного саду проводились інтродукційні дослідження 24 видів світової та місцевої флори, що входять до родини *Lamiaceae* це сприяє введенню їх в культуру в зоні південно-західного Поділля. Види місцевої флори та синантропні рослини здатні до високого рівня насінневого відтворення і природнього вегетативного розмноження. Рослини напівчагарники у більшості потребують поєднання насінневого та штучного вегетативного розмноження.

Колекція лікарських рослин за звітній період поповнилася на 6 видів:

1. Лаванда гібридна;
2. Монарда дудчата;
3. Беладонна жовта;
4. Ехіноцея довголиста;
5. Родіола Кірілова;
6. Лофант тибетський.

Охорона рослинного світу, збереження колекції живих рослин (особливо рідкісних і зникаючих) є важливою проблемою сьогодення, яка вимагає різних напрямків і методів для її успішного виконання. Одним із таких напрямків є культивування та утримання даних видів у колекції ботанічного саду, а також дослідження їх індивідуального розвитку, методів розмноження з метою репатріації в природу для підсилення деструктивних популяцій.

Згідно таксономічної інвентаризації колекція раритетних видів налічує 24 родини, 37 родів, 55 видів. Особлива увага приділялася видам із Червоної Книги України. Проводилося дослідження над видом *Allium obliquum* L. (цибуля коса), який є реліктовим з дезюктивним ареалом поширення. Єдине місце зростання рослини — с. Устя Кам'янець-Подільського району.

З метою поповнення колекційного фонду на ділянку раритетних видів висаджено 10 видів місцевої флори: мигдаль низький, рябчик гірський, цибуля подільська, півники злаколисті, сон чорніючий, перстач білий, зіновать подільська, ковила пірчаста, ковила волосиста, сокириносиця струнка.

Загалом, на території ботанічного саду під охороною знаходяться 55 рідкісних і зникаючих види рослин, з яких 18 — червонокнижні види, які входять до 20 родин. Вирощувані рослини є джерелом насіннєвого матеріалу, який використовується для посіву на шкільках, а також для формування популяцій. Таким чином сформовані нечисленні популяції цибулі косої, лунарії оживаючої, береки лікарської, клокички пірчастої. Колекція рідкісних видів є цінним матеріалом для обміну та репатріації. В ботанічному саду зібрані колекції різних рослин, в тому числі і чужоземного походження, щоб відобразити багатство видів, що ростуть в інших країнах і навіть на інших континентах.

За звітний період колекція поповнена 16 видами деревних рослин:

1. Акебія п'ятилисточкова;
2. Глід sp;
3. Глід одноматочковий ф. рожева;
4. Лавровишня лікарська;

5. Павловнія повстиста;
6. Будлея Давида;
7. Бруссонетія паперова;
8. Каштан їстивний;
9. Ялівець лусочковий;
10. Ялівець козацький ф. блю Дануб;
11. Бузок Мейєра;
12. Липа американська;
13. Зізіфус європейський;
14. Туя західна «смарагд»;
15. Бузок «Маршал Фош»;
16. Яловець кипарисолистий.

Колекція троянд поповнилась 5-ма сортами групи ґрунто-покривних.

За звітний період створена експозиційна ділянка декоративних рослин, де поєднані різні за строками цвітіння деревні рослини, а також квіткові композиційні групи. Закладена ділянка сакур, які представлені звичайною, плакучою і махровою формами. Створено ділянку гарноквітучих екзотичних кущів, за походженням Китай, Японія, яка представлена 5-ма видами: форзиція, дейція, вейгела, будлея, спірея.

Протягом звітного періоду проводилась робота з визначення та етикування колекційних рослин.

Співробітниками відділу проведено обстеження зелених насаджень дендропарку ботанічного саду. Виявлено сухостійні дерева, які були відмічені в санітарну рубку. Оформлена відповідна документація і проведені заходи з відновлення зелених насаджень. Висаджено 520 дерев (клен, липа, тис, дуб, бук та ін.).

Щорічно проводилося живцювання хвойних і листяних декоративних рослин для озеленення і створення експозицій на території ботанічного саду і університету.

Щороку вирощувалася розсада декоративних рослин, яка висаджувалася на території ботанічного саду, університету, Коледжу ПДАТУ. За звітний період вирощено розсади в кількості 49500 штук. Частково вирощена розсада реалізовувалася, за що отримано коштів на суму 35 тис. грн.

Спільно зі студентами університету і Коледжу ПДАТУ, щороку, протягом весняно-літнього періоду, проводилися роботи по вирубці самосіву і порослі на території дендропарку, площа якого складає 11,5 га.

Питання охорони природи, пропаганда передових знань біології, екології та популяризації багатства різноманітності рослинного світу вирішувались шляхом проведення екскурсій та надання консультацій. Проводились тематичні та оглядові екскурсії у відкритому і закритому ґрунті ботанічного саду. По питаннях розмноження рослин та їх вирощуванню, оформленню інтер'єру надавалися консультації.

Працівники брали участь у роботі Координаційної ради з питань збереження благоустрою, дизайну і розвитку природно-рекреаційних ресурсів та використання зелених зон в м. Кам'янці-Подільському. У 2017–2018 роках працівники ботанічного саду брали участь в організації та проведенні Всеукраїнської практичної ботанічної школи-семінару «Особливості дослідження рідкісних видів»; в семінарі «Моделювання природоохоронного об'єкта «Чотири кавалера» при національному парку «Подільські Товтри».

Надавалася допомога науково-педагогічним і педагогічним працівникам університету, Коледжу ПДАТУ, Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка при проведенні екскурсій, навчальних практик, а також проводилися консультативні семінари студентам з підготовки і захисту курсових, дипломних робіт.

Протягом 2014–2019 років було здійснено значний обсяг робіт господарською частиною ботанічного саду. Проведено поточний ремонт теплиць, перебудовано і модернізовано водну мережу, яка постачає воду для поливу на розарії, встановлені два теплонасоси.

Для опалення теплиць, оранжереї, адмінбудинку заготовляли дрова і дрововідходи. За цей період було заготовлено 1238 с/м дров.

Ботанічний сад слугував базою для проведення навчальної та виробничої практики студентів, науково-дослідної роботи

з біологічних дисциплін викладачів, аспірантів, студентів. Для цього створені відповідні умови для проведення наукових досліджень з ботаніки, фізіології рослин та кормовиробництва с/г, екології та селекції.

6.7. Діяльність наукової бібліотеки

Сьогодні інформатизація торкнулася всіх сфер людського життя та виступає зараз важливим соціальним, економічним і політичним потенціалом людства. В умовах безперервного збільшення обсягів інформації постає проблема її генерування й оптимізації. Відповідно до цього змінюються форми й способи роботи з величезними обсягами нових знань та інформації. Цей процес супроводжується змінами в усіх галузях людської діяльності, зокрема і в бібліотечній.

Виходячи з цього головним завданням наукової бібліотеки Подільського державного аграрно-технічного університету було забезпечення навчального, наукового та виховного процесу, спрямування своєї діяльності на подальший розвиток системи інформаційно-бібліотечного обслуговування, надання доступу до світових інформаційних баз даних, створення власних інформаційних ресурсів, належна комплектація бібліотечних фондів та забезпечення процесу безперервної освіти працівників. Актуальними питаннями у роботі НБ були інновації в організації інформаційного простору, створення сучасної системи інформаційного забезпечення освітньої та наукової діяльності.

Будучи провідним підрозділом університету, бібліотека відображає рівень його розвитку. Основним в роботі бібліотеки залишається якісне комплектування фонду інформаційними ресурсами на різних носіях.

Визначною особливістю відділу комплектування та наукової обробки документів, організації каталогів і бібліографії було формування фонду у двох напрямках: змістовному та кількісному. Важливий принцип змістовного напрямку – профілювання, відповідність навчальним планам і програмам. Кількісні критерії формування фонду визначаються з врахуванням вимог

акредитації. Всі питання, пов'язані з комплектуванням, обробкою, зберіганням інформації вирішувалися в комплексі та тісному контакті з тими, для кого працює бібліотека.

Неможливо правильно сформувати фонд бібліотеки без координації зусиль із викладачами закладу вищої освіти, які повинні перебувати у курсі відповідності ресурсів бібліотеки програмам дисциплін, що читають на факультетах університету.

Джерелами комплектування фонду наукової бібліотеки були:

- придбання літератури у видавництвах;
- отримання літератури з ДУ НМЦ «Агроосвіта»;
- видання викладачів університету;
- передплата вітчизняних періодичних видань;
- заміна книг, втрачених читачами;
- дарунки приватних осіб.

Для формування бібліотечного фонду є необхідним одержання оперативної інформації про нові видання. Не менш важливу роль у спілкуванні з видавничо-книготоргівельними організаціями відіграло електронне листування. Саме через e-mail здійснювалося інформування прайс-листами, новинками, акціями, а також відбувалося вирішення робочих питань.

Використовуючи можливості нових технологій, бібліотека поліпшувала якість формування фонду, проводячи постійний моніторинг книгозабезпеченості навчального процесу. Ретельний облік усіх нових надходжень до бібліотечного фонду за навчальними дисциплінами дав можливість відділу аналізувати комплектування фондів навчальною літературою.

Особлива увага приділялася книгозабезпеченню нових дисциплін. Керуючись навчальними планами факультетів, відстежувалися нові дисципліни. Окремо створена електронна картотека забезпеченості навчальною літературою дисциплін, яка з 2018 р. розміщена на сайті університету (розділ – Наукова бібліотека).

З метою вивчення використання книжкового фонду абонементами бібліотеки робився аналіз попиту на документи в окремих розділах. Так, 2014 р. для кваліфікованого вивчення

розділу «631.37 Машина та обладнання для виробництва енергії та тяги. Сільськогосподарський транспорт» разом з бібліотекарами працювали викладачі: кандидат технічних наук, доцент Гарасимчук І.Д., кандидат технічних наук, асистент Козак О.В., які дали свої рекомендації щодо складу та поповнення цього розділу. В 2017 р. на абонементі наукової літератури було зроблено аналіз розділу «332.2 Економіка землі». Мета аналізу – визначення кількісного та якісного складу фонду, та інтенсивність використання його користувачами. Для кваліфікованого вивчення розділу разом з бібліотекарами працювали викладачі: кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи і страхування Краснолуцька Л.М. та асистент Гроховська І.М.

Інформацію щодо прикріпленої до дисциплін літератури разом із показниками книгозабезпечення відділ комплектування та наукової обробки документів кожного семестру подавав у навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти.

Протягом звітної періоду постійно використовувався диференційний підхід до обслуговування користувачів. Бібліотекарі спілкувались індивідуально з кожним, хто відвідував бібліотеку. При цьому вияснялись інтереси читачів, їх потреби в літературі, зацікавленість в читанні взагалі.

На абонементах і в читальних залах бібліотеки постійно робиться моніторинг відвідування бібліотеки студентами в розрізі окремих факультетів та інститутів університету (табл. 6.12).

Таблиця 6.12

Основні відомості про інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів за 2014–2019 рр.

Навчальні роки	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Загальний фонд	634680	635382	635645	635814	636041
Кількість зареєстрованих користувачів	5423	5425	4453	4100	4110
Відвідування (в т.ч. бібліотечного сайту)	193500	193710	170979	158471	154257
Книговидача	375200	368300	334436	328037	316921

Як бачимо, протягом зазначеного періоду бібліотечний фонд збільшився на 1361 позицію, що досить багато, оскільки списано значну кількість книг (дубльовані видання і т.д.). Практично усі нові надходження складають книги і документи українською мовою.

У 2018/2019 н.р. дещо зросла (порівняно з 2017/2018 н. р.) кількість зареєстрованих користувачів бібліотеки, що особливо приємно відзначити, оскільки в сучасних умовах вільного доступу до Інтернету та інших електронних ресурсів багато студентів мають змогу самотужки знаходити потрібну інформацію, потрібну для здобуття знань.

Незмінними залишались методи обслуговування за допомогою системи каталогів та картотек, яка є частиною довідково-бібліографічного апарату університетської бібліотеки, що являє собою сукупність планомірно організованих, взаємопов'язаних між собою бібліотечних каталогів та картотек. Для виконання читачьких запитів картотеки потребували постійного втручання і постійної уваги.

У секторі наукової бібліографії довідково-бібліографічний апарат (ДБА) був представлений системою картотек:

- Автореферати дисертацій НБ ПДАТУ;
- Дисертаційний фонд НБ ПДАТУ;
- Картотека читачьких інтересів (непрофільні теми);
- Краєзнавча картотека;
- На допомогу дипломнику;
- Персоналії;
- Систематична картотека статей;
- Статті співробітників університету;
- Фонд рідкісної книги;
- Художня періодика;

Традиційно, у вересні-жовтні проводилися заходи по залученню першокурсників до бібліотеки. Для них, на всіх абонементних бібліотеках, щороку організовувалися книжкові виставки на різні тематики: «Тобі, першокурснику», «Твоя професія – ветеринар», «Твоя професія – економіст», «Робота на землі – найважливіша», «Ти став студентом ПДАТУ» та інші.

Для студентів-першокурсників проводились екскурсії-знайомства з бібліотекою. В інформаційно-довідковому відділі студенти знайомилися з довідково-бібліографічною базою бібліотеки, вчилися її використовувати. З новими користувачами бібліотеки проводились години бібліографічної грамотності на яких студентам пояснювались правила бібліографічного опису, методика користування каталогами і картотеками, бібліографічними посібниками тощо.

Для найповнішого задоволення освітніх науково-дослідних потреб користувачів у відкритому доступі знаходяться постійно діючі виставки: «Інформаційні видання», «Реферативні журнали», «Науковий доробок професорсько-викладацького складу університету».

За звітний період в процесі інформаційно-довідкового обслуговування, в режимі «запит-відповідь», надавались фактографічні, адресні і прості тематичні довідки та консультації по використанню ДБА бібліотеки. Тематичні довідки складніших пошуків (письмові, в електронному варіанті) виконували в найкоротші терміни.

Так, до прикладу, було виконано наступні письмові довідки:

- «Кормова і насіннева продуктивність редьки олійної»;
- «Система повноцінної годівлі високопродуктивних сільськогосподарських тварин з використанням вдосконалених норм та раціонів»;
- «Вплив типів годівлі та умов утримання на продуктивність корів м'ясних порід»;
- «Діагностування та профілактика патологій обміну речовин у свиней»;
- «Діагностика та лікування онкологічних захворювань у собак»;
- «Проблеми розвитку туризму в м. Кам'янці-Подільському»;
- «Селекція нетрадиційних плодово-декоративних культур»;
- «Хвороби молодняку тварин (етіологія, патогенез, діагностика)»;
- «Оприскувачі польових культур»;

- «Нова для України культура — полба звичайна»;
- «Селекція ячменю ярого»;
- «Жирнокислотний і мінеральний склад пилку бджіл»;
- «Хвороби простати у собак і їх вплив на репродуктивну функцію»;
- «Механізація плідівництва»;
- «Зрошувальна техніка. Зрошувальні системи»;
- «Конкурентні переваги сільськогосподарських підприємств»;
- «Еколого-економічне обґрунтування виробництва біоенергетичних культур»;
- «Машина для збирання цукрових і кормових буряків»;
- «Еймеріоз перепілок»;
- «Інноваційно-інформаційні технології для забезпечення точного землеробства»;
- «Передпосадкова обробка насіння картоплі»;
- «Еколого-кліматичні чинники всихання соснових лісів»;
- «Розповсюдження вірусу гепатиту серед свиней»;
- «Системи захисту гречки від шкідливих компонентів агроценозу»;
- «Лісгосподарські машини. Вимоги щодо безпеки».

Пріоритетними напрямками роботи наукової бібліотеки були удосконалення технологічних процесів бібліотечно-бібліографічного та науково-інформаційного обслуговування користувачів, створення раціональної технології та підвищення якості роботи на основі проведення прикладних досліджень для забезпечення освітнього процесу та ефективності науково-дослідної роботи в університеті.

Одним із основних завдань була діяльність зі створення власних інформаційно-бібліографічних ресурсів, тому велика увага приділялась підготовці бібліографічних, біобібліографічних покажчиків, списків літератури з актуальних тем та на допомогу в написанні дипломних та наукових робіт.

Так, у 2014 р. вперше було видано друком у вигляді монографії бібліографічний покажчик «Подільський державний аграрно-технічний університет: люди і долі. Від випускника ПДАТУ

до дійсного члена НААН України», присвячений шістьом українським академікам — випускникам університету (Дзюбецькому Б.В., Квасницькому О.В., Козиру В.С., Маліку М.Й., Роїку М.В., Цвігуну А.Т.). Укладач — бібліотекарка Людмила Посітко.

З 2016 р. започатковано нову серію покажчиків «ПДАТУ: Люди і долі». За звітний період вийшло з друку дві книги, присвячені Алексеевій О.С. та Іванишину В.В. Укладач — бібліотекарка Людмила Посітко.

Продовженням наукової і інформаційно-бібліографічної роботи стала підготовка серії електронних видань до 100-річчя від дня утворення університету «Інтелектуальний ресурс ПДАТУ» під грифом «Науковці Хмельниччини». Вже підготовлено п'ять покажчиків, присвячений окремим кафедрам закладу освіти. Зауважимо, кожний збірник є великим за обсягом доробком.

Усі вищезгадані праці представлені на офіційному сайті університету в розділі «Наукова бібліотека».

У 2016 р. бібліотекаркою Майєю Дурицькою, під грифом наукової бібліотеки, було підготовлено та надруковано історичну розвідку «Архітектурні пам'ятки Подільського державного аграрно-технічного університету в контексті історії Подільського краю: процес становлення та розвитку», де подається огляд історико-архітектурної спадщини вишу.

Провідним напрямом модернізації бібліотечної роботи наукової бібліотеки була її інформатизація: впровадження і розвиток нових інформаційних технологій, формування і використання електронних ресурсів, впровадження мультимедійних технологій, розвиток мережевої взаємодії бібліотек. Такі напрямки роботи призвели до створення в березні 2018 р. нового структурного підрозділу наукової бібліотеки — відділу інформаційних технологій, консультування та комп'ютерного забезпечення. Основними функціями відділу стали:

- підтримка та супроводження сайту університету з метою інформування загалу та фахівців бібліотечної галузі про діяльність бібліотеки засобами мережі Internet;

- створення, разом з іншими відділами бібліотеки, електронних інформаційних ресурсів та забезпечення доступу до них реальним та потенційним користувачам;

- консультативна і практична допомога з питань використання нових інформаційних технологій;

- впровадження нових методів вирішення задач бібліотеки шляхом широкого залучення робітників інших відділів до роботи із засобами автоматизації;

- комплектування фондів репозитарію університету за рахунок сканування й обробки друкованих видань, обробки електронних матеріалів університету і матеріалів з мережі Internet.

За 2018 рік, з моменту заснування, відділом було проведено:

- вивчення основних принципів роботи інституційного репозитарію;

- планування стратегії розвитку;

- роботу над дизайном та структуризація фондів;

- збір цифрових копій матеріалів конференцій, періодичних видань університету, авторефератів, дисертацій та окремих наукових робіт працівників та студентів університету;

- архівацію матеріалів в репозитарій (за період з квітня по грудень 2018 року заархівовано 4717 тез конференцій, статей, монографій та інших наукових робіт). Url: <http://188.190.33.56:7980/jspui/>. Поповнення репозитарію університету здійснювалося працівниками бібліотеки щодня;

- створення та запуск сайтів журналів на базі загальнодержавної технологічної платформи «Наукова періодика України», зокрема «Подільський вісник: Сільське господарство, Техніка, Економіка» (<http://pb.pdatu.edu.ua/>), «Економічний дискурс» (<http://ed.pdatu.edu.ua/>), «Професійно-прикладні дидактики» (<http://pad.pdatu.edu.ua/>);

- освоєння принципів роботи з CMS Open Journal Systems;

- архівація минулих випусків журналів (за період з квітня по грудень 2018 року заархівовано 1731 стаття);

- підготовка та відправка поточних випусків журналів до Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського;

- підготовка та завантаження поточних випусків журналів до наукометричної бази «Index Copernicus»;
- підготовка до співпраці з авторами та рецензентами.
- надання консультаційних послуг викладачам та студентам університету стосовно оформлення власної сторінки в наукометричній базі «Google Scholar»;
- надання консультаційних послуг викладачам та студентам університету стосовно оформлення наукових матеріалів, згідно вимог основних наукометричних баз світу
- перевірка студентських наукових робіт на плагіат за допомогою програмного забезпечення Unicheck, згідно навчального плану.

У грудні 2018 р. між університетом та Державною науково-технічною бібліотекою України було укладено договір про надання університету права необмеженого доступу і використання електронних наукових баз даних (Web of Science; SCOPUS). Відповідальний за названу роботу – бібліотекар Ростислав Мазур.

Наукова бібліотека є структурним підрозділом, покликаним вирішувати багато завдань. Одним з них була виховна і культурно просвітницька робота серед студентів університету.

Інформація про усі, проведені бібліотекою масові заходи, оперативно висвітлювалася на сайті бібліотеки та університету. Не можна забувати, що основний користувач вузівської бібліотеки – студент, який володіє навиками роботи з комп'ютером, електронними ресурсами та комунікаційними можливостями глобальної мережі.

Обираючи форми і методи масової роботи, наукова бібліотека віддавала перевагу тим, які дозволяють найбільш повно реалізувати інформаційну, комунікаційну, освітню, розвиваючу, естетичну та інші функції. Бібліотечні заходи (літературні вечори, виставки, перегляди літератури, дні кафедр, читацькі конференції, диспути, зустрічі з творчими людьми тощо) служили засобами популяризації книги, розкриття змісту бібліотечного фонду, збагачення духовного світу людини, розвитку його творчих здібностей і комунікативних можливостей.

З метою популяризації книги у масовій роботі використовувалась вся різноманітність форм і методів бібліотечної пропаганди: виставки, усні журнали, читацькі конференції тощо.

Усього протягом звітного періоду колективом бібліотеки було організовано і проведено більше 130 заходів, покликаних вирішити вищезгадані завдання.

7. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Нові реалії об'єктивно вимагають від університету провести переоцінку його концептуальних пріоритетів стратегічного розвитку, а саме: істотно підвищити роль всіх аспектів міжнародного співробітництва у цілому, та міжнародних зв'язків зокрема. Міжнародні зв'язки сприяють реформуванню діяльності університету і охоплюють навчальний процес, організацію наукових досліджень, трансфер технологій, інноваційному розвитку університету, сприяють гармонізації вітчизняної системи вищої освіти з європейською, підвищенню якості підготовки компетентних фахівців, створенню умов для посилення мобільності.

Загалом ПДАТУ здійснював свою міжнародну діяльність у рамках наступних напрямків:

I. Розширення географії міжнародного співробітництва за рахунок розробки нових угод та договорів щодо співпраці із іноземними закладами освіти, дослідницькими центрами, організаціями, фірмами тощо та активізація роботи університету щодо вступу у міжнародні освітні організації, асоціації, програми, фонди тощо.

Починаючи з 2014 року в Подільському державному аграрно-технічному університеті було встановлено курс на розширення географії міжнародного співробітництва. Так, у період з 29 вересня по 3 жовтня 2014 року офіційна делегація Подільського державного аграрно-технічного університету на чолі з в.о. ректора, професором Іванишином Володимиром Васильовичем перебувала з візитом у вищих навчальних та науково-дослідних закладах Республіки Польща. До складу делегації від університету входили: проректор з педагогічно-виховної роботи, післядипломної освіти та дорадництва, доцент Гуцол Т.Д., директор навчально-наукового інституту механізації і електрифікації сільського господарства, професор Бендера І.М., завідувач відділу докторантури і аспірантури Білик Т.Л. і координатор програми Борковський С.М. Делегація відвідала Люблінський аграрний університет, Варшавський університет природничих

наук, Варшавський науково-дослідний інститут автомобільного транспорту, а також Краківський аграрний університет ім. Гуго Коллонтая. Під час візиту члени делегації ознайомились із організацією навчального процесу, науковою роботою та матеріальною базою цих закладів. З Варшавським університетом природничих наук підписано меморандум про співробітництво у навчально-наукових сферах діяльності вишів, а з Краківським аграрним університетом ім. Гуго Коллонтая поглиблено плідну багаторічну співпрацю, зокрема, на навчання направлено студентів, опубліковано ряд спільних статей, погоджено напрямки спільної науково-дослідної роботи. Підготовлено проекти договорів про співпрацю з Варшавським науково-дослідним інститутом автомобільного транспорту та Люблінським аграрним університетом.

Загалом, зусиллями адміністрації та НПП університету за 2014–2019 навчальні роки було підготовлено більше 50 угод, договорів, меморандумів до укладання/продовження та підписання з іноземними партнерами, в тому числі 30 з закладами вищої освіти та науково-дослідними установами (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

**Міжнародні партнери університету в розрізі ЗВО
та науково дослідних установ**

№	Країна (місто)	Університет
1	Польща (м. Краків)	Краківський аграрний університет ім. Гуго Коллонтая
2	Польща (м.Познань)	Центр Безперервної та Професійної Освіти в Познані
3	Польща (м. Варшава)	Варшавський університет природничих наук
4	Польща (м.Слупськ)	Поморська академія
5	Польща (м.Тарнов)	Державний університет в Тарнові
6	Польща (м.Краків)	Інститут Нафти і Газу – Національний дослідний інститут
7	Сербія (м. Крагуєваць)	Університет в Крагуєваці
8	Польща (м.Хелм)	Вищої школа Заводова в Хелмі
9	Чехія (м.Прага)	Чеський університет природничих наук

Продовження табл. 7.1

10	Іспанія (м.Картахена)	Політехнічний університет у Картахені
11	Республіка Сербія (м.Врнячка Баня)	Університет в Крагуєваці
12	Білорусь (м.Горкі)	Белорусская государственная орденов Октябрьской Революции и Трудового Красного Знамени сельскохозяйственная академия
13	Словачія (м.Прешов)	Пряшівського університету в Пряшеві
14	Молдова (м. Кишинів)	Державний аграрний університет Молдови
15	Білорусь (м.Вітебськ)	«Витебская ордена «Знак Почета» государственная академия ветеринарной медицины»
16	Білорусь (м.Мінськ)	«Белорусский государственный аграрный технический университет»
17	Молдова (м. Кишинів)	Науково-практичний інститут біотехнології і ветеринарії Академії наук республіки Молдова
18	Польща (м.Варшава)	Варшавський науково-дослідний інститут автомобільного транспорту
19	Польща (м.Люблін)	Люблінська сільськогосподарська академія (Польща)
20	Польща (м.Люблін)	Люблінський політехнічний університет
21	Німеччина (м.Оснабрюк)	Університет прикладних наук в Оснабрюці
22	Казахстан (м. Астана)	Казахский агротехнічний університет ім.С.Сейфуліна
23	Білорусь (м. Мінськ)	Науково-практичний центр селекції тварин Національної академії наук
24	Словаччина (м.Нітра)	Словацький університет сільського господарства в Нітрі
25	Польща (м.Замость)	Державний університет в Замості
26	Польща (м.Кельци)	Свентокшижська Політехніка в Кельцах
27	Пакистан (м.Файсалабад)	Сільськогосподарський університет
28	Польща (м.Лодзь)	Університет інформатики та мистецтв
29	Литва (м.Вільнюс)	Вільнюський технічний університет ім.Гедимінаса
30	Польща (м.Ольштин)	Вармінсько-Мазурський університет

До основних чинних угод, укладених за період 2014–2019 років, відносимо:

- Краківський аграрний університет ім. Гуго Коллонтая (Польща);
- Центр Безперервної та Професійної Освіти в Познані (Польща);
- Університет в Крагуєваці (Факультет готельного менеджменту і туризму) (Сербія);
- Чеський університет природничих наук (Чехія);
- Угода про співпрацю з Варшавським університетом природничих наук (Польща);
- Додаток до Меморандуму про взаєморозуміння з Варшавським університетом природничих наук (Польща);
- Угода про співпрацю з Білоруською державною аграрною академією (Білорусь);
- Угода про співпрацю з Державним університетом в Тарнові (Польща);
- Угода про співпрацю з Інститутом Нафти та Газу – Національним дослідним інститутом (Польща);
- Міжвідомча угода 2018–2020 (21) між закладами з програми «ERASMUS +» Країн-Партнерів на базі Державного університету в Тарнові (Польща).

II. Важливим елементом міжнародної діяльності вузів є членство у міжнародних організаціях та реєстрація закладу вищої освіти на міжнародних освітніх платформах.

Так, 29 жовтня 2017 року в Нанджинському аграрному університеті (Китай) у рамках 9-ї Всесвітньої конференції GCHERA відбулася Генеральна Асамблея Всесвітньої конфедерації установ вищої аграрної освіти і науки (GCHERA). На даній конференції Подільський державний аграрно-технічний університет було обрано асоційованим членом організації. Також Подільський державний аграрно-технічний університет зареєстровано на англомовному ресурсі про Україну UAGATE: Ukrainian Gate (url: <https://uagate.com/university/state-agrarian-and-engineering-university-podilya>), що дає змогу дізнаватися про заклад вищої освіти Поділля широкому загалу людей, як на Україні, так і за кордоном.

Університет здійснював щоквартальний випуск Міжнародної англomовної он-лайн газети «Uni Web». Це проєкт, у якому беруть участь вищі навчальні заклади трьох країн: України, Польщі, Об'єднаних Арабських Еміратів.

III. Участь у програмах міжнародної мобільності (навчання, стажування студентів, аспірантів та НПП за кордоном)

У партнерстві з Краківським аграрним університетом ім. Гуго Коллонтая (Польща) працює програма дуальної освіти, де в період 2015–2019 рр. за принципом дуальної освіти розпочали паралельне навчання 2 студенти інженерно-технічного факультету університету.

Крім того, за результатами візиту делегації університету до Університету прикладних наук в Оснабрюці (Німеччина) з 2015 року підписана угода щодо можливості семестрового навчання студентів нашого університету.

У 2016 році була укладена угода про обмін студентами між університетом та Поморською Академією в Слупську, згідно якої приймаюча сторона взяла на себе витрати за навчання і проживання студентів у гуртожитку протягом семестру. Відповідно до умов угоди наші студенти мали можливість в позаурочний час проходити стажування на сільськогосподарських підприємствах Польщі та отримати практичний досвід роботи на кращих аграрних комплексах Європи. Загалом 8 студентів Подільського державного аграрно-технічного університету вже скористалися унікальною можливістю безкоштовно навчатися у Поморській Академії у Слупську (Польща) впродовж 4 місяців (жовтень–січень) у першому семестрі 2016–2017 н.р. За другий семестр 2016–2017 н.р. пройшли безкоштовне навчання 8 студентів факультету агротехнологій і природокористування впродовж 4 місяців (лютий–червень).

11 листопада 2017 року в Кам'янці-Подільському був підписаний Договір про співпрацю між ректором університету, професором Іванишиним В.В. та директором Центру Професійної та Безперервної Освіти в Познані Люциною Б'ялк–Цєсляк. За результатами підписання угоди, за період з 2017–2018 рр. понад 100 студентів навчалися за програмою дистанційного навчання

паралельно із навчанням в Центрі Безперервної та Професійної Освіти в Познані (Польща). За цією угодою кандидати були прийняті до наступних кваліфікаційних професійних курсів:

- Е.03 «Монтаж мехатронних приладів та систем» — технік-мехатронік;

- М.19 «Використання оброблювальних верстатів» — технік-механік;

- Б.21 «Монтаж обладнання і систем відновлювальної енергетики»- технік відновлюваних джерел енергії;

- Е.30 «Монтаж, експлуатація і обслуговування холодильного обладнання і установок» — технік охолодження та кондиціонування.

У сучасних інтеграційних умовах досить важливими є міжнародні практики та стажування студентів, які сприятимуть набуттю їх наукового, а також практичного аграрного досвіду з метою удосконалення знань та навичок на підприємствах України.

Згідно Болонської угоди, метою закордонної практики та стажування є: «сприяння інтеграції національної аграрної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду ведення сільського господарства в країнах з розвиненим аграрним сектором економіки; оволодіння студентами передовими технологіями вирощування, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції; вивчення досвіду застосування сучасної техніки та набуття практичних навичок роботи з нею». Також практика та стажування студентів, є однією з форм проведення практичної підготовки, що є компонентом освітньо-професійної програми підготовки фахівців для здобуття відповідної кваліфікації.

У даній сфері університет діє на підставі чинного законодавства, в тому числі Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», наказів Міністерства освіти і науки України; «Положення про організацію навчального процесу», Статуту університету, а також «Положення про організацію курсів іноземних мов при Подільському державному аграрно-техніч-

ному університеті» та «Положення про організацію закордонного стажування викладацького складу, студентів, магістрів, аспірантів, докторантів, слухачів інституту післядипломної освіти та дорадництва, наукових співробітників Подільського державного аграрно-технічного університету» (від 26.06.14 р., протокол № 10) та інших нормативно-правових документів, що регламентують умови виїзду студентів за межі України з метою навчання, стажування або проходження практики тощо.

Аналізуючи стан міжнародної практичної підготовки студентів, встановлено, що за останні роки збільшилася кількість договорів щодо співпраці із іноземними партнерами, як навчальними закладами або його підрозділами, так і з міжнародними організаціями та фермерськими господарствами, з якими підписано угоди про співробітництво, згідно з якими було здійснено позитивні зміни у реалізації права академічної мобільності студентів. Завдяки чому з'явилася можливість збільшити кількість місць проходження стажування, а також безкоштовного паралельного навчання та проходження практик за кордоном для студентів.

Суттєвим здобутком стало підписання ряду угод за грантовою програмою проходження практики в Німеччині (Німецький Селянський Союз, Антьє Баух) та досягнуто домовленостей щодо співпраці з представниками із Великої Британії компанії «G's Fresh» та «Concordia UK-ПС» — всесвітньо відомих агрохолдингів, які забезпечують якісною сільськогосподарською продукцією Європу й мають широкий спектр партнерства з різними країнами світу, зокрема з Великою Британією, США, Іспанією, Республікою Сенегал, Польщею та Чехією. Саме в даних структурах студенти мають змогу пройти практику, яка надасть у майбутньому можливість працевлаштування в одному з найбільших агропідприємств світу.

Аналізуючи таблицю 7.2, можемо відмітити зростання кількості бажаючих студентів проходити практику і стажування, але з кожним роком їх кількість зростає на 1-2%. За останніх п'ять навчальних років направлено на практику і стажування у різні

країни світу 922 студента, що складає майже на 6% більше, ніж за попередні 5 навчальних років (871 студент).

Таблиця 7.2

**Програми стажування та практик молодих науковців і студентів
ПДАТУ за кордоном у розрізі останніх 5-ти навчальних років**

Програма	Країна	Кіль- кість, 2014– 2015 н. р.	Кіль- кість, 2015– 2016 н. р.	Кіль- кість, 2016– 2017 н. р.	Кіль- кість, 2017– 2018 н. р.	Кіль- кість, 2018– 2019 н. р.
«Agricultural Work Experience in Canada»	Канада	-	1	1	1	2
«Селянська фермерська спілка»	Австрія	-	2	2	-	1
«Rural Exchange New Zealand LTD»	Нова Зеландія	-	-	-	-	2
«IRWE», «JUF»	Швеція	5	11	6	16	14
«CAEP», «The Ohio Program», «Worldwide Farmers Exchange», «Mast International», «Work&Travel»	США	8	6	28	12	2
«Atalantis»	Норвегія	25	16	26	28	28
«Dan-Lat Farm», «Travel to Farm», «DIC», «Agri-Lida», «Peter Top»	Данія	96	73	49	40	38
«International Rural Exghange»	Австралія	8	5	4	12	7
«Agroimpuls»	Швейцарія	2	6	7	7	6
«Stichting Uitwisseling the Netherlands»	Нідерланди	5	7	8	5	3
«Apollo», «Kals Gof»	Німеччина	23	49	36	54	60
«SAWS»	Польща	8	38	18	11	-
«Concordia UK-IIC»	Велика Британія	-	-	-	-	23
«Фермерська спілка»	Інші країни	-	-	-	-	1
Всього		180	184	185	186	187

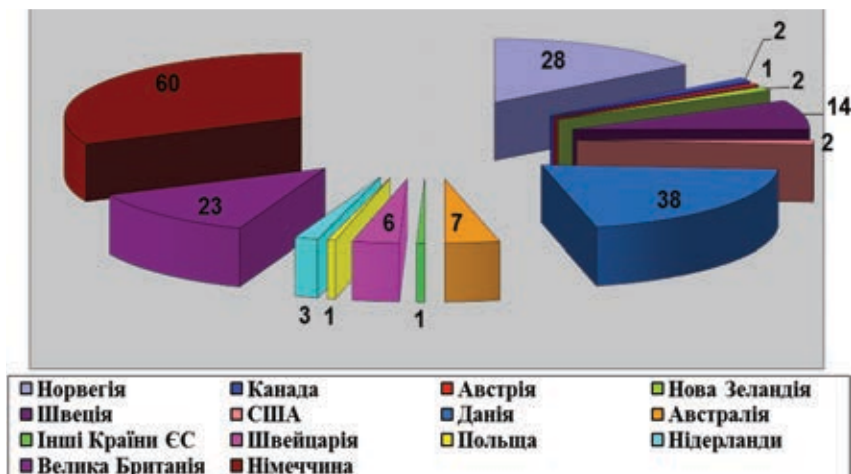

Рис. 7.1. Практика та стажування студентів і випускників ПДАТУ в розрізі іноземних держав

Відмітимо, що місць практики і стажування, які пропонують для університету є втричі більше, бо наші студенти зарекомендували себе старанними стажерами та практикантами. Для навчання, проходження практик та стажування за кордоном студентам передусім необхідне знання іноземних мов на відповідному рівні.

Відділом досягнуто домовленості із керівництвом курсів «Lingva.ua» стосовно навчання наших студентів. За 2017–2018 н. р. (284 особи) та 2018–2019 н. р. (215 осіб) пройшло навчання 495 студентів, за попередні роки на курсах проходило підготовку 20–30 студентів щорічно.

Аналізуючи стан міжнародної практичної підготовки студентів, слід зазначити, що за останні роки збільшилася кількість договорів щодо співпраці із іноземними партнерами, як навчальними закладами або його підрозділами, так і з міжнародними організаціями та фермерськими господарствами, з якими підписано угоди про співробітництво, щодо реалізації права академічної мобільності студентів. Завдяки цьому з'явилася можливість збільшити кількість місць проходження

стажування, а також безкоштовного паралельного навчання та проходження практик за кордоном для студентів.

Найкращі практиканти та стажери при оформленні на практику чи стажування отримували відповідні стипендії, згідно укладеного договору, однак найбільш цінною для них передусім була практика, яка надає перспективи кращого працевлаштування, як в Україні, так і за кордоном.

Згідно чинного законодавства, всі закордонні бази практик прикріплені до іноземних університетів, а при бажанні студент може ще й отримати диплом про навчання чи стажування і рекомендації від фермерів.

Починаючи з 2014 року в Подільському державному аграрно-технічному університеті динамічно і продуктивно розвиваються міжнародні зв'язки щодо посилення програми мобільності, обміну досвідом та розвитком наукових досліджень НПП в розрізі структурних підрозділів університету з міжнародними партнерами.

У листопаді 2014 року доцент кафедри обліку і аудиту Борковська В.В. пройшла наукове стажування та взяла участь у проекті «Сучасний університет – проектний підхід до організації роботи згідно до положень Європейських кваліфікаційних рамок» щодо трансферу освітніх послуг щодо підготовки студентів за принципом «Подвійний диплом» на базі Університету Інформатики (WSInf) м. Лодзь, Республіка Польща. Результати обговорені на навчально-методичній раді ПДАТУ.

Протягом 2015–2016 рр. на підставі договору про міжнародну співпрацю співробітники економічного факультету доценти Корженівська Н. Л. і Кучер О. В. проходили наукове стажування на базі Краківського аграрного університету ім. Гуго Коллонтая, результати якого опубліковано у колективній монографії.

У 2016 році доценти Лаврук О.С., Славіна Н.А. і Балла І.В. проходили наукове міжнародне стажування за напрямом «Економіка, менеджмент, маркетинг» на базі Пряшівського університету, Словацька Республіка.

У червні 2016 року доцент Дудзяк О.А. пройшла міжнародне стажування в Ізраїлі у Міжнародному Учбовому Центрі MASHAV-MATC. По закінченню курсу «Підприємництво, маркетинг та зберігання вирощеної продукції в сільському господарстві» викладач успішно захистила проект на тему: «Вплив аграрних інформаційно-консультаційних центрів на розвиток сільських територій», який посів перше місце на оголошеному конкурсі. У розробці проекту взяли участь представники Казахстану, Грузії, Вірменії та України (керівник проекту – Оксана Дудзяк).

У вересні 2016 році доцент Євстафієва Ю. М. проходила міжнародне стажування в Ізраїлі. Навчальний курс «Впровадження інноваційних технологій та методів управління у молочному скотарстві» проходив з 04 вересня по 23 вересня 2016 року у Міжнародному Учбовому Центрі MASHAV-MAT, Ізраїль. Результати стажування оприлюднені в наукових статтях науково-педагогічного працівника.

У грудні 2017 р. викладач Книш О.В. пройшла міжнародне стажування в м. Єрусалим, Ізраїлі з питань поглиблення професійної освіти шляхом набуття досвіду інноваційних педагогічних технологій International Educational Training Center A. Ofri MASHAV. За результатами стажування отримано сертифікат міжнародного зразка.

З 2017 року на базі Варшавського університету природничих наук (SGGW) співробітники економічного факультету мають можливість виконувати спільні проекти програм ЮНЕСКО. Так, доцент Кучер О. В. у вересні 2018 року проходив стажування за грантовою програмою Національної комісії Польщі у справах ЮНЕСКО. Виграні грантові програми Polish National Commission for UNESCO на вересень 2019 року доцентом Прокочук Л.М. на базі Варшавського університету природничих наук (SGGW) та Центрі Європейських Фондів (BFE) щодо трансферу освітніх послуг за принципом мобільності НПП вищих учбових закладів освіти.

У 2017 році професор Приліпко Т. М. проходила закордонне стажування у Фінляндії на базі Західно-Фінляндського коледжу м. Гуйтнінен.

19 червня 2018 р. перший проректор ПДАТУ Гаврилянчик Р.Ю. брав участь у проєкті «Навчальні програми професійного зростання» Агентства США з міжнародного розвитку та Агентства з розвитку міжнародного співробітництва MASHAV та представив презентацію на тему: «Інтеграція виробництва, науки і освіти у садівництві та виноградарстві: Ізраїльський досвід».

Загалом, суттєвим здобутком є збільшення кількості наукових стажувань та участі у грантових програмах НПП ПДАТУ в країнах Євросоюзу.

Зокрема, в 2018–2019 навчальному році було продовжено співпрацю Подільського державного аграрно-технічного університету з Польським Комітетом у справах UNESCO на базі Варшавського університету природничих наук. Зокрема, за період з 1 жовтня по 1 листопада 2018 року професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Рудик В.К., а також професор, завідувач кафедри інформаційних технологій Цвігун І.А. успішно пройшли наукове стажування на кафедрі економіки сільського господарства та міжнародних відносин економічного факультету бази Варшавського університету природничих наук. Під час стажування викладачі взяли участь у науково-практичних конференціях і семінарах, зокрема, в 4-тій Міжнародній науковій конференції «Тенденції регіонального розвитку ЄС», науковому семінарі Інституту аграрної економіки та економіки харчових продуктів «Вибрані теоретичні та емпіричні проблеми сільськогосподарського фінансування в Польщі» під керівництвом доктора Михайла Соліводи.

Також, у період з 18 жовтня 2018 року по 18 квітня 2019 року за підтримки фонду ректора Варшавського університету природничих наук доценти кафедр інфекційних та інвазійних хвороб Мушинський А.Б. та Левицька В.А. успішно пройшли наукове стажування на базі факультету ветеринарної медицини Варшавського університету природничих наук, де в лабораторії молекулярної біології та культивування клітин і тканин проводилося дослідження ПЛР та культивування стовбурових клітин,

в лабораторії діагностичної візуалізації вивчалися методи «in vivo». Крім того, дослідники з нашого університету закінчили два навчальних курси: «Онкологія дрібних тварин» та «Візуальні методи діагностики» при Центрі біомедичних досліджень університету. За результатами міжнародної співпраці намічені плани щодо продовження обміну досвідом за напрямками дослідження науковців.

Важливим здобутком університету щодо міжнародної співпраці з обміну студентами та/або персоналом в рамках програми «Erasmus +» є підписання міжвідомчої угоди 2018–20 [21] з Державною Вищою Професійною Школою у Тарнові, Польща, за умовами якої міжнародні партнери зобов'язуються дотримуватися вимог якості Статуту Еразмуса про вищу освіту в аспектах організації та управління мобільністю (навчання) студентів та (стажування) науково-педагогічних працівників за спеціальностями: хімія, захист довкілля, економіка, машинобудування, публічне управління і адміністрування, електромашини та електрообладнання для роботи в сільському господарстві.

Загалом близько 70 НПП ПДАТУ за період з 2014–2019 рр. пройшли наукове стажування та брали участь у грантових проєктах за кордоном.

З них в 2018 році – 33 НПП пройшли стажування (табл. 7.3):

- 1 НПП в Міжнародному учбовому центрі МАШАВ;
- 1 НПП в Університеті суспільно-економічному в Пшеворску;
- 1 НПП в Економічному університеті в Кракові;
- 2 НПП в Інституті Бізнесу Національного Університету Льюїса у м. Новий Сонч;
- 2 НПП в Університеті Кардинала Стефана Вишинського (м. Варшава, Польща);
- 4 НПП в Варшавському університеті природничих наук (м. Варшава, Польща);
- 6 НПП в Університеті Collegium Civitas (м. Варшава, Польща);
- 16 НПП в Краківському аграрному університеті (м. Краків, Польща).

Таблиця 7.3

Міжнародне стажування НПП університету за 2018 рік

Факультет (інститут)	Кафедра, відділ тощо	ПІБ	Термін	Установа	Кіль- кість осіб
І	2	3	4	5	6
Факультет аг- ротехнологій і природоко- ристування	Геодезії та землеустрою	Трач Іван Васильович	20.06.2018– 20.07.2018	Краківський аграрний університет	3
		Лаврук Віталій Валерійович	10.09.2018– 10.12.2018	Університет суспільно- економічний в Пшеворску	
		Петрише Ольга Іванівна	12.11.2018– 7.12.2018	Університет Сівітас	
	Рослинництва, селекції та насінництва	Гаврилянчик Руслан Юрійович	29.04.2018– 18.05.2018	Міжнародний учбовий центр МАШАВ	1
		Овчарук Олег Васильович	15.12.2017– 15.03.2018	Краківський аграрний університет	3
		Кобернюк Олена Тарасівна	18.05.2018– 18.06.2018	Краківський аграрний університет	
		Чинчик Олександр Сергійович	20.06.2018– 11.07.2018	Університет Сівітас	
	Садово-паркового господарства, землеробства і грунтознавства	Гаврилюк Валерій Борисович	1.10.2018– 1.11.2018	Краківський аграрний університет	2
		Строяновський Василь Станіславович	2.11.2018– 3.12.2018	Краківський аграрний університет	
	Агрохімії, хімічних та загальнобіологічних дисциплін	Овчарук Олена Вікторівна	16.05.2018– 18.06.2018	Краківський аграрний університет	1

Продовження табл. 7.3

1	2	3	4	5	6
Факультет ветеринарної медицини та технологій у тваринництві	Інфекційних та інвазійних хвороб	Левицька Вікторія Андріївна	18.10.2018–18.04.2019	Варшавський університет природничих наук Варшавський університет	2
	Економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	Мушинський Андрій Броніславович	18.10.2018–18.04.2019	природничих наук Краківський аграрний університет	2
	Фінансів, банківської справи і страхування	Білик Тетяна Леонівна Нісходовська Олена Юрівна	20.06.2018–20.07.2018 12.11.2018–7.12.2018	Університет Сівітас	1
Економічний факультет	Інформаційних технологій	Рудик Володимир Касьянович	1.10.2018–31.10.2018	Варшавський університет природничих наук Варшавський університет	3
		Цвігун Інна Анатоліївна	1.10.2018–31.10.2018	Університет Сівітас	1
		Мушеник Ірина Миколаївна Марусей Тетяна Володимирівна	12.11.2018–7.12.2018 12.11.2018–7.12.2018	Університет Сівітас	1
Інженерно-технічний факультет	Машиновикористання в АПК	Ткач Олег Васильович	10.03.2018–10.04.2018	Краківський аграрний університет	2
	Енергетики та електротехнічних систем в АПК	Михайлова Людмила Миколаївна	15.12.2017–15.03.2018	Краківський аграрний університет	1
		Козак Олександр Володимирович	20.06.2018–20.07.2018	Краківський аграрний університет	1
	Транспортних технологій та засобів АПК	Гуцол Тарас Дмитрович	15.12.2017–15.03.2018	Краківський аграрний університет	1

Продовження табл. 7.3

Інженерно-технічний факультет	Професійної освіти	Ляска Оксана Петрівна	22.01.2018–23.02.2018	Краківський аграрний університет	2
		Прокопова Ольга Петрівна	22.01.2018–23.02.2018	Краківський аграрний університет	
Навчально-науковий інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки	Тракторів, автомобілів та енергетичних засобів	Дуганець Віктор Іванович	10.03.2018–10.04.2018	Краківський аграрний університет	1
		Боднар Алла Миколаївна	11.06.2018–29.06.2018	Університет бізнесу – Національний університет Льюїса в м.Новий Сонч	
	Соціально-гуманітарних дисциплін	Колосюк Ірина Анатоліївна	11.06.2018–29.06.2018	Університет бізнесу – Національний університет Льюїса в м.Новий Сонч	4
		Гуменюк Ірина Іллівна	20.06.2018–11.07.2018	Університет Сівітас	
		Чайковська Ольга Володимирівна	2.11.2018–3.12.2018	Краківський аграрний університет	
	Фізики і загальнотехнічних дисциплін	Збаравська Леся Юріївна	9.04.2018–21.04.2018	Університет Кардина-ла Стефана Вишинського у Варшаві	4
		Торчук Михайло Васильович	9.04.2018–21.04.2018	Університет Кардина-ла Стефана Вишинського у Варшаві	
		Слободян Сергій Борисович	20.06.2018–20.07.2018	Краківський аграрний університет	
		Семенішена Руслана Володимирівна	10.09.2018–28.09.2018	Економічний університет в Кракові	
Разом					33

Таблиця 7.4

Міжнародне стажування НПП університету за 2019 рік

Факультет (інститут)	Кафедра, відділ тощо	ПІБ	Термін	Установа	Кількість осіб
Інженерно-технічний факультет	Ремонт машин і енергообладнання	Федірко Павло Петрович	18.02.2019–04.03.2019	Краківський аграрний університет	4
		Бончик Віталій Семенович			
		Кроль Володимир Олександрович			
		Оленюк Олександр Анатолійович			
	Сільськогосподарських машин і механізованих технологій	Рудь Анатолій Володимирович	11.03.2019–23.03.2019	Вищий Семінаріум Духовний Університету Стефана Вишинського	2
		Бурдега Василь Юрійович			
		Дуганець Василь Іванович	11.06.2019–11.07.2019	Краківський аграрний університет	1
	Енергетики та електротехнічних систем в АПК	Гарасимчук Ігор Дмитрович	11.06.2019–11.07.2019	Краківський аграрний університет	1
		Єрмаков Сергій Володимирович	7.04.2019–13.04.2019	Інститут нафти і газу	1
	Лабораторія ДАК-GPS				
Разом					9

У 2019 році – 9 НПП пройшли стажування (табл. 7.4):

- 1 НПП в Інституті Нафти і газу у м.Кракові;
- 1 НПП в Університеті Кардинала Стефана Вишинського (м. Варшава, Польща);
- 7 НПП в Краківському аграрному університеті (м. Краків, Польща).

З метою розширення перспективних напрямків розвитку співробітництва в галузі вищої освіти та науки з вищими навчальними закладами зарубіжних країн, поглиблення українсько-польського навчально-наукового співробітництва, подальшого розвитку співпраці в освітній, науковій та культурній сферах, надання науково-методичної допомоги, формування і закріплення на практиці професійних компетентностей та вдосконалення професійних практичних навичок і вмінь зі спеціальності, на підставі Договору про співпрацю між Подільським державним аграрно-технічним університетом та Краківським аграрним університетом (Польща) від 09.10.2012 р., згідно Положення про Міжнародний центр культурно-освітньої діяльності та дорадництва «Руки співдружності» (протокол засідання Вченої ради від 04.03.2016 р., №5) на базі кафедр університету пройшли підвищення кваліфікації у формі стажування викладачі Краківського аграрного університету. Стажування організовано Інститутом підвищення кваліфікації та перепідготовки за активної участі та професійної підтримки кафедр інфекційних та інвазійних хвороб (факультет ветеринарної медицини, науковий консультант д.с.г.н., професор Супрович Т.М.), агрохімії, хімічних і загальнобіологічних дисциплін (факультет агротехнологій та природокористування, науковий консультант к.с.г.н., доцент Пустова З.В.) з напрямку «Мікробіологія» для професора Остафіна Марека та магістра інженерії Карола Бульські.

За напрямками «Енергетика», «Біомаса», «Біопаливо» – докторів наук Томаша Хебда, Марека Вробеля, Кшиштофа Мудрика, магістра інженерії Кшиштофа Джеджіча було прикріплено до кафедри екології і збалансованого природокористування (факультет агротехнологій та природокористування, науковий консультант к.с.г.н., доцент Бабій Я.В.), кафедри енергетики

та електротехнічних систем в АПК (інженерно-технічний факультет, науковий консультант к.т.н., доцент Гарасимчук І.Д.), кафедри тракторів, автомобілів та енергетичних засобів (інженерно-технічний факультет, науковий консультант д.пед.н., доцент Дуганець В.І.).

Відбувся не лише обмін робочими делегаціями, а й конкретна співпраця викладачів в обміні науково-педагогічним досвідом. Були проведені нашими польськими колегами лекції, лабораторні заняття та відкриті майстер-класи.

Ректор університету Іванишин В.В. урочисто вручив викладачам Краківського аграрного університету Сертифікати про проходження підвищення кваліфікації у формі стажування.

Варто відзначити, що в 2018–2019 навчальному році 5 НПП Краківського аграрного університету Адам Ноцон, Якуб Стикс, Марта Ноцон, Норберт Педрик та Томаш Міровські успішно пройшли стажування в Подільському державному аграрно-технічному університеті, що підтверджено сертифікатами відповідно зразку за тематикою проведених досліджень: «Сучасні технології переробки біомаси в системі відновлювальної енергетики», «Діагностика механічних систем», «Використання енергії біомаси» тощо.

У 2019 році у Подільському державному аграрно-технічному університеті проведено зустріч доктора інженерії Лукаша Єнчмьонека, професора Державної вищої професійної школи в Тарнові (Польща), з студентами навчально-наукового інституту енергетики та економічного факультету. Польським науковцем було проведено лекційне заняття на тему: «Використання біомаси, як альтернативного джерела енергії». Такий захід передбачено, у рамках проектів за Програмою Еразмус+ з міжнародної кредитної мобільності та професійного обміну досвідом науково-педагогічних працівників між університетами-партнерами: Подільським державним аграрно-технічним університетом та Державною вищою професійною школою в Тарнові.

У той же час, студенти ознайомились з процесом сертифікації продукції біопалива, біорідин та сировини для їх вироб-

ництва у системі KZR INiG, про що розповів доктор інженерії Міхал Пайда, аудитор Краківського Державного науково-дослідного Інституту Нафти і Газу» (INiG, Польща).

Результатом співпраці з польською фірмою «DAK GPS», яка працює в сфері відновлювальної та альтернативної енергетики, стало відкриття на базі університету навчально-наукової лабораторії «DAK GPS». Першими науковими досягненнями лабораторії є проведення роботи в структурі загальної теми «Агробіомаса України, як енергетичний потенціал Центральної та Східної Європи» за напрямком: «Формування науково-технологічних засад процесу торефікації агробіомаси». В рамках проекту розглядався такий спосіб покращення енергетичних властивостей біомаси, як торефікація. Обладнання для торефікації, яке міститься в лабораторії, є в своєму роді унікальним і дозволяє дослідити перетворення, що відбуваються в біомасі при різних температурних і часових параметрах, що дає можливість отримати як торефікат різного ступеня обробки, так і біовугілля та виробити конкретні рекомендації для різних видів біомаси. Практична цінність проекту заключається в тому, що існуючі виробничі машини працюють за звичай в вузькому діапазоні регулювання параметрів, а реальних досліджень процесу проведених на обладнанні близькому до виробничого не так багато не лише в Україні, а й в світі.

Таким чином, силами лабораторії можна досягнути таких практичних перспектив:

- отримати торефікат (або біовугілля) на різних режимах термічної обробки;
- дослідити зміну властивостей торефікованого продукту в порівнянні з сировою біомасою (питома теплота згорання, гідрофобність, зольність, емісія парникових газів);
- виробити рекомендації щодо режимів торефікації конкретного виду біомаси;
- створити універсальний алгоритм підбору сумішей біомаси для торефікату в залежності від умов спалювання і наявного обладнання.

Отже, розвиваючи і вдосконалюючи технологію торефікації в Україні, зроблено вагомий крок для підвищення рівня відновлювальної енергетики, що є важливим завданням на шляху до енергонезалежності країни, відповідно до прийнятих Кабінетом міністрів «Плану дій...» та «Стратегії розвитку...» енергетики України.

За результатами співпраці впродовж 2014–2018 рр. встановлено домовленості щодо розвитку науково-дослідних робіт та обміну досвідом в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» з доктором історичних наук професором Університету Абу-Дабі (Об'єднані Арабські Емірати) Фатен Мухаммед Аль Наджар, яка працює на посаді професора кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

IV. Популяризація та вдосконалення рівня володіння іноземними мовами студентів, аспірантів та НПП університету

За 2014–2019 навчальний рік суттєво збільшилась кількість викладачів, котрі підвищили рівень володіння іноземною мовою.

Понад 500 осіб займалися за програмою Lingva Skills (соціальний онлайн проект з вивчення англійської мови).

Студенти, аспіранти та науково-педагогічний персонал регулярно відвідували заняття в англomовному дискусійному клубі університету.

НПП університету продовжували отримувати сертифікати на рівень володіння іноземними мовами (англійською, німецькою, польською тощо). За два останніх навчальних роки близько 30 НПП оволоділи іноземною мовою на рівні B2. Крім того, 8 НПП університету володіють іноземною мовою на рівні C1, що підтверджено сертифікатами і дипломами міжнародного зразку.

В університеті щорічно проводиться захід «Тиждень іноземних мов». Викладачі кафедри іноземних мов організовували різноманітні мовні та культурно-освітні семінари та тренінги за участю студентів, аспірантів та НПП університету з англійської, німецької, французької, іспанської, польської та латинської мов.

Суттєві досягнення щодо покращення рівня володіння іноземними мовами студенти та НПП демонструють у вигляді таких заходів:

- захисту дипломної роботи англійською мовою магістра напряму підготовки «Професійна освіта» Василя Голінея (науковий керівник — канд.пед.наук, доц. О.П. Ляска, консультант — канд.пед.наук, доц. А.О. Роляк);

- проведення англомовної лекції доцента кафедри обліку і аудиту, канд.екон.наук Борковської В.В. на тему «Cost-volume-profit analysis» за участі волонтера Корпусу Миру в Україні Клер Маннінг студентам економічного факультету ПДАТУ;

- проведення англомовних лекцій НПП економічного факультету доцента Кучера О.В., професорів Рудика В.К. та Цвігун І.А. студентам економічного факультету Варшавського університету природничих наук під час участі у грантовій програмі фонду UNESCO.

Відповідно до укладеної Угоди між Корпусом Миру Сполучених Штатів Америки в Україні та Подільським державним аграрно-технічним університетом в рамках Проекту навчання англійської мови з 19 лютого 2018р. по 18 лютого 2019р. служила волонтерка Клер Елізабет Маннінг.

За цей період волонтерка:

- провела 210 занять в парі з викладачами англійської мови університету за методикою «Team-teaching»;

- організувала понад 100 засідань англомовного дискусійного клубу для студентів та викладачів університету;

- виграла грант на отримання 200 англомовних підручників та книг від бібліотек США для наукової бібліотеки університету.

В університеті постійно був відкритий набір на курси іноземних мов для студентів та НПП з метою посилення програми мобільності в рамках закордонного наукового стажування на англійській та польській мовах. Крім того, НПП університету систематично брали участь у роботі літніх курсів, семінарів з іноземних мов. Також, відбувся захист окремих наукових робіт студентів магістратури на англійській мові, були проведені відкриті лекції та семінарські заняття на англійській мові за участі волонтерки Корпусу Миру Сполучених Штатів Америки в Україні Клер Елізабет Маннінг.

У квітні 2019 року розпочато співпрацю з волонтером Кларком Х'юзом з Техасу, який бере участь у проєкті «Розвиток громад» від Корпусу Миру США в Україні щодо реалізації проєктів спрямованих на посилення громадянського суспільства, сталий розвиток громад, покращення економічних можливостей, ефективне місцеве самоврядування, промоція громади тощо. За сприянням волонтера розпочата співпраця з індивідуальним фермерським господарством «YOUR FARM» американського фермера Чіпа Тейлора, що живе і працює на даний час у селі Залісці Дунаєвського району. За результатами співпраці студенти та НПП університету проводили наукові дослідження щодо ефективності вирощування окремих зелених культур (руколи, шпинату, салату тощо), досліджують особливості використання агроволокна, побудови тепличного господарства в цілому, підвищують навички володіння англійською мовою професійного спрямування за сільськогосподарською тематикою.

Протягом звітнього періоду в університеті відбувся ряд важливих подій міжнародного значення:

Надзвичайно значуща не тільки для міста, але й для України в цілому була зустріч 19 травня 2014 році в університеті з Послом Ісламської Республіки Пакистан в Україні Ваджахат Алі Муфті. Після урочистої зустрічі пан Посол відвідав музей історії університету, ряд навчальних аудиторій та побував на заняттях студентів університету. У свою чергу в.о. ректора Володимир Васильович Іванишин ознайомив Пана Посла зі структурою, професорсько-викладацьким складом та матеріальною базою університету, зосередив увагу на досягненнях наших науковців: зокрема унікальному Науково-дослідному інституті круп'яних культур ім. О.Алексєєвої, а також запропонував співробітництво у галузі ветеринарної медицини та переробки тваринницької продукції.

9 лютого 2016 року на факультеті агротехнологій і природокористування в рамках навчання студентів спеціальності «Агрономія» за спільною програмою з компанією «Кернел» відбувся майстер-клас австрійського аграрного експерта Йохана Тацберга, під час якого він поділився власним поглядом на

актуальні проблеми землеробства України і оптимальні шляхи ефективного їх вирішення, а також презентував сучасну ґрунто-обробну техніку компанії Case IH («Кейс»).

25-26 квітня 2016 року в Подільському державному аграрно-технічному університеті відбулась Міжнародна науково-практична конференція «Селекція, насінництво, технології вирощування круп'яних та інших сільськогосподарських культур: досягнення і перспективи», присвячена пам'яті Олени Семенівни Алексеевої. У роботі конференції взяли участь вчені з Азербайджану, Білорусі, Молдови, Казахстану, Росії та усіх кутків України. У кожній з доповідей колег та запрошених гостей лунали теплі слова про селекціонера, яка назавжди увійшла в історію української науки.

8-9 червня 2016 року ректор університету, професор Іванишин В.В. перебував у відрядженні в Німеччині в м. Мюнхен у промислово-торгівельній палаті на бізнес-форумі. Під час зустрічі були встановлені домовленості щодо співпраці ПДАТУ з державним секретарем Баварського міністерства економіки, енергетики та технології Францем Йозефом Пшірером.

25 листопада 2016 року за ініціати́ви міжнародного відділу університету було започатковано роботу англomовного дискусійного клубу «English Speaking Club». Спеціальним гостем відкриття була волонтерка Корпусу Миру, американка Ерін Хатчінс, яка дала багато корисних порад викладачам щодо викладання англійської мови та підготувала надзвичайно цікаву презентацію з новітніх методів навчання.

17 травня 2017 року відбулася зустріч науково-педагогічних працівників та студентів економічного факультету з представниками ТОВ «Агросолюшнс» — директором Завадським Віталієм і його бізнес-партнером з Німеччини Хартмутом Шімечеком, головним юристом та головним бухгалтером підприємства. Метою зустрічі було поліпшення взаємодії з одним із базових підприємств регіону, вивчення зарубіжного досвіду ведення аграрного бізнесу. Цікавим був виступ Хартмута Шімечека, який займається сільськогосподарським виробництвом, консалтинговими послугами та інвестиційною діяльністю. Він

окреслив головні відмінності ведення аграрного бізнесу між Німеччиною та Україною, оцінив сучасні ризики для вітчизняного аграрного виробництва та перспективи його розвитку в Україні.

23 травня 2017 року у рамках цієї події та з метою відзначення Всесвітнього дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку, який цього року вперше відзначається в Україні, організовано та проведено англомовний дискусійний Круглий стіл, учасниками якого були студенти, аспіранти та НПП ПДАТУ. Метою заходу стало обговорення сутності та значущості понять культурного різноманіття та «розумного туризму», а також міжкультурної інтеграції у рамках подорожування країнами світу. Свою презентацію на запропоновану тему підготувала та представила запрошена відділом міжнародних зв'язків ПДАТУ волонтерка Корпусу миру – Ерін Хатчінс. Основна теза надзвичайно цікавої та ґрунтовної доповіді Ерін, котра була побудована на власному досвіді доповідачки – «розуміння та повага до традицій та звичаїв народів світу, які можливі лиш за рахунок особистісного спілкування».

9 червня 2017 року із робочим візитом до Подільського державного аграрно-технічного університету завітала директор проекту Освіта Корпусу Миру США в Україні – Тамара Придатко. Під час зустрічі з ректором вищого навчального закладу, професором Володимиром Іванишином, начальником відділу міжнародних зв'язків Іриною Гуменюк, завідувачем кафедри іноземних мов Людмилою Чухно, мова йшла про налагодження тісної партнерської співпраці та залучення американського волонтера до роботи в університеті з метою удосконалення навичок та покращення рівня англомовної комунікації студентами та НПП університету, ознайомлення з сучасними методиками викладання мови, заохочення та популяризації волонтерської роботи в освітньому закладі, підвищення громадської активності молоді та сприяння прогресивним змінам в освіті.

25 червня 2017 року з нагоди святкування Дня Молоді, аспіранти, викладачі та працівники університету взяли участь у міжнародному культурно-масовому заході Global Village, який був організований молодіжною волонтерською організацією

AIESEC. AIESEC – заснований у 1948 році студентам з 7 країн Європи для налагодження міжкультурних зв'язків у повоєнний період, наразі це міжнародна платформа для молоді, платформа, що дозволяє відкрити і розвинути свій лідерський потенціал. Організація сьогодні об'єднує 126 країн та територій. Головний офіс знаходиться у Роттердамі, Нідерланди. Організація об'єднує активну англomовну молодь різних країн світу та забезпечує міжнародні стажування для своїх членів.

1 вересня 2017 року було досягнуто домовленості із вищим закладом освіти м. Криниця-Здруй (Польща) про співпрацю та проведено декілька спільних конференцій, підготовлено до друку науковий збірник. На сьогоднішній день, даний захід проводиться щорічно на початку навчального року.

23 жовтня 2017 року в університеті було проведено чергову презентацію та мотиваційний тренінг щодо можливостей для студентів та аспірантів університету проходити виробничу практику та стажування за кордоном. Представлено стипендіальну програму німецької економіки для України. Даний проєкт фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва і розвитку та підтримується Німецьким товариством економічної співпраці.

13 березня 2018 року із дружнім візитом в університеті перебувала делегація із організації G'S-Naturally Fresh (Велика Британія). Проведені переговори щодо перспектив міжнародного стажування студентів, аспірантів та НПП на фермерських господарствах Сполученого Королівства.

4-15 березня було проведено семінар «Школа молодого науковця – 2018». Захід відбувся в рамках реалізації проєкту Європейського Союзу «Еразмус+» напряму Розвиток потенціалу вищої освіти/Жан Моне «Європейські індикатори якості освітніх досліджень для розширення можливостей освітян в Україні» за результатами роботи I Зимової школи Української асоціації дослідників освіти.

31 березня 2018 року в ПДАТУ було вперше проведено англomовний семінар-тренінг. Тема семінару – «Основи подкастів». Спікером та тренером на заході був Семір Дзебо, магістр Центрального Європейського університету, Будапешт.

21-25 травня 2018 року співробітники кафедри інфекційних та інвазійних хвороб Левицька В.А. і Мушинський А. Б. взяли участь у XIII Міжнародній конференції паразитологів, яка була організована Інститутом паразитології Словацької академії наук спільно з Чеським товариством паразитологів в місті Кошице (Словаччина).

29-31 травня 2018 року асистент кафедри професійної освіти Олена Книш взяла участь у навчально-тренінговій програмі «Academic Integrity in Transitional Societies»: міжнародна школа з підвищення навиків написання наукових статей для викладачів. Програма організована в межах Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP та спрямована на підвищення професійних навичок академічного письма.

20-23 червня 2018р. делегація ПДАТУ у складі 22-х осіб на чолі із проректором із навчальної, науково-інноваційної та міжнародної діяльності Тетяною Білик та проректором із науково-педагогічної і виховної роботи Тарасом Гуцолом взяли участь у V Міжнародній конференції м. Криниця (Польща). Учасники представили цікаві доповіді та проекти з тематики конференції «Відновлювальні джерела енергії».

9-16 вересня 2018 року 298 делегатів ботанічних садів зі 49 країн світу зустрілись у Варшаві обговорити актуальні питання екологічного виховання. Співробітники ботанічного саду Подільського державного аграрно-технічного університету взяли участь у X-му Міжнародному конгресі з питань освіти у ботанічних садах, презентуючи свої напрацювання в напрямку головної теми конгресу «Приведення природи до міста».

21 вересня 2018 р. у Подільському державному аграрно-технічному університеті відбулася X Міжнародна конференція на тему: «Клімат орного поля». Організаторами конференції виступили: Польська академія наук, Державний університет ім. Шимона Шимоновича (м. Замостя), Львівський національний аграрний університет (м. Дубляни), Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський). Загалом у конференції взяли участь 38 закордонних гостей.

16-18 жовтня 2018 року делегація Подільського державного аграрно-технічного університету на чолі з ректором університе-

ту, доктором економічних наук, професором Іванишином В.В., перебувала у Варшавському університеті природничих наук. За період перебування був організований спільний україно-польський круглий стіл, де було обговорено можливі теми подальшої співпраці та проведені робочі зустрічі з представниками різних факультетів, зокрема: факультет ветеринарної медицини, економічний факультет, відділ міжнародних зв'язків, факультет виробничої інженерії, факультет агротехнологій та біології. У рамках офіційного візиту делегація університету відвідала дослідницькі об'єкти Варшавського університету природничих наук і ознайомилась з роботою відділення клініки захворювань великих тварин дендропарку в Рогові та роботою молочної ферми. Тематику для дискусій були конкретні напрямки майбутніх спільних досліджень та проектів, участь у спільних грантових програмах, індивідуальна мобільність студентів та НПП ПДАТУ та ВУПН тощо.

24 жовтня 2018 року у Подільському державному аграрно-технічному університеті з робочим візитом перебувала делегація з Данії, підприємства «SDL», діяльність якого сконцентрована на практичній підготовці українських студентів на фермах Данії, на чолі з директором Фрідою Солінгвраа та помічником директора Йесом Солінгвраа спільно із Всеукраїнською Спілкою Аграрної Молоді України (Головою Спілки – Андрієнком Миколою Івановичем, засновником Спілки – Дебіч Оленою Павлівною та заступником Голови Спілки – Моньком Леонідом Юрійовичем).

20–25 жовтня 2018 року представники Подільського державного аграрно-технічного університету пройшли навчання у державному інституті нафти й газу (Краків, Польща). Після складання іспиту Гуцол Тарас і Кучер Олег отримали сертифікати, що засвідчують можливість надавати консалтингові послуги в системі KZR INIR.

2-4 листопада 2018 року у ПДАТУ було проведено Міжнародний науково-практичний форум «Бджільництво України – як основа продовольчої безпеки і збереження довкілля» із залученням німецьких партнерів.

17 листопада 2018 року у м. Варшава у Варшавському університеті природничих наук проходила 19-та Міжнародна наукова конференція Diagmol-2018 «Молекулярна біологія в діагностиці інфекційних хвороб та біотехнології», у якій брали участь викладачі ПДАТУ – Левицька Вікторія Андріївна та Мушинський Андрій Броніславович.

У межах реалізації програми «Schools Online – Digital Collaborative Learning», що здійснюється з ініціативи Міністерства освіти та Міністерства закордонних справ Держави Ізраїль у 2018–2019 навчальному році, Подільський державний аграрно-технічний університет у співпраці з Кам'янець-Подільським ліцеєм реалізовує низку он-лайн зустрічей між старшокласниками м. Кам'янця-Подільського та м. Емек Хефер (Ізраїль). Реалізацію проекту забезпечує Олена Книш, кандидат філологічних наук, викладач кафедри професійної освіти ПДАТУ.

3-6 березня 2019 року доцент кафедри обліку і оподаткування Борковська В.В. взяла участь в проєкті «Сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP» та семінарі з удосконалення навичок англомовного академічного письма під керівництвом доктора наук Університету Аризони Роберта Артура.

19 квітня 2019 року розпочата робота англомовного дискусійного клубу ПДАТУ «English speaking club» за участю волонтера Кларка Х'юза з Техасу який працює в проєкті «Розвиток громад» від Корпусу Миру США в Україні.

15-19 травня 2019 року офіційна делегація ПДАТУ на чолі з проректором з навчальної, науково-інноваційної та міжнародної діяльності Тетяною Білик взяла участь у щорічному фестивалі «Дні SGW» Варшавського університету природничих наук. Під час заходу відбулася урочиста церемонія вручення диплома Почесного Доктора Варшавського університету природничих наук професору Анджею Хвалібоку з Копенгагену за вагомий науковий внесок в дослідження з розвитку тварин та була проведена лекція на тему: «Animal in Human world» («Тварини в житті людини»).

25 травня 2019 відбулося урочисте святкування 100-річного ювілею ПДАТУ під час якого, із вітальними словами ректору,

науково-педагогічним працівникам, студентам та випускникам ПДАТУ виступили стратегічні міжнародні партнери університету, серед яких: професор Веслав Белявські — ректор Варшавського університету природничих наук, Польща; професор Владімер Сади — ректор Краківського аграрного університету ім. Гуго Коллонтая, Польща; професор Ядвіга Ласка — ректор Державної Вищої Професійної Школи у Тарнові, Польща (Республіка Польща); професор Фатен Аль Наджар (Об'єднані Арабські Емірати). Загалом, на святі 100-річного ювілею університету були присутні близько 20 представників міжнародних партнерів університету.

Інтеграція університету як рівноправного партнера в міжнародний науково-освітній простір, забезпечення стійких зв'язків із зарубіжними суб'єктами партнерства в науково-дослідній області; досягнення міжнародного рівня конкурентоспроможності результатів науково-дослідної діяльності; вихід на світовий ринок наукомістких технологій і науково-технічної продукції.

Для цього необхідно вирішення таких завдань:

- збільшення кількості запитів до міжнародних фондів на фінансування наукових проектів, грантів;
- участь студентів, аспірантів, науковців та науково-педагогічних працівників університету у міжнародних і міжнародних закордонних конференціях, симпозіумах, круглих столах;
- друк наукових статей викладачів університету у міжнародних виданнях;
- збільшення представництва наукового та науково-педагогічного складу університету у редакційних колегіях закордонних наукових видань;
- висвітлення наукових досягнень університету на міжнародному рівні під час участі у міжнародних заходах, організованих як на території України, так і за її межами;
- взаємного обміну науковою і науково-технічною інформацією, використання міжнародних інформаційних фондів і систем;

- розвиток програми Європейського Союзу ЕРА3МУС+, що підтримує проекти співпраці, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту;

- участь у програмах двостороннього обміну науковими, науково-педагогічними працівниками і здобувачами, з метою їх стажування та підвищення кваліфікації, зокрема: у проекті академічної мобільності Polish National Commission for UNESCO (міжнародна програма стажування НПП при SGGW Poland); у проекті академічної мобільності WIRA (міжнародна програма обміну по дослідженню сільськогосподарської галузі за підтримки сім'ї Воскобійників); у проектах фінансованих міжнародним Вишеградським фондом для дослідників історії, соціології, економіки, культури країн Вишеградської угоди (Чехія, Польща, Словаччина, Угорщина); у програмах академічних обмінів імені Фулбрайта для отримання гранту на навчання та/або проведення досліджень у США; у програмі для молодих наукових співробітників і аспірантів з країн Центральної та Східної Європи за підтримки Фонду Королеви Ядвіги; у програмі Faculty Exchange Program при Міністерстві сільського господарства США USDA тощо.

- проведення міжнародних конгресів, симпозіумів, конференцій та виставкових заходів;

- провадження спільної видавничої діяльності та обмін науковою друкованою продукцією;

- навчання іноземних студентів, що суттєво посилить позиції університету на міжнародних ринках освітніх послуг.

Досягнення міжнародних стандартів якості освіти та наукових досліджень неможливе без упровадження досвіду провідних зарубіжних освітньо-наукових установ у навчальний процес та у сферу наукової діяльності університету. Тому, подальші перспективи вбачаємо у формуванні ефективного механізму співпраці університету та його підрозділів з міжнародними партнерами — провідними освітніми та дослідницькими установами та імплементації в університеті інноваційних методів організації освітнього процесу та наукових досліджень.

8. ВИХОВНА РОБОТА

Протягом 2014–2019 навчальних років організаційно-виховна та культурна робота були однією з пріоритетів діяльності ректорату, професорсько-викладацького складу та громадських організацій університету.

Виховна робота розглядається як важлива складова освітнього процесу університету і спрямована на реалізацію концептуальних положень Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Статуту Університету, наказів Міністерства науки і освіти України, інших законодавчих і нормативно-правових актів, що відповідає сучасному розвитку країни.

Протягом звітного періоду організаційно-виховна робота проводилася згідно з Планом виховної роботи університету на навчальний рік, який розроблений на підставі Державної цільової програми «Молодь України» (2016–2020 рр.) і планів виховної роботи факультетів та інститутів.

Результативність виховної роботи оцінювалася за кількісними та якісними показниками, зокрема: успішність навчання, навчальна дисципліна, стосунки в академічних групах, аналіз виконання студентами правил внутрішнього розпорядку, правової поведінки, кількість правопорушень, виконання планів виховної роботи, якість проведених заходів, кількість студентів у творчих об'єднаннях, гуртках, учасників фестивалів тощо, участь молоді в різних громадянських, патріотичних акціях, результати соціологічних досліджень, які відображають моральні, політичні, соціальні, культурні орієнтації студентів.

Отже, виховна робота в університеті охоплювала всі напрямки Концепції національного виховання студентства та була спрямована на виконання основного завдання, яке стоїть перед сучасною вищою школою, — формування всебічно розвиненої, духовно й морально зрілої особистості, готової відповісти на потреби сучасного життя.

Концепція виховної роботи університету була спрямована на створення ефективних умов для розвитку кожного студента. Головним принципом концепції є безперервність виховного процесу, а це передбачає наступність і послідовність виховання студентів на усіх рівнях освіти.

Діяльність усіх суб'єктів виховного процесу: студентів, органів студентського самоврядування, заступників деканів із виховної роботи, наставників академічних груп — була спрямована на пошук нових педагогічних технологій, визнання пріоритету самовиховання студентів, індивідуальної діяльності, орієнтованої на розвиток власного потенціалу.

Студенти та викладачі університету щорічно брали участь в обласних та міських культурних заходах: виставках сільськогосподарської продукції, відкритті туристичного сезону, встановленні рекордів України, пам'яті жертв голодомору, пам'яті Чорнобиля, визволення Кам'янця-Подільського від німецько-фашистських загарбників, пам'яті жертв голодомору, пам'яті Героїв Небесної Сотні тощо.

Традиційними в університеті стали проведення таких заходів: урочистості з нагоди Дня знань, День сільськогосподарського працівника, День студента, Агроуніфест, День автомобіліста, Новорічні віншування, День зустрічі випускників, «Науковий пікнік у вишиванці», церемонії випуску студентів тощо.

З 2014 року в університеті, за ініціативи та під патронатом ректора професора Володимира Іванишина, відбувається творчий конкурс на виявлення обдарованої молоді «Агроуніфест», у якому беруть участь студенти усіх навчальних закладів. Так, у 2017 та у 2018 роках до участі в даному дійстві були залучені не лише студенти українських вишів, а й з-за кордону.

З 2017 року студенти університету беруть участь у I відбірковому турі «Агродебатів» у рамках проведення Зльоту відмінників аграрної освіти. За умовами конкурсу, переможця першого туру делегують для подальших змагань до міста, де відбувається Зліт. Результатами II (заключного) туру є: 2017 рік (НУБіП) — друге місце — Погребняк Сергій; 2019 рік (ХНАУ) — перше місце — Бугера Артем.

З 2017 року в університеті відбувається феєричний захід, який не мав аналогів в Україні – «Науковий пікнік у вишиванці», що поєднав два свята: День науки та День вишиванки.

З 2017 року університет є учасником проведення міського культурного заходу «РетроФест».

У 2018 році університет став осередком проведення заходу, організований обласним та міським центром зайнятості «Яр-марка професій» з перспективою подальшої співпраці та взаємодії.

У 2018 році в університеті створений Прес-центр, який здійснює написання, коригування, редагування інформаційних текстів, розміщених на сайті університету, Агроосвіти, МОН України, у ЗМІ. Керівник прес-центру налагоджує співпрацю з медійниками задля повної та правдивої всебічної інформації у ЗМІ та популяризації вищого аграрного закладу Поділля.

З 2017 року започатковане проведення щорічної прес-конференції ректора із журналістами ЗМІ (жовтень – напередодні проведення «Агроуніфесту»). Мета даного діалогу – висвітлення особливостей навчання та виховання в університеті, перспективи втілення планів та намічених задумів для покращення освітньо-виховного середовища під час підготовки фахівців європейського зразка.

З 2015 року здійснюється друк газети «Вісник університету» в оновленій сучасній редакції.

У 2018 році відбулася реалізація нового проекту – вихід Міжнародної онлайн газети «UniWeb» (за участі закладів освіти України, Польщі, ОАЕ).

З 2018 року створений Інститут кураторства, що покликаний удосконалити роботу кураторів, академічних груп та наблизили її до системи тьюторства.

Важливою подією, яка відбулася у звітному періоді, стало відзначення Подільським державним аграрно-технічним університетом свого 100-річного ювілею. Урочистості відбулися 25-27 травня 2019 року. З цієї нагоди було запрошено більше 2000 випускників, державних діячів, представників органів влади, представників агроформувань з усієї України, науковців, як

закордонних так і вітчизняних. Загалом дійство відвідало більше 5000 осіб. 25 травня 2019 р. в актовій залі відбулося урочисте засідання колективу університету, студентів і запрошених гостей та святковий концерт.

Протягом 2018/2019 навчального року в університеті були заплановані й проведені заходи «100 подій до 100-річчя», серед яких:

- виставка «Здобутки та досягнення університету»;
- відкриття оновленого музею історії університету для відвідувачів;
- публікація «Подільський державний аграрно-технічний університет – 100 років
- Круглий стіл «Наші випускники – наша гордість». Літопис випускників»;
- вікторина до 100-річчя «Чи знаєш ти історію університету»;
- засідання вчених рад факультетів, присвячених 100-річчю ПДАТУ та питанням стратегічного розвитку інститутів, факультетів, кафедр;

Створений у 1956 році університетський танцювальний колектив «Подільський Колос» за час свого існування здобув визнання не тільки у місті, а й за його межами та є постійним учасником різномісцевих заходів, примножуючи здобутки на мистецькій ниві.

Окрім вищезазначених, в університеті існують такі творчі гуртки, об'єднання, колективи:

- студія сучасного танцю «Махі» (керівник Микола Томайчук);
- команда КВН (керівник Світлана Ліщук);
- літературно-мистецький театр «Ольвія» (керівник Ольга Прокопова);
- науково-культурологічний гурток «Джура» (керівники Ірина Колосюк, Алла Боднар);
- фотостудія «Позитив» (керівник Ігор Ткачук).

При університеті працює секція Українського рукопашу «Спас». Студент університету Ігор Заїчко, який є членом даної

секції, взяв участь у Чемпіонаті України з панкратіону, здобувши 2 розряд і ввійшов до Збірної України з панкратіону.

Упродовж 2014–2019 н.р. в університеті здійснювалися такі види виховної роботи:

- складання орієнтовного плану виховної роботи зі студентами в університеті, академічних групах помісячно, потижнево, забезпечення його виконання деканатами, кафедрами, наставниками академічних груп, студентською організацією, співробітниками структурних підрозділів, які здійснюють виховну роботу;

- контроль за організацією і тематикою виховних годин, аналіз недоліків та узагальнення кращого досвіду наставників академічних груп з проведення виховних годин;

- методична робота з наставниками академічних груп, заступниками деканів із виховної роботи, а саме: проведення методичної наради з наставниками перших курсів академічних груп всіх факультетів; виступ на нараді, присвяченій виховній роботі, за участі керівників структурних підрозділів, які беруть участь у виховній роботі зі студентами; постійне проведення індивідуальної роботи з наставниками академічних груп; координація діяльності із заступниками деканів із виховної роботи, завідувачем наукової бібліотеки університету, керівниками музею історії університету, художніми керівниками;

- соціальна робота, а саме: надання відомостей щодо студентів-сиріт, напівсиріт, студентів із малозабезпечених сімей у органи державної влади; формування списків студентів, що потребують матеріальної допомоги;

- участь у роботі стипендіальної комісії: узагальнення пропозицій вчених рад факультетів, органів студентського самоврядування щодо висунення кандидатів на призначення іменних академічних стипендій, представлення на вчену раду університету;

- перевірка стану виконання графіка відвідування гуртожитків;

- організація участі студентів у різноманітних університетських конкурсах, заходах у місті, області, країні: участь у XVIII

Зльоті іменних стипендіатів та відмінників навчання аграрних ВНЗ III-IV рівнів акредитації, участь у заходах з нагоди відкриття туристичного сезону у м. Кам'янець-Подільському; участь у заходах з нагоди 60-річчя народного аматорського ансамблю «Подільський колос» та 25-річчя зразкового дитячого ансамблю танцю «Колосок» ПДАТУ;

- перевірка організації та проведення виховних годин на факультетах, в академічних групах;

- активізація співпраці з регіональними органами внутрішніх справ, з провідними лікарями міста, запрошення їх на зустрічі зі студентами згідно плану виховної роботи;

- постійний виїзд агітбригад університету з метою профорієнтаційної роботи;

- надання допомоги молоді (підліткам) у проблемах гендерного насильства: тренінг зі студентами;

- відкриття фотогалереї «Честь і шана»;

- заходи працівниками Ботанічного саду: «Королева Жоржин» тощо;

- вибори голови студентського самоврядування університету, вибори голів студентської ради по факультетах;

- оперативне вирішення поточних завдань з питань виховної роботи.

Адміністрацією університету спільно з викладачами психології постійно проводяться семінари для студентських груп разом із кураторами на тему «Профілактика суїцидальної та залежної поведінки», особливо у періоди інтенсивного поширення комп'ютерних ігор із суїцидальною спрямованістю.

В університеті діє і повсякденно удосконалюється цілеспрямована система національного виховання студентів. Її зміст будується на основі багатомірного розуміння життя та складається з таких основних напрямів: національно-патріотичне, правове, екологічне, художньо-естетичне, морально-етичне, інтелектуально-духовне, фізичне, професійне виховання.

Велику увагу виховний сектор університету приділяє патріотичному та національному вихованню студентів.

Визначальною рисою виховання патріотизму була дієвість, що здатна перетворювати почуття в конкретні справи та вчинки на користь держави. У цьому контексті актуальними були заходи, до проведення яких постійно залучалися студенти та викладачі нашого університету. Протягом звітнього періоду відбувалися зустрічі з учасниками АТО, які зі зброєю в руках і донині відстоюють честь і гідність України.

В університеті навчається багато талановитих популяризаторів українського слова. У День української писемності та мови студенти декламують власну поезію, співають власні пісні тощо.

Усі виховні заходи були орієнтовані на загальнолюдські, національні цінності. Університет був і залишається форпостом української духовності і патріотизму.

Обов'язковим елементом виховної роботи стало моральне виховання, яке здійснювалося через лекційні курси, у тому числі етичного та загального гуманітарного циклів і діяльність усіх служб, підрозділів, роботу кураторів, викладачів, а також через формування в колективах студентів атмосфери вимогливості, принциповості, чесності, відповідальності та взаємодопомоги. Окрім того, моральне виховання пронизало всю систему позааудиторної роботи: проведення Днів відкритих дверей; святкування знаменних дат університету, інститутів, факультетів, кафедр; залучення студентів до професійної роботи з майбутніми абітурієнтами; кураторські години; проведення бесід, лекцій з антиалкогольної та антинаркотичної тематики.

Належна увага в університеті приділялася вихованню в студентів високої культури та естетичних смаків. На належному художньому рівні в університеті відзначені важливі державні свята (День Конституції України, День Незалежності України, День Соборності України, День захисника Вітчизни, Міжнародний жіночий день, Шевченківські свята, День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, День Європи, Міжнародний день студента, День учителя тощо). Відбувалися і традиційні університетські свята й заходи (День студента, Новорічні він-

шування, День гумору, Дні відкритих дверей, випускні вечори, конкурс патріотичних постановок та багато інших).

В університеті проводилась значна робота щодо залучення студентів у різноманітні творчі гуртки та студії. Виконанню цих завдань сприяє культурно-масова робота університету. Всього за звітний період було проведено понад 3000 культурно-масових заходів.

Школою естетичного виховання та зростання соціальної активності молоді є художні колективи, мистецькі об'єднання, гурти, які діяли в університеті, де постійно підвищують свій культурно-виховний рівень понад 250 студентів.

Своє призначення університет реалізовував через створення інтенсивного духовного середовища, що сприяло виховання незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей, здатних діяти згідно з принципами добра й справедливості.

Ректорат і деканати приділяли значну увагу студентам-сиротам, інвалідам, студентам, які проживають в зоні АТО і студентським сім'ям. Ці категорії студентів у першу чергу забезпечувалися гуртожитком, отримували затверджені Законом пільги з боку університету.

Особливе місце в організації виховного процесу відводилося розв'язанню завдань професійного виховання, метою якого було формування у студентів поваги до обраної спеціальності, розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Великою колективною творчою справою стало для студентів святкування Дня студента, який об'єднав низку яскравих корисних дій студентської організації університету.

Правове виховання теж стало важливою ланкою у процесі формування підростаючого покоління й реалізовувалося у процесі виконання таких робіт:

- організація громадського порядку в університеті та гуртожитках університету, з метою забезпечення охорони громадського порядку у навчальних корпусах та під час загальноуніверситетських заходів;

- проведення бесід, лекцій та круглих столів зі студентською молоддю щодо ознайомлення із нормами, принципами чинного Законодавства України за темами: «Право, як спеціальна юридична категорія», «Моральний характер права», «Правова культура студента», «Право, як загальнолюдська цінність»;

- проведення книжкових виставок: «Конституція незалежної України», «Правове законодавство України» та ін.;

- організація заходів щодо проведення Європейського тижня місцевої демократії: проведення лекцій, тематичних виставок літератури.

Політичне виховання здійснювалося у процесі навчальних занять соціально-гуманітарного циклу, а також через усю систему позааудиторної роботи: конференції, на яких обговорюються питання сучасності, лекції, бесіди, зустрічі з політиками, депутатами різних рівнів. Правове виховання втілювалося через лекційні курси, насамперед, правових навчальних дисциплін, а також через позанавчальну діяльність: проведення правових конкурсів, турнірів, олімпіад, конференцій. Кафедра теоретико-правових і соціально-гуманітарних дисциплін проводила роботу у даному напрямку із залученням викладачів і студентів. У грудні 2018 року була проведена низка заходів до Дня прав людини в рамках «Тижня права».

З метою формування у студентської молоді любові до праці, становлення і розвитку сили волі, усвідомленню цінності праці, студентами та викладачами проведено трудові десанти на стадіони, на територіях гуртожитків та корпусів з метою прибирання прилеглої території. Трудове виховання пов'язане з навчальною діяльністю, з участю в роботі Товариства молодих учених, у професійних конкурсах, в олімпіадах. Воно реалізовувалося шляхом організації зустрічей з випускниками, фахівцями підприємств, які завдяки наполегливій праці та знанням досягли успіху.

Екологічне виховання здійснювалося через лекційні курси екологічного спрямування та через виділення екологічної складової у більшості навчальних дисциплін, а також через роботу Товариства молодих учених, екологічних гуртків, організацію

екскурсій до краєзнавчих музеїв, на підприємства, туристичних походів, проведення за участю кафедри екології просвітницьких акцій. Щорічно усі студентів залучалися до місячника з оздоровлення довкілля, прибираючи сміття, висаджуючи дерева, куші.

Успішному навчанню студентів сприяє їх добра спортивна форма. Для занять фізичною культурою і спортом університет має спортивні зали, стадіон.

Спортивна робота була спрямована на гармонічне виховання студентів. Читалися лекції щодо ведення здорового способу життя, проводилися зустрічі молоді з відомими спортсменами, тренерами.

В університеті належна увага приділялася фізкультурно-оздоровчій роботі серед студентської молоді. Для цього створено необхідні умови та розроблено заходи фізкультурно-оздоровчої спрямованості згідно з основними напрямками комплексної програми «Фізичне виховання — здоров'я нації».

Протягом останніх п'яти років навчальний процес з фізичного виховання проводився у групах із видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей університетської спортивної інфраструктури. За цей час перелік видів спорту, які запропоновано студентам, розширився і на сьогодні вони мають змогу займатися: футболом, волейболом (жін., чол.), баскетболом (жін., чол.), важкою атлетикою, настільним тенісом, пляжним волейболом.

В університеті створено модель фізичного виховання, яка надає студентам можливість займатися фізичною культурою та спортом протягом усього періоду навчання. Щороку участь у різноманітних спортивно-масових заходах брали понад 300 студентів. До програми студентської Спартакіади університету, органічно ввійшли змагання: серед студентів — з футболу, волейболу, настільного тенісу, важкої атлетики; серед НПП «Спартакіада здоров'я» — з волейболу, міні-футболу, важкої атлетики, шахи, шашки, бадмінтон.

У 2014–2019 роках проведено п'ять турнірів Кубку ректора університету з футболу, волейболу, настільного тенісу. Для сту-

дентів університету, які мали відповідну спортивну підготовку, працювали секції з таких видів спорту: футбол, волейбол, настільний теніс.

За п'ять років в університеті підготовлено: двоє майстрів спорту України міжнародного класу – Головатюк Роман, Осецька Антоніна; троє майстрів спорту України, шестеро кандидатів майстрів спорту України. Викладачі та студенти гідно представляли Хмельницьку область та Подільський державний аграрно-технічний університет у змаганнях та турнірах. Так, у «Спартакіаді здоров'я» 2017 року НПП університету посіли II місце в загальному заліку, II місце – волейбол (2019 р.), II місце – настільний теніс (2019 р.), II місце – шахи (2019 р.), IV місце – бадмінтон (2019 р.). У Студентських спортивних іграх студенти здобули: II місце – настільний теніс (2016 р.), IV місце – волейбол (2016 р.), III місце – волейбол (чоловіки) (2018 р.)

У 2014–2019 навчальних роках в університеті загалом проведено понад 250 спортивно-масових заходів, у яких взяли участь більше 1000 студентів.

Упродовж звітнього періоду проводилися, ініційовані студентським самоврядуванням, всеукраїнські студентські конференції з актуальних питань життя молоді, круглі столи, огляди-конкурси художньої самодіяльності серед факультетів, святкові концерти, спортивні змагання.

Студентською профорієнтаційною агітбригадою було проведено більше 200 зустрічей у всіх регіонах України.

Функціонування студентського самоврядування здійснювалося на демократичній основі співпраці різних поколінь, тому традиційними були зустрічі ректора і керівництва зі студентським активом, на яких вирішувалися актуальні питання студентського життя.

Студентське самоврядування в університеті стало важливою ланкою в розвитку демократичних засад, виявленні потенційних лідерів, формуванні майбутньої еліти нації. Рада студентського самоврядування університету, спільно з адміністрацією та профкомом, брала участь у розподілі місць щодо поселення в гуртожитки. Діяльність органів студентського самоврядування

спрямовувалася на вдосконалення навчально-виховного процесу в університеті, сприяння науковій та творчій діяльності студентів.

Органи студентського самоврядування активно співпрацювали з профспілковими органами щодо правового й соціального захисту студентів, проведення розважально-виховних заходів для студентів тощо.

Безумовно, розвиток студентського самоврядування надав можливість прискорити й інтеграцію української вищої школи в європейське співтовариство.

За звітний період Музей історії університету знайомив з історією створення, розвитку та досягненнями університету; сприяв патріотичному вихованню студентів; сприяв становленню їх світогляду. Співробітники Музею брали участь у формуванні середовища виховного впливу на студентство університету через: екскурсії, оглядові лекції та бесіди зі студентами, ювілейні зустрічі академічного рівня разом з центром культури і дозволяла університету до знаменних дат, святкові заходи; акції «Пам'ять» та ін. Щорічно музей університету відвідувало більше тисячі: студентів, співробітників, гостей університету, учнів шкіл.

Виховні заходи в гуртожитках проводилися деканатами (за планами виховної роботи), кафедрами (за планами-графіками виховної роботи і чергування викладачів у вечірній час), студентськими радами гуртожитків, науковою бібліотекою університету. Виховні заходи, що проводилися в гуртожитках — це бесіди і зустрічі до святкових та знаменних дат, зустрічі з лікарями, юристами та працівниками правоохоронних органів, вечори запитань та відповідей на різну тематику, трудові години з упорядкування території гуртожитків, бесіди щодо виконання вимог внутрішнього розпорядку, консультації з підготовки до здачі екзаменаційних сесій та задачах практик та багато ін. Соціально-побутові питання студентів університету ставали з кожним роком важливими і актуальними.

Протягом 2014–2019 рр. вирішувалися важливі питання соціального побуту студентів. З метою перевірки санітарно–

гігієнічних норм та умов проживання студентів у гуртожитках відбувалися чергування викладачів та, відповідно, проводилися обстеження ними умов проживання у кімнатах.

Активно проводилися спортивно-масова і художня діяльність в коледжах університету.

Приміром, колектив художньої самодіяльності Бучацького коледжу за результатами обласного творчого конкурсу «З Україною в серці» в 2018 році став переможцем між навчальними закладами I-II р.а. Також колективи коледжу постійно приймали участь в конкурсі «Софіївські зорі» та були призерами та переможцями обласних та республіканських конкурсів, зокрема, в 2018 році танцювальний ансамбль «Спалах» став лауреатом I премії Міжнародного фестивалю-конкурсу «Зимова фантазія» в рамках проекту «Квітуча Україна».

Насиченою протягом звітного періоду була художня діяльність в Коледжі ПДАТУ.

Студент відділення коледжу «Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва» Мазур Костянтин, який посів у I етапі конкурсу I місце, завоював III місце у Регіональному конкурсі «Студент року – 2014» (аграрні ВНЗ I-II рівнів акредитації Хмельницької та Житомирської областей).

Регіональний конкурс «Студент року – 2015», студентка групи П-321, відділення «Право» Возна Богдана посіла II місце серед студентів аграрних вузів Хмельницької та Житомирської областей.

Студенти коледжу брали участь у загальнооміських змаганнях з кулькової стрільби, присвячені Дню Збройних Сил України, команда зайняла II місце.

У коледжі провели регіональний конкурс «СТУДЕНТ РОКУ – 2017», I місце в якому посіла Фаренюк Яна, студентка Коледжу ПДАТУ, відділу «Право».

У грудні 2017 року в м. Кам'янець-Подільський відбулася 99 Битва Стартапів. Студент Кирилюк Ігор зайняв II місце, презентувавши проект в галузі деревообробка, сільське господарство, енергетика на тему: «Енергетичні культури як альтернативне паливо».

Студентка Козак Марія зайняла 7 місце із 14 учасників, презентувавши проект в галузі харчова промисловість та сільське господарство на тему: «Перспективи вирощування сливи і малини».

Колектив коледжу брав участь у регіональному етапі конкурсу «Кращий куратор навчальної групи – 2018 (1 місце, куратор Мацарська В.Б., 4 місце, куратор Мацарська В.Б.)

Брали участь у фестивалі творчості, організованому ПДАТУ «Агроуніфест-2018», коледж отримав гран-прі фестивалю.

В рамках співпраці з Всеукраїнською ініціативою «Активна Громада», студенти I-го та II-го курсів відділення «Право» взяли участь у дебатному турнірі в м. Кам'янця-Подільського на тему: «Права та обов'язки студента» та посіли 2-е призове місце.

Студент IV курсу Коледжу ПДАТУ відділення «Агрономія» Пархомчук Андрій взяв участь у IV Всеукраїнському конкурсі «Краща аграрна практика 2018». Увійшов до фіналу (15 учасників зі 125) та зайняв 9 місце.

За 2014–2015 навчальний рік команди Коледжу ПДАТУ взяли участь у Чемпіонаті міста серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації з видів спорту і зайняли III загальнокомандне місце.

За 2015–2016 навчальний рік команди Коледжу ПДАТУ взяли участь у Чемпіонаті міста серед студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації з видів спорту, де коледж посів II загальнокомандне місце:

У квітні місяці 2017 року команда Коледжу ПДАТУ взяла участь у Всеукраїнських фінальних змаганнях з волейболу серед студентів аграрних закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації (юнаки), які проходили у м. Кам'янець-Подільський на базі Коледжу Подільського державного аграрно-технічного університету, де команда Коледжу ПДАТУ посіла I місце.

У червні 2017 року відбулися змагання з пляжного волейболу, присвячене Дню захисту дітей. У підсумку студенти Коледжу ПДАТУ посіли:

- II місце – пара Яцков Андрій та Гросуляк Василь;
- IV місце – пара Глабай Ілля та Гембаля Дмитро.

За період 2017–2018 навчального року у вересні 2017 року в спортивному залі Подільського державного аграрно-технічного університету відбувся турнір з паркового волейболу, присвячений Дню фізичної культури та спорту. Команда Коледжу ПДАТУ посіла III місце.

У жовтні 2017 року відбувся легкоатлетичний пробіг на дистанцію 2 км вулицями міста під назвою «Біг заради здоров'я», присвячений 100-річчю Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Коледж ПДАТУ взяв участь у пробігу. Студентка Підкулько Юлія посіла III місце.

У листопаді місяці 2017 року пройшов Чемпіонат міста з волейболу між студентами ВНЗ I-II рівнів акредитації серед чоловічих команд. Команда Коледжу ПДАТУ посіла I місце.

У квітні 2018 року відбулися змагання з баскетболу 3x3 у рамках обласних комплексних змагань серед юнаків та дівчат. Жіноча команда Коледжу ПДАТУ з баскетболу посіла II місце.

Також у квітні місяці 2018 року пройшли Фінальні Всеукраїнські спортивні ігри з волейболу серед студентів аграрних вищих навчальних закладів України I-II рівнів акредитації у м. Білгород-Дністровський. Команда Коледжу ПДАТУ посіла II місце.

У період навчання 2018–2019 року в жовтні місяці 2018 року відбулися Обласні спортивні ігри між студентами коледжів з волейболу серед дівчат та юнаків. Жіноча команда Коледжу ПДАТУ посіла III місце, чоловіча команда – I місце.

У листопаді 2018 року відбулися змагання з волейболу в рамках проведення фестивалю-конкурсу «AgroUniFest», де команда Коледжу ПДАТУ посіла I місце.

Також у листопаді пройшли Обласні спортивні ігри між студентами коледжів зі стрітболу серед юнаків. Чоловіча команда Коледжу ПДАТУ посіла III місце.

У грудні 2018 року у Подільському державному аграрно-технічному університеті відбувся Перший кубок міста з українського рукопашу «СПАС». В результаті змагань команда Коледжу ПДАТУ у дисципліні «Лави на лаву» посіла II місце. А в дис-

ципліні «Боротьба на поясах» студент Гончарук Дмитро (група М-111) посів III місце.

У лютому 2019 року студенти Галась Богдан (група М-311) та Маслій Володимир (група А-411) вдало виступили на змаганнях Чемпіонату області з важкої атлетики серед юніорів до 20 років. I місце в особистому заліку посів Майстер спорту України Маслій Володимир (група А-411) та Кандидат у майстри спорту України Галась Богдан (група М-311).

У березні 2019 року відбувся Чемпіонат міста з волейболу (юнаки) серед закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації. Команда Коледжу ПДАТУ посіла I місце.

У квітні місяці 2019 року відбувся Чемпіонат міста з баскетболу 3x3 серед закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації. Жіноча команда Коледжу ПДАТУ з баскетболу посіла III місце, чоловіча команда посіла II місце.

Також у квітні місяці 2019 року пройшли зональні Всеукраїнські спортивні ігри серед студентів аграрних закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації (юнаки), де команда Коледжу ПДАТУ посіла I місце, а також відбувся Чемпіонат міста з настільного тенісу серед закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації і посіли III загальнокомандне місце.

Крім того, відбувся Турнір серед науково-педагогічних працівників та студентів, присвячений 100-річчю Подільського державного аграрно-технічного університету. У турнірі взяли участь студенти Коледжу ПДАТУ Сесак Ярослав (група А-311) та Ковальський Ростислав (група П-411). Студент Сесак Ярослав (група А-311) у категорії студенти посів II місце.

А також відбувся Чемпіонат міста Кам'янець-Подільський з волейболу серед жіночих команд. Змагання відбуватимуться в декілька етапів. Перший етап пройшов у квітні місяці 2019 року. Жіноча команда Коледжу ПДАТУ з волейболу у першому етапі у своїй підгрупі посіла II місце.

Студенти Новоушицького коледжу активно брали участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу «Студент року» та здобували призові місця.

Так, у 2014 році студентка III курсу Дармограй Олена, спеціальність «Агрономія» зайняла III місце.

22 квітня 2015 року на базі коледжу відбувся II етап всеукраїнського конкурсу «Студент року-2015», де переможницею стала студентка II курсу Люшненко Тетяна, спеціальність «Організація та регулювання дорожнього руху».

У 2017 році студент II курсу Бойко Максим, спеціальність «Експлуатація та ремонт машин та обладнання агропромислового виробництва» завоював III місце в конкурсі.

У 2018 році студентка II курсу Мокринчук Катерина, спеціальність «Організація та регулювання дорожнього руху» зайняла IV місце.

Суттєві здобутки мали студенти і колективи Хотинського коледжу.

У 2015 році на обласному фестивалі «Рідна пісня» вокальний ансамбль коледжу отримав I місце.

У 2016 році танцювальний колектив коледжу посів I місце в конкурсі «Агроуніфест-2016», також в огляді приймав участь вокальний ансамбль, який виборов I місце.

Дует коледжу в складі Унгурян М., Закордонець В. зайняв II місце.

Вокальний ансамбль коледжу на конкурсі «Агроуніфест-2017» зайняв II місце.

У 2018 році в конкурсі-огляді «Агроуніфест-2018» брали участь наступні колективи та виконавці:

Вокальний ансамбль – II місце;

Танцювальний ансамбль – II місце;

Озарчук Софія (скрипка) – III місце;

Шпилька В'ячеслав (труба) – II місце;

Олійник Максим – II місце;

Дячук Лариса – II місце;

У лютому 2019 року студентка Черній Антоніна стала переможцем районного літературного конкурсу юних поетів «Первоцвіт» де отримала Гран-прі. Солісти коледжу, які брали участь у конкурсі, здобули: Унгурян Марина виборола I місце, Закордонець Володимир – II місце, Якимчук В'ячеслав – III місце. У

номінації театральне мистецтво студенти зайняли наступні місця: Олійник Максим — I місце; Дячук Лариса — III місце.

Щороку збірні команди коледжу брали участь у міських та обласних спортивних змаганнях.

2014 рік — I місце у змаганнях обласної Спартакіади з міні-футболу та настільного тенісу серед студентської молоді вищих навчальних закладів I-II р.а..

В обласній спартакіаді 2015–2016 року серед 20 навчальних закладів команди коледжу вибороли наступні місця:

- V місце з настільного тенісу;
- VI місце — юнаки та V місце — дівчата з шахів та баскетболу.

Особливою гордістю закладу є студенти, які досягли високих спортивних результатів за період навчання в коледжі:

Миронець Олег майстер спорту з легкої атлетики, чемпіон України серед юніорів, II місце у зимовому чемпіонаті з бігу на 800 м серед дорослих, V місце на Міжнародних змаганнях в Стамбулі, учасник багатьох інших Міжнародних та Всеукраїнських змагань;

Мамалицький Владислав — КМС, переможець Всеукраїнських змагань з легкої атлетики;

Попов Владислав став призером у відкритому кубку Львова з рукопашного гопака, I місце у відкритому чемпіонаті зі змішаних єдиноборств ММА, та чемпіонаті Хмельницької області з бразильського джиу-джитсу.

9. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Фінансове, матеріально-технічне й адміністративно-господарське забезпечення діяльності університету за звітний період було спрямовано на організацію та виконання його основних завдань, а також на соціальний захист членів університетського колективу, створення належних умов праці та відпочинку всіх категорій працівників та студентів. Університет здійснював свою діяльність на підставі Статуту, мав у розпорядженні відокремлене майно, самостійний баланс, печатку, рахунки в органах Державної казначейської служби. Утримання закладу здійснювалося за рахунок коштів загального та спеціального фондів.

Фінансування університету протягом 2014–2019 рр. здійснюється Міністерством освіти і науки України.

Із загального фонду державного бюджету за звітний період відповідно до затверджених кошторисів доходів і видатків університету по програмі 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами» надійшло 276 млн 815 тис. грн. (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

Надходження коштів загального фонду державного бюджету ПДАТУ за звітний період, тис. грн.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
КПК 2201160 – Підготовка кадрів вищими навчальними закладами						
Всього:	39504,9	41633,5	44100,3	46115,4	50076,5	55384,0
КПК 2201040 – Дослідження, науково та науково-технічні розробки						
Всього:	-	-	172,8	198,0	355,8	205,8
КПК 2201190 – Виплата академічних стипендій						
Всього:	-	-	-	9505,8	9458,5	8335,6
Разом:	39504,9	41633,5	44272,8	55819,2	59890,8	63925,4

Станом на 1 січня 2014 року в університеті склалась критична ситуація по заборгованості із заробітної плати, комунальним платежам та розрахункам за надані послуги та товарно-ма-

теріальним цінностям. Загальна сума заборгованості складала 5548,6 тис. грн, у тому числі:

- заробітній платі з відрахуваннями до фондів за листопад та грудень 2013 року – 3089,4 тис. грн;

- матеріальній допомозі на оздоровлення – 1120,6 тис. грн.;

- комунальним послугам – 1198,6 тис. грн.;

- іншим видаткам – 140 тис. грн.

Протягом року заборгованість було ліквідовано. З 2015 року по теперішній час виплата заробітної плати та оплата послуг проводиться у повному обсязі.

Крім того, за період з 2016 року на підтримку колекції світового генофонду з державного бюджету надійшло 932,4 тис. грн.

Починаючи з 2017 року фінансування академічних стипендій студентам надходило на окрему програму «2201190» Виплата академічних стипендій студентам». Фінансування здійснено на загальну суму 27 млн 300 тис. грн.

Вперше за останні роки Міністерством освіти і науки України у 2019 році на капітальний ремонт покрівлі головного корпусу з державного бюджету профінансовано 2 млн грн. На сьогоднішній день виготовлена проектно-кошторисна документація, проводиться її технічна експертиза, готуються необхідні документи для оголошення та проведення тендеру на виконання робіт з ремонту покрівлі.

Протягом п'яти років вилучення залишків невикористаних коштів до державного бюджету не було.

Станом на 1 січня 2019 року залишок коштів на спеціальному рахунку університету становив 3 млн 813 тис. грн. (табл. 9.2).

Протягом 2014–2018 рр. та I півріччя 2019 року на спеціальний рахунок університету надійшло 79 млн 423 тис. грн.

Кошти використані у відповідності до затверджених кошторисів доходів і видатків університету на відповідні роки.

Затвердженим кошторисом на 2019 рік передбачено надходження коштів від надання освітніх послуг, оплати за проживання у гуртожитках, надходження від оренди приміщень у сумі 20 млн 302 тис. грн.

Таблиця 9.2

**Надходження коштів спеціального фонду ПДАТУ
за звітний період, тис. грн.**

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
КПК 2201160 – Підготовка кадрів вищими навчальними закладами						
Всього:	14017,0	15573,1	15689,7	16096,0	18047,3	20302,5
в т.ч.						
За послуги (навчання)	11009,0	12044,3	12433,2	12243,5	14532,0	14395,6
Від господарської діяльності	2941,2	3446,8	3164,8	3767,7	3428,0	5821,7
Від оренди майна	66,8	82,0	91,7	84,8	87,3	85,2
КПК 2201040 (наука та НДЦ «Поділля») – Дослідження, науково- та науково-технічні розробки						
Всього:	876,5	971,4	1005,0	1460,0	2320,0	2500,0*
Разом:	28910,5	32117,6	32384,4	33652,0	38414,6	43105,0

** У 2019 році заплановано надходжень від наукової діяльності та діяльності НДЦ «Поділля».*

Крім того, за звітний період збільшено надходження коштів по програмі «2201040» Дослідження, наукові та науково-технічні розробки», в т.ч. надходження від господарської діяльності НДЦ «Поділля». У 2014 році надходження складали 876,5 тис. грн; у 2015 р. – 971,4 тис. грн; 2016 р. – 1005,0 тис. грн; 2017 р. – 1460,0 тис. грн; 2018 р. – 2320,0 тис. грн.

Протягом 2014–2018 рр. та 1 півріччя 2019 року на благодійний рахунок університету надійшло 2562,3 тис. грн. (табл. 9.3).

Таблиця 9.3

**Надходження коштів благодійного фонду ПДАТУ
за звітний період, тис. грн.**

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Всього:	412,6	246,5	223,1	361,7	462,2	856,2

Кошти благодійного фонду використано відповідно до затверджених кошторисів доходів та видатків на відповідний рік

на придбання матеріалів та обладнання для господарських потреб, придбання металопластикових вікон для гуртожитків та учбових корпусів, комплектуючих до комп'ютерної техніки.

Протягом звітної періоду обсяги виконаних ремонтно-будівельних робіт в університеті склали 7832 тис. грн. (табл. 9.4).

Таблиця 9.4

Обсяги виконаних ремонтно-будівельних робіт

№ з/п	Роки	Всього (тис. грн)	У тому числі гуртожитки (тис. грн)
1	2014 рік	912	308
2	2015 рік	872	265
3	2016 рік	1563	285
4	2017 рік	1746	432
5	2018 рік	1733	549
6	2019 рік (1 півріччя)	1284	296
Разом:		7832	2135

Кожного року проводився поточний ремонт внутрішніх приміщень навчальних корпусів, гуртожитків, зовнішніх інженерних мереж, а також:

- проведено ремонт приміщень студентської їдальні, здійснено заміну частини старих віконних і дверних блоків на металопластикові;
- реконструкція системи опалення головного корпусу;
- реконструкція балконів у гуртожитку № 3 (24 шт.) (замуровка прорізів виготовлення та монтаж віконних блоків);
- замінено частини віконних та дверних блоків головного корпусу;
- проведено гідрохімічне очищення систем опалення гуртожитків № 1, 2, 3, головного корпусу, корпусу № 1;
- замінено твердопаливний котел в теплиці № 1 ботанічного саду;
- проведено капітальний ремонт свинарника на ветфакультеті із ремонтом цегляних перегородок, бетонуванням підлог, малярно-штукатурними роботами, улаштуванням дерев'я-

них щитів на підлогу, зварюванням металевих огорож-кліток, улаштуванням поїлок, проведення електромонтажних робіт, частковим ремонтом шиферної покрівлі;

- встановлено металеву сітчасту огорожу частини території ветфакультету;

- на стадіоні улаштовано крыту трибуну із встановленням пластикових сидінь та проведено благоустрій території із улаштуванням бордюрів та доріжки до стадіону із тротуарної бруківки;

- проведено капітальний ремонт п'ятого поверху другої блок секції гуртожитку № 3 із заміною дверних блоків, віконних блоків на металопластикові, виконано малярно-штукатурні роботи, улаштування цементних стяжок підлог та покриття лінолеумом, заміною меблів, газових плит, електротехнічних та сантехнічних робіт, встановлення електробойлерів;

- замінено частину віконних блоків на металопластикові у гуртожитках № 1, 2, 3;

- проведено ремонт спортзалу головного корпусу із заміною світильників, виконанням штукатурних робіт, вапняним та олійним пофарбуванням поверхонь;

- проведено капремонт свинарника № 2 ветфакультету;

- влаштовано пандус у холі головного корпусу;

- проведено ремонт приміщення буфету в головному корпусі;

- обладнано технічну базу навчально-наукової пасіки;

- облаштовано зерносховище в корпусі № 3 ІТФ з улаштуванням зернових відсіків;

- проведено комплексний ремонт приміщень під лабораторію «DAK GPS» в складсько-господарському корпусі;

- проведено спецорганізацією перевірку вентиляційних каналів у гуртожитку № 1, 2, 3 та вентиляційних і димових каналів у теплогенераторних ІТФ, ветфакультету, теплогенераторних кор. № 5;

- проведено спецорганізацією перевірку систем і повірку газосигналізаторів у теплогенераторних ІТФ, ветфакультету, корпусу № 5 та гуртожитку № 1, 2, 3 (на вузлах обліку газу);

- виготовлено проектно-кошторисна документація на капремонт аварійного перекриття та даху 4-го поверху головного корпусу;
- проведено ремонт частини м'яких покрівель на гуртожитку № 3, інститут зернових культур, та 6 – 7 корпусі;
- проведено ремонт підземного туалету із виконанням облицювальних робіт, обшивання стелі вагонкою, облаштування пластикових кабінок, сантехнічні та електротехнічні роботи;
- проведено ремонт частини перекриття на другому поверсі корп. № 2;
- проведено улаштування санвузла в лівому крилі головного корпусу із встановленням окремих кабінок;
- проведено капремонт приміщень на ветфакультеті із збиванням поверхонь штукатуренням стін, улаштуванням підшивки стель гіпсокартоном та вагонкою, шпаклюванням поверхонь, водоемульсійним пофарбуванням, заміною віконних та дверних блоків, улаштуванням цементних стяжок та облицюванням поверхонь стін і підлоги, улаштування покриття із лінолеума в класі, олійне пофарбування поверхонь, сантехнічні та електротехнічні роботи. Улаштування санвузлів та душових приміщень, виконання зовнішніх малярно-штукатурних робіт;
- проведено ремонт системи опалення та водопостачання в учбових корпусах та гуртожитках;
- проведено поточний ремонт та техобслуговування електрощитових, розподільних щитків та електрообладнання теплогенераторних;
- проведено капітальний ремонт аудиторії № 74 головного корпусу із виконання малярно-штукатурних робіт, покриття підлог ламінатом, заміна світильників, ремонт електропроводки;
- проведено поточний ремонт приміщень учбових корпусів та житлових кімнат гуртожитків;
- проведено ремонт коридорів, холів, окремих приміщень, сходової клітини головного корпусу із виконанням оздоблювальних робіт, тобто (малярно-штукатурних, шпаклювання поверхонь, зашивання окремих частин гіпсокартоном, водоемульсійним пофарбуванням);
- проведено ремонт актової зали.

ПІСЛЯМОВА

Високоповажна університетська родино!

Завдяки спільним зусиллям всього колективу університету, відокремлених структурних підрозділів за звітні п'ять років ми досягли відчутних успіхів.

На жаль, 2014 рік розпочався для колективу не досить сприятливо. Але організованими діями до Дня знань-2014 всі проблеми було вирішено: ліквідовано заборгованість по комунальних платежах, по заробітній платі, відрахуваннях до фондів, яка становила 5548 тис. грн. Налагоджено роботу адміністрації та структурних підрозділів університету, оптимізовано штатний розпис, здійснено підбір і розстановку молодих та перспективних кадрів.

З вересня 2014 року ми почали працювати в умовах новоприйнятого Закону України «Про вищу освіту», однією з особливостей якого є надання ЗВО України повної автономії з відповідними правами і обов'язками.

Протягом звітного періоду завершився процес здобуття нашими відокремленими структурними підрозділами статусу коледжів – тепер усі 7 закладів мають цей вагомий статус.

Важливим завданням, яке успішно виконано, стало відновлення Науково-дослідного інституту круп'яних культур, якому присвоєно ім'я О.Алексеевої. За період після відновлення інститут став знаним на теренах України. На підтримку колекції світового генофонду гречки, яка зберігається в інституті, протягом звітного періоду з державного бюджету надійшло близько 1 млн грн. Співробітниками інституту виведено 5 нових сортів гречки, отримано 5 патентів, видано 3 монографії. В аудиторії 58 головного корпусу обладнано музей «Колекції світового генофонду гречки».

Відбулися суттєві зміни в структурі університету: колишнім інститутам надано статусу факультетів. Створено нові підрозділи: навчально-науковий інститут дистанційної освіти, навчально-науковий інститут енергетики, навчально-науковий центр

перепідготовки і підвищення кваліфікації, навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти.

На базі декількох навчальних лабораторій створено Науково-дослідний центр «Поділля» з метою забезпечення необхідних умов для проведення виробничого навчання, виробничих і переддипломних практик студентів з спеціальностей і професій сільськогосподарського напрямку. За п'ять років центр став базою проведення «Дня поля» університету. Успішно функціонує в складі центру навчально-наукова пасіка, яка стала центром бджільництва в регіоні.

Створено єдиний серед аграрних ЗВО Музей хліба, де представлені хлібобулочні вироби з усього південно-західного регіону України.

Відбулося значне розширення обсягу і підвищення якості надання освітніх послуг університетом. За звітний період в усіх підрозділах університету навчалось 36707 здобувачів вищої освіти усіх форм навчання. Випущено 14 102 фахівців за всіма формами навчання. За звітний період диплом з відзнакою отримали 736 молодших спеціалістів, 371 бакалавр, 390 спеціалістів, 495 магістрів. У 2014–2019 рр. у II турі Всеукраїнських студентських олімпіад взяли участь 160 здобувачів вищої освіти університету. Результатом високої якості знань, яких набули здобувачі вищої освіти університету, є їхні індивідуальні та колективні перемоги на Всеукраїнських олімпіадах. За звітний період переможцями стали 31 здобувач вищої освіти.

Протягом звітного п'ятирічного періоду в університеті створено 124 одиниці науково-технічної продукції, серед якої нової техніки – 24, нових технологій – 31, нових матеріалів – 2, виведено сортів рослин та порід тварин – 6, створено методів і теорій – 37, рекомендацій – 24. Впроваджено у виробництво 102 і в освітній процес 98 одиниць продукції.

Створено докторську спеціалізовану вчену раду для захисту дисертацій за спеціальністю 06.01.09 «Рослинництво» і спеціалізовану вчену раду для захисту дисертацій за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 08.00.04 «Економіка та управління підприєм-

ствами (за видами економічної діяльності)». За час діяльності рад успішно захищено 4 дисертації на здобуття науково ступеня доктора наук, 25 на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

За звітний період НПП університету захищено 47 кандидатських і 11 докторських дисертацій.

Істотно збільшилася кількість надходжень від виконання НПП університету наукових і науково-технічних робіт за господарськими і договорами на послуги з 78 тис. грн. в 2014 році до майже 600 тис. грн. в 2018 році.

Суттєво розширено географію міжнародної діяльності університету. Досягнуто домовленостей про співпрацю з університетами Польщі, Німеччини, Сербії, Чехії, Словаччини, Молдови, Казахстану, Пакистану, Об'єднаних Арабських Еміратів. Загалом, зусиллями адміністрації та НПП університету за минулі п'ять років було підготовлено більше 50 угод, договорів, меморандумів до укладання/продовження та підписання з іноземними партнерами, в тому числі близько 30 з вищими навчальними закладами та науково-дослідними установами.

Особливо тісними стали міжнародні зв'язки з освітніми закладами Польщі. Так, підписано угоди, меморандуми про тісну співпрацю з Варшавським університетом природничих наук, Краківським аграрним університетом ім. Гуго Коллонтая, Державним університетом в Тарнові, Поморською академією в м. Слупськ, Національним дослідним інститутом нафти і газу. У партнерстві з Краківським аграрним університетом ім. Гуго Коллонтая працює програма дуальної освіти. Укладено угоду про обмін студентами між ПДАТУ та Поморською Академією в Слупську, згідно якої приймаюча сторона взяла на себе витрати за навчання і проживання студентів. Важливим здобутком університету щодо міжнародної співпраці з обміну студентами та/або персоналом в рамках програми «Erasmus +» є підписання міжвідомчої угоди 2018–20 [21] з Державною Вищою Професійною Школою у Тарнові. Згідно угоди, на базі Варшавського університету природничих наук співробітники університету мають можливість виконувати спільні проекти програм ЮНЕСКО,

стажуватися і обмінюватися досвідом. Адміністрацією нашого університету запроваджено практику стажування завідувачів кафедр на базі Варшавського університету природничих наук.

Видано монографію «Працею звеличені. Герої праці – випускники Подільського державного аграрно-технічного університету», присвячену випускникам-Героям Соціалістичної Праці і Героям України. Книгу презентовано в 2018 році на науково-теоретичній конференції з нагоди 100-річчя від дня народження Двічі Героя Соціалістичної Праці-випускника університету Ткачука Григорія Івановича.

У травні 2019 року урочисто відзначено вагому подію в історії університету – святкування 100-річного ювілею з дня заснування. Урочистості, тільки за списками реєстрації, відвідало більше 2000 тисяч випускників, гостей, державних діячів, представників органів влади, представників агроформувань з усієї України, науковців, як закордонних так і вітчизняних. Загалом же дійство відвідало більше 5000 гостей. Університет і не очікував такого ажіотажу до свята. Зі словами вітання прийшли на свято гості, запрошені-випускники – директор Департаменту Кабінету Міністрів України з питань безпеки життєдіяльності, охорони навколишнього середовища та агропромислового комплексу Вержиковський Олександр, Народний депутат України Володимир Мельниченко, голова Хмельницької обласної ради Михайло Загородний, перший заступник голови Хмельницької облдержадміністрації Володимир Кальніченко, міський голова Михайло Сіماشкевич. Звучали привітання від закордонних колег – ректора Варшавського університету природничих наук Веслава Белявські, ректора Краківського аграрного університету Владімера Сади, ректора Університету в Тарнові Ядвіги Ласки, професора Університету в Абу-Дабі Фатен аль Наджар (Об'єднані Арабські Емірати). Із творчими номерами завітали до вишу гості з Республіки Польщі, ансамбль пісні і танцю «Долина Дунайці» (м. Новий Сонч). Вітальні номери представляли брати Євген та Вадим Гжегожевські, а також випускник агрономічного факультету – актор, музикант, співак, заслужений

артист України Михайло Грицкан. В честь знаменної події урочисто відбувся концерт Чернівецької обласної філармонії. Протягом 2018/2019 н.р., у рамках відзначення 100-річного ювілею освітнього закладу, було проведено «100 подій до 100-річчя», що увійшли до Комплексного плану виховної роботи.

Багато зроблено для покращення матеріально-технічної бази. Проведено часткову реконструкцію стадіону, проведено капітальний ремонт приміщень університету, зокрема аудиторії 20, 74, фойє головного корпусу, відреставровано актову залу. Розпочато капітальний ремонт даху головного корпусу, на який виділено додаткові асигнування з державного бюджету.

У гуртожитках створено належні побутові умови для студентів: в житлових кімнатах проведено заміну вікон, проведено ремонтні роботи, забезпечено пральнями.

В університеті активно працювала рада ветеранів університету. Створено Громадську раду університету. Свою роботу розпочали оновлений виховний сектор, новостворений прес-центр.

Продовжувався духовний і фізичний розвиток здобувачів освіти. Функціонували творчі ансамблі «Подільський колос» і «Колосок». Запрацювали новостворені студія сучасного танцю «Максі», арт-студія «Лінк», при університеті працює секція Українського рукопашу «Спас». Започатковано щорічне проведення фестивалю творчості «Агроуніфест», який вже набув статусу міжнародного. Запроваджено науково-культурний масовий захід «Науковий пікнік у вишиванці» приурочений Дню науки і Дню вишиванки — свято, яке має на меті популяризувати науку.

У 2014—2019 роках проведено п'ять турнірів Кубку ректора університету з футболу, волейболу, настільного тенісу. Для студентів університету, які мали відповідну спортивну підготовку, працювали секції з таких видів спорту: футбол, волейбол, настільний теніс. підготовлено: двох майстрів спорту України міжнародного класу — Головатюк Роман, Осецька Антоніна; трое майстрів спорту України, шестеро кандидатів майстрів спорту України.

Завершуючи свій звіт за 2014–2019 рр. хочу загострити Вашу увагу на тих проблемах і тих спільних завданнях, котрі чекають нас у майбутньому.

Ви вже знаєте, чого було досягнуто нашими спільними зусиллями за останні 5 років. І дійсно, зроблено чимало. Але ще багато необхідно здійснити, аби Подільський державний аграрно-технічний університет зміг залишатися у когорті кращих закладів вищої освіти України.

Критичною є проблема конкуренції на ринку освіти. Адже зараз варто розуміти, що заклади освіти України вже конкурують не лише між собою, а й із закордонними закладами. Велика частка потенційних абітурієнтів, на жаль, від'їжджають навчатися до університетів Польщі, Чехії, Сербії, Німеччини... Список країн із кожним роком розширюється.

Ми повині активно пристосовуватися, удосконалюватися, йти в ногу з сучасними інноваціями, постійно шукати взаємовигідні зв'язки із агробізнесом, виробничниками. Слід створити систему залучення викладачів до роботи в агрохолдингах, агроформуваннях, передових підприємствах, що дасть нам можливість не відставати від флагманів вищої освіти.

Необхідно розширювати і міжнародне співробітництво. Підвищення якості стажувань науково-педагогічних працівників, покращення наукового співробітництва, можливість отримання подвійних дипломів для студентства, пошук нових контактів за кордоном і їх розвиток — це усе те, що дасть нам змогу підвищити якість освітньої діяльності, ділитися своїми напрацюваннями, залучати додаткові кошти на наукову діяльність, створювати інновації у вітчизняній аграрній науці. Важливим фактором для здійснення цих задумів є і знання іноземних мов, культури, стандартів зарубіжних країн науково-педагогічними працівниками, здобувачами університету.

Потрібно рішуче вдосконалювати систему контролю якості освіти в університеті. Ми вже маємо перші кроки в даному напрямку: створено навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти. Проте необхідно сконцентрувати увагу на викоріненні псевдоосвіти, покращенні освітнього процесу,

обов'язково із залученням передових технологій, створенні інноваційних спецкурсів для студентства.

Важливо не забувати і про виховання нового покоління громадян. Сьогодні, у час активного використання медіаресурсів з метою психологічного впливу, нам, обов'язково необхідно формувати у студентства правильний світогляд, ознайомити і захистити від різного роду «сміття» в інформаційному просторі, допомогти віднайти молодому поколінню життєві цінності, пізнати культуру свого народу, виховати почуття гордості і відданості до своєї Батьківщини.

Знаю, що труднощі зростають з наближенням до обраної цілі. Але спільними зусиллями ми здолаємо перешкоди, які ставатимуть нам на шляху до вдосконалення. А тому закликаю увесь наш колектив до активної співпраці і злагодженої роботи.

Наукове видання

**ЗВІТ
РЕКТОРА УНІВЕРСИТЕТУ,
заслуженого працівника
сільського господарства України,
д.е.н., професора ІВАНІШИН
Володимира Васильовича
за 2014/2019 рр.**

Підписано до друку 27.09.2019 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Newton. Ум. друк. арк. 11,39.
Зам. № 95. Тираж 500 прим.